National Library
Bibliothèque nationale
Apr 12 1977
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Office: 136 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4026 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466; Chicago—Editor Mr. A. Lamberts, P. O. Box 1990, Chicago, Illinois, 60690, U.S.A.; California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 13 SESTDIENA, 1977. GADA 2. APRĪLIS, 27. GADS
SATURDAY, APRIL 2, 1977

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 60 centu

PRIECĪGAS LIELDIENAS!

Elmāra Damberga zīmējums

Prāvests Arturs Voitkus

Lieldienu rītā

Kad četrdesmito gadu beigās kāds arabu ganu zēns nejauši atrada Nāves jūras tuvumā t. s. Kumranas tekstus, viņš neapjauta, kādas bagātības tas uzgājis. Vēlāk, kad zinātnieki par atradumu parādīja interesi, arabi atrastos manuskriptus — sv. Rakstu sentekstus — sāka sadalīt un pārdot pa daļām, lai sev izspiestu pēc iespējas vairāk naudas.

Kareivji, krustā sisto notiesāto noziedznieku un Nācarieša Jēzus nāvi gaidot, meta kauliņus par notiesāto drēbēm. Viņi to darīja vairāk laiku īsinādami, nekā uz materiālu labumu cerēdami. Notiesāto drānām nevarēja būt liela tirgus vērtība — toreiz. Ja viņi būtu paredzējuši notikumu tālāko norisi, tie ar ērgļa acīm būtu raudzījušies, lai otram netiktu kāds centimetrs Kristus drēbju vairāk — jo šodien noteikti būtu cilvēki, kas atdotu milzu summas, lai savā īpašumā iegūtu kaut mazu skrandu Kristus apģērba. Kareivji un to pēcnācēji, ja tie būtu paredzējuši nākotnes notikumus, savu ieguvumu būtu sargājuši un glabājuši, gaidīdami tirgus cenu celšanos.

Mārtiņš Luters relikviju kultu noraidīja, un protestantu bagātnieki tikai sensācijas dēļ pie-dalītos šādās izsolēs; R/C baznīcai autentisks Kristus drēbju gabals būtu nesamaksājama vērtība.

Bet notikumam zem krusta ir sava simboliska nozīme, proti: mēs bieži neapjaušam, kādas bagātības mums pieejamas, bet laujam nejaušībai, gadījumam izšķirt, kas ar tām notiks. Es šeit nedomāju materiālās, bet garīgās vērtības. Kristus upuru akceptkšana, kristīgās mācības pieņemšana — nenoliedzami — ir pasaules problēmu atslēga. Zelta bausli par tuvākā mīlēšanu ir atbilde visiem tiem jautājumiem, kas vienmēr nodarbinājuši un nodarbina cilvēku prātus. Bet — kaut arī to zinām — mēs nododamies hazardam: varbūt tomēr kāda cita ideja, kāds cits uzskats, kāda cita jauna, sensācionāla mācība dos vairāk. Mēs metam kauliņus par to, ko mēs no Kristus pieņemsim, cik tālu iesim Viņam līdzi — neapjauzdami, kādas bagātības Viņš mums piesola.

Krusta ceļš, Golgatas kalns un tukšais kaps Lieldienu rītā nav tālu cits no cita. Neļausim, lai gadījums izlemj, ko mēs no Kristus pieņemam, bet izšķirsimies paši par Viņu visu — par dzīvo Pestītāju!

Kārtera ārpolitikas ugunskristības

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA
SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

ASV ārlietu ministra Vēnsa Maskavas misiju piedzīvojuši politiskie komentātori uzskatīja par prezidenta Kārtera jaunās amerikāņu ārpolitikas ugunskristībām. Tam, kā šīs ugunskristības noritēja, pieskarsimies šī raksta beigu daļā. Kārtera jaunajai amerikāņu ārpolitikai lielu vērību veltījusi visa pasaules presc. Iespaidīgais Parizes laikraksts La Monde zīmīgi komentēja: „Kārtera iestāšanās par cilvēka tiesībām, kā arī viņa nopietnie centieni darīt galu atomkaŗa draudiem, ir divi raksturīgi pagriezieni, kas pašos pamatos ir pretēji Kisingera laika politikai."

Neatkarīgais Londonas Time savukārt rakstīja: „Kārters darījis pareizi, ietilpinot amerikāņu ārpolitikā cilvēka tiesību problēmu. No otras puses, jājautā, vai viņš spēs atrast pareizos kompromisus daudzās sarežģītās problēmās pasaulē.

(Turpinājums 20. lp.)

Toronto vanadžu koŗa

ZĪLE

5. gadskārtējais
KONCERTS

Diriģents ARVIDS PURVS

Piedalās stīgu kvintets.
Jauna programma; pirmatskaņojumā
Jāņa Kalniņa četras zīlēm rakstītas
dziesmas ar stīgu kvinteta pavadījumu.

Sestdien, 16. aprīlī, pl. 7.30 vakarā
Lietuviešu zālē, 1021 College St., Toronto.
Pēc koncerta saviesīgs vakars — RUNČI.
Bezmaksas auto novietošana.

IEEJA: koncertam $5.00, pens. un stud. $3.00; kopbiļetes $9.00 un $7.00. Jauniešiem līdz 16 g. ieeja brīva. Biļetes iepriekš dabūjamas pie koristēm, DV grāmatnīcā, tel. 921-7121, Broadview delikatešu veikalā (141 Danforth Ave.). Galdiņi rezervējami Broadview delikatešu veikalā 465-9905.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1977. GADA 2. APRĪLIS, 13. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave. Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. Čikagas redakcijas vad. A. Lamberts, P. O. Box 1890, Chicago, Illinois 60690, U.S.A.. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 25 dol., 6 mēnešiem — 13 dol. 3 mēnešiem — 6.50 dol. Atsevišķa numura cena 60 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.00, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu.

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

Uzbrukums kļavām pavasarī

Imants Kauliņš

Uzartie tīrumi jānolīdzina

Domu izmaiņa, kas vēl turpinās laikrakstos un diskusiju paneļos, mūsu sabiedriski politiskais un jaunatnes audzināšanas lauks ir arts un saarts krustām šķērsām. Aruši esam kā pratēji, tā nepratēji. Dažkārt aizarušies arī jau tēvu tēvu labi izveidotie ceļi, kaut jaunu vēl nav. Uz šiem nelīdzenajiem tīrumiem un aizartiem ceļiem ir iespējama klupšana. Sevišķi tādēļ, ka mūsu vidū darbojas arī tādi, kas klupšanu veicina.

Tie ir komūnistu aģenti, viņu ziņotāji un dažādi sīki pakalpiņi, kas darbojas „kultūras sakaru aizsegā". Pašreizējā domu izmaiņā tas it kā pilnīgi tiek ignorēts un pat izteikts sašutums, ja kāds par to ieminas. Tā pazīstamā valodniece un audzinātāja Valerija Bērziņa-Baltiņa domu izmaiņā saka, ka apzīmējot otru latvieti par „ziņotāju" mūsu tautas ienaidniekam, esot nāves grēks pret savu tautu un pret ticību savas tautas izturības spēkam. Viņa savas tautas mīlestībā tic, ka „ikviens latvietis mums ir nozīmīgs, nepieciešams un dārgs." Te jājautā, vai arī čekists, tā ziņotājs un pakalpiņš?

Ir ziņas, ka pašreiz izraisītos tiesu procesos pret „kaŗa noziedzniekiem" komūnistu aģenti jau ilgāku laiku ar latviešu ziņotāju un „kultūras sakarnieku" palīdzību vākuši ziņas par bijušo leģionāru un policijas darbinieku dzīves vietām un to darbību latviešu sabiedrībā. Ir jāzina, ka tādas tautas nemaz pasaulē nav, kuŗai katrs locekļis būtu „dārgs un nozīmīgs". Katrai tautai ir arī savas pabiras — par naudu pērkami un bezprincipu karjēristi, tikai sava labuma meklētāji. Latvieši nav izņēmums. To pieredzējām Baigajā gadā, vācu okupācijas laikā, un tādas pabiras ir šodien okupētajā Latvijā un, diemžēl, arī trimdā. Labestības domās par savu tautu to nedrīkstam aizmirst.

Atcerēsimies arī, vai brīvās Latvijas laikā no intelliģences, kas dzīvoja brīvībā un drošībā, neradās grupiņa, kas rēgulāri viesojās Pad. savienības sūtniecībā. No šīm aprindām vēlāk nāca arī tie, kas stājās komūnistu kalpībā un bija arī kodols delegācijai, kas brauca uz Maskavu prasīt Latvijas pievienošanu Pad. savienības „brālīgajām republikām".

Mums bija kauns par šiem kangariem stāstīt saviem bērniem un runāt trimdas skolās. Mēs gribējām tos ātrāk aizmirst. Tā varbūt bija kļūda, jo tagad komūnistiem ir iespēja trimdā izaugušai paaudzei vieglāk iestāstīt, ka šie kangari, kas palīdzēja Latviju iznīcināt, ir bijuši „tautas labākie dēli un meitas", bet visi tie, kas atrodas trimdā, tikai „kaŗa noziedznieki un nacisti".

Šai propagandai ir arī daži panākumi — radušies rozīši un būmaņi, kas priecājas, ka latviešu tauta okupētajā Latvijā ir uz komūnisma ceļa. Florefas jaunatnes kongresā tie uz jautājumu par deportācijām Latvijā cinski atpirdza: „Nu, aiz gaŗa laika deportācijas, droši vien, nenotika. Deportācijas ir sociālisma celtniecības jautājums, kas nav debatējams ar cilvēkiem, kuŗu mērķis ir sociālisma sagrāve". Vai arī šādu domu paudējus uzskatīsim par mūsu tautai „nozīmīgiem un dārgiem"?

Protams, tagad domu izmaiņā grumbuļaini uzartos tīrumus noecējot, klupšanas akmeņus nolasot un aizartos ceļus atbrīvojot, jārīkojas ļoti uzmanīgi, lai neciestu nevainīgi darbinieki. Bet arī pilnīgi naīva uzticība un uzticēšanās visiem „kultūras sakarniekiem" var novest uz slidena ceļa. Nekad neaizmirsīsim, ka profesionālie aģenti veikli spēj iesaistīt pilnīgi nevainīgus cilvēkus, izmantojot to dažādās tieksmes, jūtas, nezināšanu un naīvumu.

Pašreizējo trimdas uzskatu dažādību, arī izpausmi rīcībā

(Turpinājums 5. lp.)

Lasītāju vēstules

HUMORA IZJŪTA

Eižens Puķe šī laikraksta vēstuļu nodaļā bija izteicis domu par karikatūras nepieciešamību avīzē. Tālāk viņš kritizēja „asprātības trūkumu", kāds esot novērots latviešu trimdas laikrakstos iespiestajās karikatūrās. Brīnos, vai Puķes kungs redzējis pašreiz Rīgā iznākošo humoru žurnālu „Dadzis". Cik no tur publicētām karikatūrām viņš atzītu par asprātīgām? Vēl interesantāk, cik no t.s. politiskām karikatūrām, kas ik dienas parādās lielajos Ziemeļamerikas izdevumos, varētu uzlūkot par asprātīgām? Savā, vairāk nekā divdesmit gadu praksē pie latviešu, angļu un kanadiešu laikrakstiem esmu mācījies taktu, ka tas, kas vienam liekas asprātīgs, otram tāds nebūt nav. Politiska satira, kas parādās Latvijā Amerikā, gluži ekonomisku apsvērumu dēļ ir „saspiesta" mazā telpā, tāpat pati iespiešanas technika pieļauj tikai „treknākas" līnijas, kas derobežo kapriso humora ekspresiju. Un cik daudz pēc Puķes kunga domām mākslinieks saņem par savām pūlēm, producējot asprātīgu darbu? Starp citu, humora pasaulē nav nekā jauna, viss sistēmatiski atkārtojas vienā vai otrā veidā. Ja Puķes kungs maksātu vairāk, uzzīmētu viņam kaut ko „asprātīgāku". Diemžēl, man vēl neskaidra viņa personiskā humora izpratne...

Dadzis Ontario

KAS VAINĪGS?

Imants Kauliņš rakstā „Ar skaidru skatu jaunajā gadā" (LA 29. janv. nr.) saka: „Ar skaidru skatu un vēsu prātu visām nacionālām organizācijām ir jāatbrīvojas no sakarniekiem, lai atkal organizācijas varētu veikt mērķtiecīgu darbu ar kopēju domu par brīvu Latviju."

Izklausās, ka „sakarnieki" būtu stipri traucējuši organizāciju mērķtiecīgu darbu. Vai I. Kauliņš var uzrādīt vienu konkrētu gadījumu, kur tas būtu noticis? Vai I. Kauliņš ir padomājis par konsekvencēm, kādas rastos pēc organizāciju „tīrīšanām" jo daudzi no vidējās un jaunās paaudzes ir par sakariem. To rāda jaunatnes organizāciju lēmumi. Daudzu mūsu organizāciju aktīvā eksistence izbeigtos ar vecākās paaudzes aiziešanu mūžībā. Kas notiktu ar mūsu deju kopām, koklētājiem, 2x2 nometnēm, latviešu valodas kursiem un citām jauniešu aktīvitātēm? I. Kauliņš, šķiet, nav ieskatījis, cik lielas grūtības mazākos latviešu centros uzturēt jaunatnes organizāciju aktīvitāti. Apsikstot jauniešu organizāciju aktīvitātei, jaunieši savas sabiedriskās intereses apmierinās iedzimto organizācijās un aizies no latviešu sabiedrības.

Ir pareizi, ka jaunatne savā kodolā ir nacionāla un patiesi grib cīnīties par Latvijas brīvību, bet tā pati jaunatne ir arī par dažāda veida sakariem ar dzimteni. Tā ir sašutuši, ka Maskava atļauj tikai viena virziena sakarus, bet tomēr labāk pieņem viena virziena sakarus nekā nekādus. Tā pati jaunatne arī atsakās iekļauties Rozīša un Būmaņa konstruētā sakaru organizācijā.

Protams, Maskava neradīja Rīgas kultūras sakaru komiteju trimdinieku mīlestības dēļ, bet gan vadoties no savām politiskajām interesēm. Maskavai jau daudzreiz gājis greizi ar saviem rietumu plāniem. Tā ir arī ar Rīgas sakaru komiteju. Tie, kas virza komitejas nesekmīgo darbu, savās „uzskaitēs" cenšas sagrabināt visu iespējamo, lai attaisnotu savus posteņus un braucienus uz brīvo pasauli. Nekas nerāda, ka kultūras sakaru komiteja būtu ietekmējusi trimdinieku pretkomūnistisko nostāju.

Ja jaunajai paaudzei ir liberālāki politiskie uzskati nekā vecajai, tad tas nav kultūras sakaru komitejas nopelns. Nav dzirdēts, ka jaunā paaudze saņemtu komūnistiskās propagandas literātūru no sakaru komitejas vairāk nekā vecā. Savus kreisos uzskatus tā ieguvusi šejienes mācību iestādēs (jānožēlo, ka nekas netiek darīts, lai to neitrālizētu. (Ja Eiropā ir t.s. „jaunie kreisie" — Būmanis, Rozītis, Āboliņš, kas attaisno Latvijas okupāciju un cenšas sekmēt Maskavas mērķus, tad šinī kontinentā nekur nav lasīts, ne dzirdēts, ka būtu kādas grupas vai individi, kas to darītu. Maskavas interesēm gan palīdz paši sakaru apkaŗotāji, neapdomīgi un neatbildīgi musinot un sējot naidu un savstarpēju neuzticību trimdas saimē, kā to dara I. Kauliņš.

Nav šaubu, ka Latvijas okupācijai ieilgstot, mūsu tautas eksistence ir nopietni apdraudēta. Bez tam, Maskava dara visu iespējamo, lai izskaustu tautas patriotismu, kā arī brīvības un neatkarības ideālismu. Lai tomēr tauta varētu pastāvēt kā nacionāls un politisks faktors, kas spējīgs cīnīties par savām interesēm, ir arī spiedīgi vajadzīgi sakari ar tautu, izmantojot visus iespējamos veidus mūsu labā.

P. Aizkalnietis Ontario

Kā radās igauņu filma

LATVIJA AMERIKĀ LĪDZSTRĀDNIEKA SARUNA
AR FILMAS PRODUCENTU EDUARDU MARTINU ŅUJORKĀ

Pagājušo vasaru Esto '76 sarīkojumam igauņi bija izgatavojuši filmu Tīna (Tiina). Pirmizrāde notika Valtera Rīda teātrī Ņujorkā, bet pēc tam to rādīja citur. Filmas darbības lielākā daļa uzņemta Leikvūdā, Ņudžersijā, netālu no Ņujorkas. Tur piedalījušies ap 200 igauņu gan no vietējās Leikvūdas, gan no patālās Toronto Kanadā. Filmas gatavotāji ir Edmunds un Vallija Martini, kas dzīvo Leikvūdā. Edmunds Martins šogad bija ieradies Igaunijas 59. gada neatkarības pasludināšanas atceres pieņemšanā Igauņu namā Ņujorkā. Par filmas rašanos dzirdējām:

Filmu Tīna Edmunds Martins pārstrādājis no Augusta Kicberga 1911. gadā rakstītās drāmas Libahunt (Vilkate), kas ir viena no pazīstamākām igauņu lugām. Darbība norit apmēram no 1820. līdz 1840. gadam, drāmatizējot igauņu gadsimta cīņu par brīvību. Vācu muižnieki tur valdīja kopš Teitoņu ordeņa uzvaras 13. gadsimtā. Martins ne vien pārstrādāja tekstu, bet rūpējās par kostīmu metiem, uzņemšanu, apgaismošanu un skaņu. Vallija filmā spēlē vienu no galvenajām lomām.

Ideja par filmu Martinam radusies iepriekšējo igauņu svētku laikā 1972. gadā Toronto, kad viņš par galvenās lomas tēlotāju sarunāja Toronto igauņu aktieri Tarvo Kasu. Martina māja Leikvudā pārvērsta par kino studiju un reizē arī viesnīcu aktieriem, kas bija ieradušies no Toronto uz filmas uzņemšanu. Dažkārt uzņemšanas darbi ieilga pat 20 stundu dienā.

Filmas uzņemšanai bija lielas techniskas problēmas. Sākumā Martini domāja atrast Igaunijai piemērotus dabas skatus un klimatu Kanadā, bet tas nav īstenojies. Par krietni piemērotāku apkaimi atzīta Leikvūdas apkārtne. Lielākā daļa filmas noris apmēram vienu jūdzi no Martinu mājas, bet daļa uzņēmumu izdarīts mājas pagalmā. Vajadzēja būvēt 19. gadsimta igauņu zemnieku māju ar salmu jumtu un gulkoku celtni. To paveica uz kāda kokiem apauguša laukuma aiz Martina mājas. Lauku mājas iekšieni un krodziņu izveidoja Martina mājas pagrabā, kur bija arī skaņu studija. Pēc veciem zīmējumiem bija jāizveido mājturības un lauku apstrādāšanas darba rīki, kādi tie bija 1820. gadā. Tāpat alus kausi bija jāizgatavo ar rokām. Pašreizējie igauņu tautas tērpi filmētājiem izlikās par moderniem un vienkāršotiem, tie arī bija jāgatavo pēc veco laiku zīmējumiem. Bez tam katram Igaunijas novadam ir savi tautas tērpi, tāpēc bija jāizvēlas viens novads, kuŗa tērpi parādītos filmā. Informācija par šiem veclaiku tērpiem un darba rīkiem bija jāatrod mūzejos.

Filmas uzņemšanai vajadzēja visus četrus gada laikus, un tāpēc bija jāgaida piemēroti apstākļi. Sniegs bija tikai pustras dienas, tāpēc šinī laikā paveica visus vajadzīgos ziemas uzņēmumus. Tāpat bija vajadzīgas vētras vai pļavas ar puķītēm pavasarī. Visas filmas uzņemšana ilga trīs gadus. Šinī laikā Toronto aktieŗi ieradās Leikvūdā vismaz kādas 12 reizes pa nedēļu nogalēm.

Galvenā varone Tīna uzaugusi mežā, kur viņa nokļuva pēc tam, kad viņas māte bija apsūdzēta par burvi. Vācu baroni vēlējās, lai ikviens strādātu viņu labā. Šī iemesla dēļ viņi lika baznīcās sludināt, ka brīvie cilvēki, kas dzīvo mežos, ir vilkači. Mēģinot radīt vecajos cilvēkos māņticību, vācieši mēģināja izbeigt brīvo ļaužu šķiru. Filmas beigās aukstums piespiež Tīnu atstāt meža dzīvi pie vilkiem. Viņa dodas uz lauku sētu, kur to aiz pārskatīšanās nogalina. Nobeigums ir pārveidots un nav tāds kā oriģinālugā. Lugā brīvības ilgas izzūd ar Tīnas nāvi, filmā to turpina Tīnas iecerētais puisis Margus. Filmā vilki aizstāti ar Sibirijas suņiem no Ņudžersijas.

Tīnas izrādes notikušas igauņu kolonijās visā brīvajā pasaulē, un tai bijuši labi panākumi. Kāda neatlaidīga cilvēka uzņēmība radījusi vēsturisku igauņu filmu trimdā.

V. I.

Oriģināldziesmas un tautasdziesmu apdares pirmatskaņojumā dzirdēsim Toronto vanadžu koŗa Zīle gadskārtējā koncertā sestdien, 16. aprīlī, Toronto Lietuviešu centrā (1021 College St.). Pirmo reizi šajā koncertā dzirdēsim arī Jāņa Kalniņa korim speciāli rakstīto kompoziciju Latvijai (Ērika Raistera teksts) stīgu kvinteta pavadījumā. Programmā arī daudzi citi darbi. Attēlā koŗa priekšniece Monika Jonāne un diriģents Arvids Purvs, pārrunājot plašo koncerta programmu.

Foto: J. Liģers

Kārlis Tālbergs

LIELDIENĀS

Tēt, iekar Lieldienu šūpoli
Vecajās klētsgala kļavās:
Jau sudrabu mirdzina pūpoli
Un ūdens laivas viz pļavās.

Pa dzidri zilajām debesīm
Saule mākoņus gana, —
Un tālu — līdz pašam
apvārsnim
Trīs silta mirdzēšana.

Un viņpus ezeram ledainam —
Alkšņi brūni jau virmo...
— Pa atmiņu tekām medainām
Sirds staigā — mati kad sirmo.

Maldu Mildas sapņojums Klīvlandē

TORONTO DV TEĀTŖA VIESIZRĀDE

Elīnas Zālītes Maldu Mildas sapņojums tika skatīts jau brīvās Latvijas laikā. Tagad šo teātriniekiem izdevīgo komēdiju iestudējuši Toronto aktieŗi Gunāra Vērenieka režijā. Bez šaubām, luga it kā apvecojusi, dažos aspektos sentimentālā romantika savu laiku pārdzīvojusi. Un tomēr teātŗa cienītāji arvien vēl to skatās ar patiku un daudzām smieklu šaltīm. Arī kaut kas tāds vajadzīgs mūsu nervozās steigas laikmetam, kad cilvēks var atslābināt mūžam saprindzinātos nervus.

Klīvlandiešiem jau sen nostabilizējies tāds spriedums, ka „viss labs nāk no Toronto", vai nu tās ir Zīles, Kalvis, teātrinieki vai solisti. Toronto teātrinieki (arī citi ansambļi) mūs nekad nav pievīluši ar ko vājāk sagatavotu, un tas pilnā mērā attiecas arī uz šo rūpīgo un veiksmīgo Vērenieka iestudējumu.

Visiem deviņiem aktieŗiem atbildīgas lomas. Tie ir jau rutinēti teātrinieki ar brīvu, dabisku jušanos uz skatuves, ļoti labu dikciju, mīmiku un citām labu aktieŗu pazitīvām kvalifikācijām. Tēlodama ģimnazisti, viņiem līdzi noturējās arī spriganā Sandra Markitante, saprotams, atskaitot latvisko izrunu. Tur nevar līdzēt režisors, ne latviešu valodas skolotājs, bet vienīgi — ģimene.

Loti pārliecinoši, teicami savas oebijas veica abi galvenie — mājas īpašnieks Dzintarkalnos — Ernests Jurševskis un viņa sieva — Valija Lāma. Viņas talants visspilgtāk atplaiksnījās lugas beigu daļā. Visvairāk publiku izsmīdināja saimnieka vecāki — Arnolds Putniņš, Herta Jurševska un arī kalpone Liene Martinsone — tiešām izcili tēlojumi. Tipiski piemērots savai vieglajai „būtībai" bija arī „vijoles mākslinieks" Konradijs — Ziedonis Upīte, tāpat igauņu jaunsaimnieks Juhans — Imants Lapiņš un Andreja puisis Mārtiņš — Kārlis Rēvalds. Vienīgi Juhana igauniskā latviešu valodas izruna varēja būt vairāk karikēta, tāda, kāda tā bija dzirdama Rūjienā Broļa krogū, Valkas veikalos vai Kalifornijas apelsīnu plantācijās, kad Viikna bija par kaut ko noskaities: „Tu, kurrat, prālīt latviet, Kalniet, lapāk nekaitin' ikaun' puiki, tu reis tapūs pa kalv'!"

Bet šīs pāris piezīmes ir tikai sīkumi. Luga ir tik rūpīgi iestudēta, ka ieteicams to redzēt arī citiem „latviešu pagastiem". Paskopas, bet labi iederīgas ir Valža Vares dekorācijas. Valdis Turkis veiksmīgi izkārtojis gaismu efektus. Ieņemot pērkona negaisu, atzinību pelna arī skaņu meistars Imants Kivis: ak, tavu dabisku lakstīgalas pogošanu!

Paldies, Toronto teātrinieki: esam apmierināti un iepriecināti!

J. Kalnietis

Aizvadītā nedēļas nogalē, 26. un 27. martā, Toronto Sv. Jāņa baznīcā ieskaņoja jaunu Haralda Berīno garīgo dziesmu skaņu plati. Attēlā jaunās plates solisti Emma Reinvalde (soprāns) un Jānis Barušs (tenors). Ērģeļu pavadījums — Anitas Rundānes. 27. marta garīgajā koncertā Sv. Jāņa baznīcā klausītāji varēja dzirdēt minētos solistus, atskaņojot H. Berīno dziesmas no kuŗām laba daļa būs arī jaunajā platē.

Foto: J. Liģers

Saskaldītā dvēsele

EDUARDS FREIMANIS — DIVAS PASAULES, ROMĀNS.
AMBER PRINTERS AND PUBLISHERS LTD.
IZDEVUMS TORONTO, 1976

Vidējās paaudzes rakstniekam Eduardam Freimanim Kanadā pēc trim dzejoļu grāmatām, stāstu un noveļu krājuma Daigās rotaļas 1976. gada beigās iznāca romāns — Divas pasaules. Eduards Freimanis savā pirmajā romānā ietiecies neurasteniķu, īstenāk gan schizofreniķu pasaulē, un darbu var uzskatīt par schizofreniķa dienas grāmatu, kaut nav rakstīts pēc šādu grāmatu klasiskā parauga.

Literātūras vēsturnieks Jānis Bičolis kādā vietā romānu vispār salīdzinājis ar desu, kur sabāztas vienā masā dažādas samaltas gaļas. Šis Bičoļa teiciens ienāca prātā, lasot Freimaņa romānu, kuŗā, liekas, „gaļa" nav „samalta" un pietiekami samīcīta, bet tajā atrodami arī nesakožami kumosi un pat skrimšļi. Grāmatu aizveŗot, jāatceras, ka varonis ir schizofreniķis, kam domāšana un visa vērtējums ir pretrunīgs, normālam cilvēkam bieži vien neizprotams.

Romāna varonis Guntis Auduls, atrazdamies kādā Kanadas psīchiatriskajā slimnīcā un gaidīdams tiesu, raksta jaunībā skolā iepazītai un iemīļotai meitenei Irisai, kuŗa dzīvo Latvijā nezināmā vietā. Viņš tai atklāj, ka tā nav vēstule vien, bet literārs sacerējums, kuŗā izklāsta atmiņas par skolu, mājām un kas izteic mīlestību Irisai, kuŗu mīl vēl arvienu. „Sev par postu neesmu jau-

(Turpinājums 4. lp.)

SVĒTDIEN, 1977. G.
3. APRĪLĪ PL. 18.00
SV. ANDREJA BAZNĪCĀ
SV. ANDREJA EV: LUT.
DRAUDZES KOŖA

SV. ANDREJA EV. LUT.
DRAUDZES KORIS TORONTO

25 gadu jubilejas

KONCERTS

Diriģents: Arvīds Purvs

Piedalās:

Anita Rubene — soprāns
Anita Rundāne — ērģeles
Alberts Vītols — baritons
Sieviešu ansamblis
Pūtēju kvintets
Stīgu orķestris

Ieeja $6.-, studentiem un pensionāriem $4.00.
Bērniem ieeja brīva.

Saskaldītā dvēsele . . .

(Turpinājums no 3. lp.)

dājis aizmirst pagātni. Uzvilkdama dažādus tērpus, tā var atnākt (patiesībā atnāk, ref.) gan kā Lauma, gan kā ragana. Lauma uzceļ pie namdurvīm bērnu dienu smilšu pilis, kas augdamas liek smadzenēm trīsēt. Bet Laumas ciemošanās ir tik īsa kā papardes ziedēšana Jāņu naktī. Drīz piebrauc ragana bēŗu pajūgā un atved cienastu manam slimības bacilim." (6. lappusē.)

Tā Guntis Auduls dzīvo divās pasaulēs, atmiņās Latvijā, īstenībā — Kanadā, psīchiatriskajā slimnīcā kopā ar citiem tādiem pašiem garā „iedragātiem", arī simulantiem, laupītājiem un slepkavām, kas, gaidīdami tiesu un atbrīvošanu, plāno jaunus noziegumus. Kad slimnīca un apkārtējie cilvēki kļūst nepanesami, Guntis noslēpjas zem galda vai iezogas darba rīku noliktavā un iekļūst otrā pasaulē, mājās, skolā, kur satiekas ar dzīvajiem un mirušajiem skolas biedriem. Par šo pasauli — Kanadu un tur nokļūšanu tikai dažas skopas lappuses. Izsūtīts kaŗa laikā uz Vāciju, kur strādājis pie kāda zemnieka Holšteinā. Bēgšana atpakaļ uz Kurzemi nav izdevusies. Lietuvā noķerts, turēts kādu laiku cietumā Austrumprūsijā, tad aizsūtīts atpakaļ uz Holšteinu. Tur par pārtikas zagšanu noķerts, tiesāts un turēts kādu laiku cietumā. Pavīd Heides, Huzuma un Hamburgas vārdi, tas arī viss. Pēc kaŗa izceļo uz Kanadu, kur nododas dolaru pelnīšanai. Auto kļūst par viņa elku, arī pūķi uz gumijas kājām, kas šūpo kā auklē bērnu, kas izlutināts un negrib pats staigāt. Par ātru braukšanu Guntim Audulam iznāk darīšana ar policiju, kuŗu viņš nīst jau no skolas laika, kad viņu apcietina čekas ierēdņi. Brīdinājumi un sodi nelīdz, trakie braucieni turpinās, līdz kājas sāk tirpt un acīs plaiksnīt krāsaini gaismas ķēmi. „Nervi vainīgi, vecie nervi — vēl līdz no Eiropas" (29. lpp.). Šie nervi liek policijai atklāti pretoties, spārdīt tās auto, un beidzot noved cietumā un psīchiatriskajā slimnīcā.

Tur dažu nedēļu laikā Guntis Auduls atmiņās vēlreiz pārdzīvo pēdējos gadus tēva mājās Pāžos un skolā Ulānā (Kuldigā?), kur izriesa saknes pirmā mīlestība. Tās pārdzīvojumam kopā ar iemīlēto meiteni Irisu veltīta romāna lielākā daļa. Sarunās, izdarībās jau sākumā nomanāma Gunša saskaldītā dvēsele. Saruna ar Irisu nav parastā divu iemīlējušos skolnieku saruna divatā. Gunša replikas asas, prātnieciskas, pārgudras, kas spiež Irisu atbildēt tāpat. Brīžam liekas, ka satikušies divi pusmūžnieki, kas apcer un nosoda pasaules nebūšanas. Asumā, iecirtībā pret brāli, māti un citiem skolas biedriem, tāpat gatavošanās bēgšanai uz kuģiem un domās par pašnāvību, izpaužas zināma neurastenija, kas vairs nav pubertātes izraisīta, bet ir jau zināms komplekss, varbūt schizofrenijas sākums. Kādā vietā viņš pats saka, ka šādu dvēseli paņēmis līdz svešumā. Interesanti, tēlaini ir Kurzemes dabas apraksti, Rantas upe (Vai Venta?), kulšanas talka Pāžos, šūpošanās Lieldienās un beidzot braukšana pēc meijām un ziediem, ko pušķot skolu beigšanas aktam.

Romānam dzīvīgumu dod dialogi, sarunas ar Irisu, skolas biedriem, slimnīcas līdzgaitniekiem un pašam ar sevi, ko sauc arī par iekšējo dialogu. Savu dubultnieku Guntis sauc par cinismu, reizēm velnēnu vai psīchadelisko mūziku. Reizēm no šī otrinieka — cinisma viņš nevar atbrīvoties satiksmē ar Irisu un citiem, tas viņu junda izteikties citādi vai arī apsauc, kad izteicies varbūt aplam. Taču schizofreniķa gaŗās pašsarunas lasītājam var apnikt, tāpat kā izteiktās prātulas.

Klases biedru likteņi atklājas Gunša sarunās, kad tie atnāk ciemos ar mirušajiem un dzīvajiem. Viņš pat apskauž mirušos, jo tiem vairs nav ne sāpju, ne mīlestības, ne naida, ne prieka. Aizkaps brīvs no zemes sīkumiem, dvēseļu dzīvē naids nav iespējams. Viņu likteņos autors tieši vai netieši izteicis visas mūsu tautas likteni. Vairāki klases biedri miruši izsūtījumā, vienas vai otras lielās varas nošauti, krituši cīnoties vāciešu vai krievu pusē, daži dzīvo ārzemēs, bet vairums tomēr dzimtenē. Vienīgi par savu sapņu meiteni Irisu viņš nekā nezina. Tā nenāk pat ciemā ne sapņos, ne lielās iztēles brīžos, tāpēc visas domas tiecas uz viņu un aptumsušais prāts solās sameklēt, lai kur viņa dzīvotu. Kaut Guntis raksta tikai Irisai, kādā vietā sāk šaubīties, vai tikai Irisu neizmanto par kalponi, jo domā par uzrakstītā publicēšanu, un sāk prātot, kā kritiķi un lasītāji to novērtēs.

Līdzīgā veidā Guntis novērtē arī mūsdienu prozu un dzeju. Tikai nedaudzi autori rakstot, lai neizdabātu lasītājiem. Tāpat nedaudzus darbus viņš atzīst par lasāmiem. Netrūkst arī pamācības, kā jāraksta romāns: apaļiski, ne šķautnaini, kā raksta vairums mūsdienu rakstnieku.

Autors notēlojis arī Guntim līdzīgus slimniekus, dažas māsas, uzraugus un kalpotājus. Slimnieku vidū dažādu tautību piederīgie, visi ar vāju vai uzbudinātu prāta darbību, kas gaida tiesu, kas vai nu atbrīvos vai paturēs slimnīcā. Guntis valdās, jo cer uz atbrīvošanu. Visa romāna pēdējā daļa pauž ārējo savaldību, kaut iekšēji Guntis tikpat liesmains un dzīvo divās pasaulēs: dzimtenē un slimnīcā. Pēdējais redzējums — skolas beigšanas svinības, kur visa klase kopā vēl palikšmojas un otrā dienā jau katrs atsevišķi vai pa vairākiem kopā sagaida varas maiņu — sarkanarmijas ienākšanu Ulānā.

Romāns beidzas laimīgi. Ārsti atzīst Gunti par izveseļojušos un tiesa viņu atbrīvo. Ārā, brīvībā, viņu tūlīt apstulbina „īstenā neīstenība", viņš steidzas uz ceļojumu biroju un lūdz sagādāt vīzu uz Rīgu, šķiet, uz palikšanu, jo beigu rindkopās solās sākt saiņot somas un sacīt ardievas šai zemei, kas bijusi laba pamāte, bet tomēr ne īstā māte.

Darbs beidzas atkal ar Irisas vārdu: „Uz redzēšanos, Iriss, uz redzēšanos!" Tātad zināmā mērā tas veidots pēc „apaļuma" kompozicijas, kā ieteic pats varonis. Teikumi īsi, stils ekspresionisks, piemērots saskaldītas dvēseles kliedzieniem.

Vietām paviršības vai tīšas neskaidrības, kuŗas pamanīs katrs nopietns lasītājs. Tā 7. lappusē rakstītājs atzīstas, ka poļitruks to kādu nakti apcietinājis, kad vēl mācījies Ulānas ģimnazijā. Beigu lappusēs turpretī var saprast, ka abitūrijas diena skolā bijusi tieši pirms sarkanarmijas ienākšanas Latvijā. Atrodamas arī citas paviršības.

Grāmata jāuzteic par niecīgo iespieduma kļūdu skaitu. Citu apgādu izdevumos tās čum un mudž. Romāns izdots paroçīgā, tīkamā formātā uz 332 lappusēm, zili baltos vākos.

Oskars Kalējs

Vīru koŗa

Viesturs

gadskārtējais

KONCERTS

BALLE

Diriģents — JĀNIS BARUŠS

Soliste — ĒRIKA BEITĀNE

23 aprīlī pl. 7. vak.

185 Bunting Road,

St. Catharines, Ont.

Spēlēs iecienītā WARD deju kapella

Dažādi atspirdzinājumi dabūjami uz vietas

Apmeklēt lūdz

VIESTURIEŠI

Miris ALA priekšsēdis

† Adolfs Lejiņš

23 marta rīta stundā visus pārsteidza un satrieca sēru ziņa, ka iepriekšējā naktī savā mājā Ņujorkā ar sirdstrieku mūžībā aizgājis Amerikas Latviešu apvienības valdes priekšsēdis un Pasaules brīvo latviešu apvienības valdes loceklis Adolfs Lejiņš, kas tikai pirms dažām dienām bija sasniedzis sava darbīgā mūža piecdesmit gadus.

Nelaikis dzimis 1927. gada 18. martā Valmieras apr. Skaņkalnes pag. Avotkalnos. Studējis ASV vairākās universitātēs banku zinības un grāmatvedību. Maizes darbā bija nodarbināts Ņujorkas bankā par departamenta vadītāju. Ļoti aktīvi un intensīvi viņš ilgus gadus darbojies latviešu sabiedriskā laukā: bijis daudzus gadus Pasaules brīvo latviešu apvienības valdes loceklis un tagad otru gadu ALA valdes priekšsēdis, trīs gadus darbojies par ALA revīzijas komisijas pr-di un vienu gadu ALA valdes vicepriekšsēdi un priekšsēža vietnieku, vadot arī ALA grāmatu apgādu. Bijis par pārvaldes locekli Latv. ev. lut. draudžu apvienībā Amerikā (LELDAA) un par Ņujorkas ev. lut. draudzes priekšnieku un revīzijas komisijas priekšsēdi veco ļaužu mītnes organizācijā Celsme. Darbojies vēl daudzās citās latviešu sabiedriskās organizācijās. Adolfs Lejiņš bija dziļš patriots, kas savu darbu un pienākumu lika pāri saviem spēkiem un veselībai.

Par aizgājēju sēro dzīvesbiedre Asja Lejiņa, meita Dzintra un dēls Artis ar dzīvesbiedri Aiju. Amerikas latvieši un latvieši visā brīvajā pasaulē dziļās sērās piemin savu pāragri aizgājušo darbīgo un dziļi cienīto nenogurstošo vadītāju un darbinieku.

Dr. Ilgvars Spilners,
PBLA valdes priekšsēdis

Hugo Puriņu atceroties

Deitonā, Ohaijo, 53 g. vecumā ar asins vēzi 10. martā miris rakstnieks Hugo Puriņš. Latvijas neatkarības laikā, kad tas studēja mūsu universitātē inženierzinātnes, viņu pazinām kā izcilu basketbolistu. Būdams kaŗa ziņotājs Latviešu leģionā, Opočkas ielenkuma kaujās smagi ievainots.

Pēc kaŗa atsāka studijas Štutgartes techniskajā augstskolā, reizē nopietni pievēršoties arī rakstniecībai. Eslingenā rīkotajās jauno autoru sacensībās ieguva godalgu par noveli Ārsts. Laikrakstos parādījās arī viņa dzejoļi. Kad 1950. gadā iznāca Hugo Puriņa pirmais noveļu krājums Ekselences piezīmes, mūsu sīkstais kritiķis Jānis Grīns par tām teica, ka radies „jauns, spējīgs autors latviešu novelistikā". Puriņa vērienīgo talantu cildināja arī Jānis Rudzītis. ASV iznāca viņa otrs noveļu krājums Aizliegtā dziesma, bet periodikā iespiests pirmais romāns Koki, kas auga uz akmens. Vēl slimības gultā rakstnieks, cik vien spēki atļāva, čakli kārtoja atzīmes iecerētajam otram romānam, kuŗā būtu skarti mūsu kaŗavīru likteņi un latviešu bēgļu smagie pārdzīvojumi, taču pāragrā nāve rakstnieka nodomus izbeidza.

„Puriņš 1973. g. Deitonā bija ieguvis maģistra gradu uzņēmumu vadībā un strādāja par specifikāciju inženieri „Frigidaire Generalmotor" sabiedrībā. Rosīgi darbojās arī vietējā latviešu sabiedrībā. Vadīja Deitonas latv. draudzes sabiedrisko dzīvi, bija skolotājs Gaŗezera latviešu ģimnazijā, aktīvs ALA un Preses biedrības darbā, kur organizēja un vadīja literārus saietus. Savos nacionālpolītiskos referātos pauda ieskatu, ka latviešiem abpus „lielajam dīķim" jāiesāk jauns „tautas atmodas laikmets".

Pāragrā nāvē aizgājušo rakstnieku pārpelnošanai izvadīja māc. T. Gulbis. Izjustus atvadvārdus teica Deitonas latviešu draudzes priekšnieks Al. Dzirne, Gaŗezera ģimnazijas direktors A. Bolšteins, no korporācijas Lettgalia J. Truksons un Lettonia J. Dēmūts, bet krāsu brāļu Indianā pateicību par atstāto garīgo mantojumu apliecināja K. Vanags. Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri Regīnu un divas meitas.

Kārlis Krauja

† Hugo Puriņš

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu mednieku un makšķernieku kluba biedru vakars ar šīs sezonas veiksmīgāko makšķernieku (žibulētāju) apbalvošanu 30. aprīlī pl. 7.30 vak. Ukraiņu zālē, 87 Haine St.

Toronto, Hamiltonas un Sv. Katrīnu mednieku un makšķernieku klubu kopējā valžu sēde 2. aprīlī Sv. Katrīnu kluba sekretāra I. Zenkas mājā.

O. K.

Uzartie tirumi . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

un nostājā, mēģinājis analizēt arī jaunatnes audzinātājs Ģirts Kaugars. Viņš atzīst, ka ir izveidojušies divi nogrupējumi un ka nevienas grupas nostāja un rīcība nav ne pelama, ne cildināma, bet ka tā ir jāpieņem un jāsaprot. G. Kaugars secina, ka vairs nestrīdamies un esam samierinājušie ar Latvijas apmeklējumiem, bet esam satraukti par „kultūras sakariem". Viņa personiskās simpatijas ir par kultūras sakariem, lai gan atzīst, ka pagaidām iespējami tikai vienā virzienā. Viņš savu nostāju pamato ar to, ka kultūra esot pirmais no trim vārdiem — kultūra, nacionālisms un politika. Tikai beigās caur šiem trim nonākot pie valsts.

Šāds domu gājiens būtu tikai tad pareizs, ja tautas dzīve ritētu normālos apstākļos brīvi, bez svešas varas spaidiem. Arī Ģ. Kaugars savos secinājumos pilnīgi ignorē komūnistu aģentu profesionālo darbību mūsu vienotības saārdīšanai. Viņš balstās uz pieņēmumu, ka mēs trimdā būtu izaudzinājuši tik nacionāli stipru jaunatni, ka tā „nevar kļūt ne rozā, ne sarkana". Tā tomēr gluži nav, jo stiprā vides ietekmē mums nav izdevies visu jaunatni izaudzināt tik nacionāli stipru. Tāpēc patiess ir jaunatnes audzinātāja māc. Alberta Ozola Ņujorkas kultūras dienu debatēs izteiktais atzinums, ka mēs nevaram uzticēties katram, kas uz savu roku uzņem kontaktus ar latviešu komūnistu funkcionāriem, jo tiem ir pārbaudītas „smadzeņu mazgāšanas metodes" un daudz lielāka pieredze politiskajās diskusijās nekā mūsu jaunatnei.

Šinī sakarībā māc. A. Ozols ir arī aizrādījis uz kļūmīgu attīstību, kas novērota latviešu domāšanā, ka kultūra būtu jāšķir no politikas. Viņš saka: „Ja mūsu mērķis ir neatkarīga Latvijas valsts, tad katra mūsu darbošanās šeit, kam pieliekam latviešu vārdu, vai tā būtu draudze, skola, māksla vai literatūra — ir nacionālpolitiska darbošanās." Šis māc. A. Ozola ieskats trimdas apstākļos ir ļoti svarīgs, jo tikai tā uzturēsim un ieaudzināsim nacionālo garu spēku mūsu nākošajās paaudzēs, ar ko tai stāties pretī „kultūras sakaru komitejas" pastiprinātai darbībai, kura, kā visi zinām, nav domāta, lai mūs glābtu no „kultūras bada", bet gan komūnisma propagandai un iķelšanai.

Pēdējā laikā bieži dzirdam izteicienus un aizbildinājumus, ka „mēs un jaunatne esam pietiekoši intelligenti, lai paši spētu atšķirt, kas īsta māksla un kas propaganda. Tāpēc visu, kas kultūras dzīvē notiek okupētajā Latvijā, varam bez bažām pieņemt." Pēdējā laikā arī sevišķi uzsvērts: „Uzticēsimies viens otram, jo visi gribam Latvijai palīdzēt, tikai ceļi un veidi ir dažādi. Nešķelsimies — visi esam latvieši un damājam par tautas nākotni." Tie ir mūsu pašapziņai glaimojoši saukļi, kuŗus retais nepieņems, un tāpēc aģentu darbība mūsu vidū ir aizsargāta.

Lai arī šinī ziņā būtu skaidrība, jāpievienojas māc. V. Vārsberga ieteikumam, ka „ir pēdējais laiks ikvienam mūsu sabiedrības darbiniekam un sabiedriskās domas veidotājam skaidri un nepārprotami deklarēt savus mērķus. Viņš saka: „Ar visiem, kas komūnismu deklarē par mūsu ienaidnieku, mēs varēsim atrast saskaņu arī visos kultūras sakaru jautājumos. Tikai ar tiem, kas vēlas nacionālkomūnismu vai satelīta stāvokli Latvijai, mums būs nepārvaramas domstarpības.

Ir jārespektē trimdas vadošo organizāciju demokratiskā ceļā pieņemtie lēmumi un atzinumi, ka vienvirziena kultūras sakari nav vēlami un ka tie ir čekas organizēti mūsu nacionālā spēka ārdīšanai. Tāpēc demokratiskai trimdas sabiedrībai nav pieņemams A. Sprūdža Čikagas nacionālo jautājumu debatēs izteiktais viedoklis, ka „jaunās un vidējās paaudzes literātiem, mākslinickiem, jaunatnes vadītājiem un citiem aktīviem darbiniekiem nav jāpieņem kaut kāds diktāts no augšas.

Šis viedoklis ir pilnīga demokratisko principu ignorēšana un vēršanās pret visu mūsu organizāciju demokratiskā ceļā pieņemtiem lēmumiem. Tā ir vēršanās arī pret to jaunāko un vidējo paaudzi, kas tagad darbojas mūsu organizācijās. Vai ir padomāts, ka šis viedoklis saskan ar komūnistu aicinājumu trimdas jaunākai paaudzei „neklausīt trimdas vadoņiem un reakcionārām fašistu organizācijām, bet pašiem iet savu sociālistisko progresa ceļu".

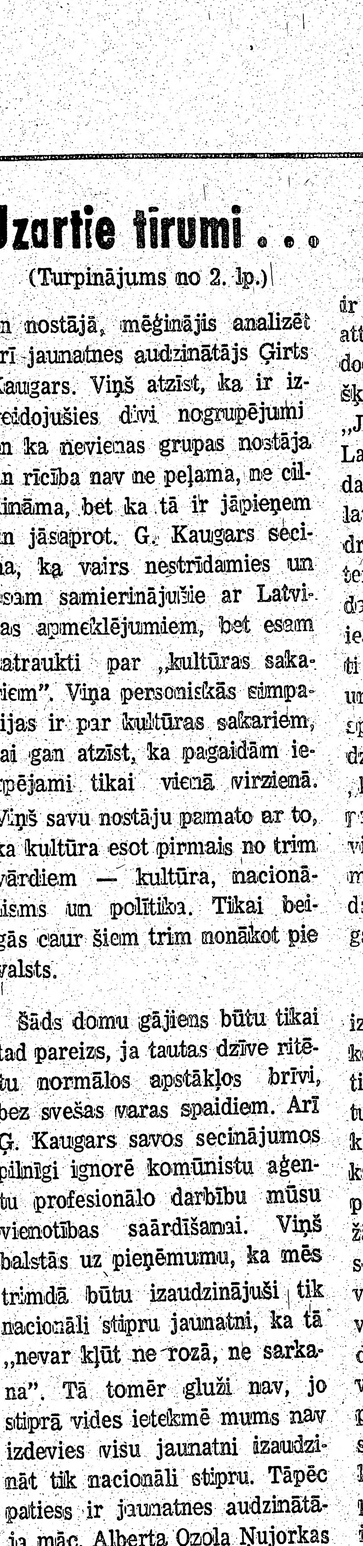

Alfreds Ozols

Agr. Alfreds Ozols Denverā, Kolorādo, 9. martā atskatījās uz 75 mūža gadiem. Latvijas universitātes lauksaimniecības fakultāti beidzis 1930. gadā, pēc tam bijis agronoms Limbažos, strādājis arī par skolotāju un lauksaimniecības skolu vadītāju. Arī Denverā vadījis latviešu skolu. Daudz rakstījis lauksaimniecības žurnālos. Veidenes bēgļu nometnē Vācijā vadījis latviešu pamatskolu. Ir korporācijas Lettgallia filistrs un Kolorādo korporāciju kopas seniors.

K. Krauja

Kalamazū DV apvienībai 25 gadi. Uzņēmumā pašreizējā vanagu un vanadžu valde. Pirm. rindā no kreisās: R. Zaķis, B. Bendere, priekšniece V. Zaķe un priekšnieks A. Minka, N. Gaiķe. Stāv: V. Rinkuss, V. Šmits, Ž. Benders. T. Strautkalns. G. Minka, A. Elksnis, E. Logina, Z. Bērziņš, Z. Bērziņa, A. Kalmanis un A. Krūmiņš. Foto: V. Namatēva

Baptistu draudze meklē mācītāju

Latviešu baptistu draudzē Toronto, kuŗā ieklauti arī vairāki ārpus Toronto dzīvojošie draudzes locekļi, uz šāgada sākumu bija 104 locekļi. Pērn miruši 4, aizceļojuši vai pievienojušies citām draudzēm 7 locekļi. Pārskatu par draudzes darbību Walmer Road baptistu baznīcā 13. martā deva draudzes padomes sekretārs V. Skudra. Pēc kasiera H. Jansona ziņojuma draudzes izdevumi bijuši 18.878 dol., ar mazu summu pārsniedzot ienākumus. Iztrūkums segts ar iepriekšējo gadu atlikumu. Sapulce pieņēma nākamā gada budžetu 18.000 dol. apmērā.

Draudzes māsu pulciņš, ko vada N. Ābele ar sekretāri E. Namu un kasieri M. Salnu, veicis ievērojamu palīdzības un misijas darbu. Palīdzības darbam uz okupēto Latviju nosūtīti 784 dol., bet ar 2360 dol. atbalstīti vietējie un misijas darbs Bolīvijā, Brazīlijā un Indijā. Draudze pēc mācītāja Rūdolfa Ekšteina nāves 25. janvārī palikusi bez pastāvīga mācītāja. Sapulce pilnvaroja draudzes padomi izraudzīt kandidātu mācītāja amatam un aicinās draudzi nobalsot.

Pagaidām draudzi apkopj mācītāji viesi — U. Ukstiņš (Kalamazū), P. Odiņš (Filadelfija), kā arī padomes sekretārs V. Skudra. 3. un 10. aprīļa dievkalpojumu vadīs māc. A. Stefenbergs un 8. maijā māc. R. Andermanis no Čikagas. Dievkalpojumus ar dziesmām kuplinās draudzes koris diriģenta A. Purva vadībā. Koŗa priekšnieks — Ž. Gertners.

Gada sapulcē draudzes padomē ievēlēti — Leons Nams (priekšsēdis), Valdis Skudra (sekretārs), J. Ābele, Ž. Gertners, A. Preiss un V. Simanovskis, bet revīzijas komisijā Ā. Sudmalis, A. Lagzdiņš un Marta Roze. Sapulci vadīja māc. P. Odiņš no Filadelfijas un protokolēja sekretārs V. Skudra.

„Jaunekli, Latvijai tagad beigas" . . .

PA SENAJĀM TAKĀM ZIEMEĻVĀCIJĀ

Konsulātā vēl uzzināju citās slimnīcās esošos latviešu zēnus. Pēc iespējas viņus apciemoju, apveltot ar mazumiņu no savas Sarkanā Krusta devas. Vēlāk uzzināju, ka zēni sākuši „sist gaisā" Sarkanā Krusta sainīšu labumus. Pie slimnīcas dārza sētas pa laikam piestājās smaidošas vācietes. Slimnīcas vadība novērojusi, ka dala sainīšu satura aiziet arī viņām. Turpmāk ēdamvielas aizgāja tieši uz virtuvi, atstājot slimniekiem uz rokas tikai kādus saldumus. Arī cigaretes ieskaitīja kārtējā devā.

Mūsu slimnīcā saradās daudz pacientu no bēgļu nometnēm. Labās dienas bija beigušās, bet ar uzturu varēja samierināties. No latviešiem šeit labi atceros peldētāju Miezīti (tagad Klīvlandē), Kolu un citus, uzspēlējot „zolīti". Ervīnam iznāca nepatikšanas, jo aizsnaudies dārza mauriņā viņš bija piemirsis apsegt savu paduses „putniņu". Poļi to bija novērojuši un sacēluši traci. Tas tomēr ātri beidzās, jo visvār mums bija draudzīgas attiecsmes un naidu nemeklējām.

Mēģināju sadzīt kādu savu personības dokumentu. Braucu uz Libeku, kur darbojās Latviešu nacionālā komiteja, tur glabājoties arī latviešu karavīru pases. Iznāca satikties arī ar neatkarīgās Latvijas laika ministru Alfredu Bērziņu. Viņa vasaras mētelis bija stipri apvalkāts. Stāstu aģrākajam ministram, ka viņu labi atceros, kad

(Turpinājums 18. lp.)

Svešinieki un Latvija

Kādu jaunu padomju pilsoni pēc Ķijevas institūta beigšanas norīkoja darbā Rīgā, kur viņš pārcēlās ar ģimeni. Viņš dabūja labu dzīvokli un darbu ar augstu izpelņu, tomēr dzīvi atzina par nepanesamu. Svešinieks skaidri izjuta, ka latviešu tauta nevar samierināties ar tai uzspiesto režīmu, ka tā nīst okupantus. Vecākiem un draugiem viņš atzinās, ka būtu ar mieru visu atstāt un doties projām no Latvijas.

Atbraucis uz Ķijevu, viņš stāstījis, ka materiāli gan esot bijis labi nodrošināts, bet garīgi ļoti nospiests, jo uz katra soļa izjūtot, cik dziļi latviešu tauta ienīstot ikvienu, kas nākot no Padomju savienības.

Līdzīgus vērojumus izteikuši arī padomju tūristi. Rīgā latvieši viņiem atteikušies pakalpot un palīdzēt uzmeklēt kādu adresi. Tallinā veikalnieki pat neesot ielaidušies nekādās sarunās un apkalpojuši, demonstrātīvi klusēdami.

Naidu pret svešiniekiem Latvijā pastiprina arī viņu priekšrocības darba izvēlē, sevišķi galvenajos posteņos, kā arī sociālās un politiskās privilēģijas.

I. B.

Modes skate

„Mode 77"

1977. g. 11. aprīlī, plkst. 2 pēcp. un pl. 7 vak.

Sv. Andreja bazn. zālē, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Toronto.

Ieeja: $3.00; pensionāriem un skoln. $2.00.

Rīko Gaujas (14.) gaidu vienība

Miris agrākais Latvijas ģenerālkonsuls R. Braisons

ARCHIBĪSKAPA ARNOLDA LŪŠA ATMIŅAS PAR LIELO LATVIEŠU DRAUGU

Divdesmit ceturtā marta agrā rīta stundā no mums šķīries viens no latviešu labākajiem draugiem Kanadā, bijušais Latvijas ģenerālkonsuls Reijs Braisons. Viņš miris pēc ilgstošas slimības Bērijā, Ont., kur pavadīja sava mūža pēdējos gadus kopā ar savu dzīvesbiedri, vecāko dēlu un vedeklu Ainu, latvieti. Latvijas ģenerālkonsula amatu, prezidenta Kārļa Ulmaņa aicināts, Braisons bija uzņēmies ap 1934. gadu, tūdaļ aktīvi piedalīdamies toreiz nedaudzo Toronto dzīvojošo latviešu sabiedriskā dzīvē.

Kad Latviju 1940. gadā okupēja Pad. savienība, Toronto latviešos esot notikusi zināma dalīšanās. Viena daļa domājusi, ka Pad. savienības paspārnē Latvijai sākšoties „īsti ziedu laiki", citi skumuši par tautai nolaupīto brīvību. Ģenerālkonsuls sapratis, kādas briesmas draud latviešu tautai. Kad no Rīgas pienākusi Kirchenšteiņa parakstīta telegramma izbeigt kosulāta darbību un visus dokumentus nodot Padomju sūtniecībā Otavā, Braisons katēgoriski atteicies to darīt un turpināja savus pienākumus vēl daudzus gadus, kad latviešu kolonija Kanadā jau bija kļuvusi liela un tās sabiedriskās un kultūrālās rosmes dažādi sazarojušās. Šajos gados ģenerālkonsuls ar savu dzīvesbiedri bija klāt daudzos latviešu sarīkojumos gan Toronto, gan citās pilsētās. Viņa aicinājums vienmēr bija: palieciet vienoti un ticiet brīvībai. 1952. gadā Braisons izkārtoja Latvijas sūtņa Kārļa Zariņa viesošanos Kanadā. Ar sūtni Zariņu viņu saistīja īpaša draudzība, nostiprināta pirmos pēckara gados, Braisoniem viesojoties Londonā, Anglijā.

Latviešu ieceļotāji, īpaši tie, kas te ieradās piecdesmito gadu sākumā, ir Braisonam daudz pateicības parādā. Kur un kā vien varēdams, viņš centās ieceļotājiem palīdzēt. Atceros kopējus braucienus uz ieceļotāju izvietošanas nometni Adžaksā, uz lidlauku, sagaidot neredzīgo ģimenes, ko Kanadā uzņēma humānitāro iemeslu dēļ, un daudzus citus gadījumus. Lieli nopelni Braisonam ir arī Saulaines tapšanā. Šo pirmo latviešu draudžu nometni brīvajā pasaulē izdevās atrast ar konsula Braisona palīdzību. Ģenerālkonsuls 1952. gadā Saulainē atklāja arī pirmo rīkoto bērnu un jauniešu nometni.

Šī raksta autors sajūt lielu pateicību pret Braisonu un viņa ģimenes locekļiem arī tās draudzības dēļ, kādu baudījis daudzas reizes šī lielā latviešu drauga namā un ģimenes vidū. Viņš bija ne vien dziļi kristīgs cilvēks, bet arī liels bērnu draugs. Vēl vienmēr gribas pasmaidīt, atceroties, ar kādu sajūsmu mani, toreiz mazie dēli, uz ielas nometa svārkus, lai apvilktu Braisona dāvātos kovboju tērpus, cik nobijušies viņi bija, kad, uzlicis laupītāja masku, Braisons, ķekatās ejot, klaudzināja pie mūsu dzīvokļa durvīm.

Pēdējā vēstulē, ko no Braisona saņēmu pagājušā gadā, viņš nežēlojās par savu nedziedināmo slimību, bet pateicās Dievam, ka tas viņam dodot spēku nest smago nastu. Tāpat vēstule glabā arī atmiņas par aktīviem darba gadiem latviešu sabiedrībā.

Īsi pirms savas nāves Braisons izteicis vēlēšanos, lai viņa šķirstu nerotā ar ziediem, bet lai to sedz ar Kanadas, Latvijas un Dānijas karogiem. Ozolā griezto Latvijas ģerboni, kas kādreiz rotāja ģenerālkonsula darba istabu, viņš dāvinājis šī raksta autoram.

Lai aizgājējam pēc gara darba cēliena viegla dusa viņa dzimtās zemes smiltājā.

Arnolds Lūsis,
archibīskaps

Daļa no Baltijas institūta jaunās valdes un revīzijas komisijas, no kreisās: rev. M. Bukšs, A. Lejiņš, priekšsēdis G. Larsons, I. Karlsons, H. Rebas, sekr. I. Rebane, priekšsēža vietnieks A. Loits, V. Rūķe-Draviņa, J. Lingis, kasieris H. Olte un rev. A. Horms.

Baltijas studiju konference

Baltijas institūta gada sapulcē Stokholmā ieradās gandrīz puse no institūta 110 biedriem. Lielu interesi izraisīja valdes priekšlikums par institūta zinātniskās sekcijas pievienošanu Stokholmas universitātei kā atsevišķu Baltijas pētniecības institūtu, kā arī pašreizējā institūta finaciālā nodrošināšana.

Sakarā ar Baltijas institūta financiālo nodrošināšanu, valdes delegācija 1974. g. beigās apmeklēja Zviedrijas izglītības ministru, bet otra delegācija 1976. g. jūnijā. Abās reizēs izglītības ministrs uzsvēra, ka kārtējs valsts budžeta piešķīrums institūtam iespējams tikai tad, ja tas atrastos kādas lielākas valsts iestādes paspārnē, piem., universitātē. Institūta valde izraudzīja komiteju sarunām ar Stokholmas universitāti. Rezultātā universitātes vadība aicināja iesniegt formālu priekšlikumu, ko apsprieda institūta 1976. g. decembŗa valdes sēdē. Vairākums nobalsoja par Baltijas pētniecības centra izveidošanu pie universitātes.

Universitātes vadība principā šo ideju atbalstīja, bet neuzņēmās financiālo atbildību, kas ir izglītības ministrijas ziņā. Sapulce pieņēma valdes priekšlikumu, tāpat budžetu 124.500 Zv. kr. apmērā. No atsevišķiem fondiem laimējās savākt 70.000 Zv. kr. institūta techniskām vajadzībām.

4. Baltijas studiju konference notiks no 10. — 13. jūnijam. Jau pieteikušies 90 delegātu no 14 zemēm. Konference risināsies Helselbijas pilī. Tās vajadzībām izglītības ministrija piešķīrusi 40.000 Zv. kronu. Pilsapulce uzņēma 10 jaunus biedrus. Delegācija ieradās arī pie Zviedrijas izglītības ministra J. E. Vikstrema (1977. g. 23. febr.) un nodeva izglītības ministram lūgumu atbalstīt financiāli Baltijas pētniecības institūta nodibināšanu pie universitātes, tāpat arī kārtēju budžeta posteni, lai Baltijas institūts varētu popularizēt un atbalstīt Baltijas zinātni un kultūru.

Atis Lejiņš

Vēlēšanas 13 apgabalos

AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDAM 25 GADI

Amerikas Latviešu palīdzības fonds katru gadu pārvēl apmēram vienu trešo daļu no saviem pilnvarniekiem. Pilnvarniekus ievēl uz trim gadiem. Apgabala pilnvarnieku skaits atkarīgs no attiecīgā apgabalā dzīvojošo dalībnieku skaita, bet tas nevar būt lielāks par trim. Šogad, fonda 25. darbības gadā, vēlēšanas notika 7 vēlēšanu apgabalos, — kopā bija pārvēlami visi 18 pilnvarnieki.

1. apgabalā, kuŗā ietelp Pensilvēnijas un Delavēras pavalstīs dzīvojošie fonda dalībnieki, bija pārvēlami 3 apgabala pilnvarnieki. Atkal ievēlēja Tomu Šulcu, 7886 Anita Dr., Philadelphia, Pa. 19111 un Arnoldu Truci, 653 Mayfair St., Philadelphia, Pa. 19120, bet no jauna ievēlēja Gunāru Bērziņu, 8119 Cadwalader Ave., Elkins Park, Pa. 19117.

3. apgabalā, kuŗā ietelp Ņujorkas pilsētā un Longailendā dzīvojošie fonda dalībnieki, bija jāpārvēl 3 pilnvarnieki. Atkal ievēlēja Kārli Balodi, 1835 Frederick Ave., Merrick, L.I. N.Y. 11566 un Arturu Valteri, 1416 E. 4th St., Brooklyn, N.Y. 11230, bet no jauna ievēlēja Aureliju Bogdanovicu, 8001 Ridge Blvd., Brooklyn, N.Y. 11230.

5. apgabalā, kuŗā ietelp Masačusetas, Vermontas, Nuhampširas, Meinas un Rodailendas pavalstīs dzīvojošie fonda dalībnieki, bija jāpārvēl 3 apgabala pilnvarnieki. Atkal ievēlēja Jāni Kluci, 127 Charlemont St., Newton Highlands, Mass. 02161 un Voldemāru Zvirgzdiņu 20 Enfield St., Jamaica Plain, Mass. 02130, bet no jauna ievēlēja Vilhelmu Caunīti, 22 Johnson Rd. N., Waymouth, Mass. 02191.

6. apgabalā, kuŗā ietelp Konektikatas pavalstī dzīvojošie fonda dalībnieki, bija jāpārvēl viens apgabala pilnvarnieks, un atkal ievēlēja Pēteri Upīti, 477 Pleasant St., Willimantic, Conn. 06226.

9. apgabalā, kuŗā ietelp Mičigenas pavalstī dzīvojošie fonda dalībnieki, bija jāpārvēl 3 apgabala pilnvarnieki. Atkal ievēlēja Ernestu Broži, 711 Denner St., Kalamazoo, Mich. 49007, Arvīdu Lapsiņu, 740 Leonard, N. E., Grand Rapids, Mich. 49503 un Rūdolfu Ārumu, Rt. #3, Box 312-23, Three Rivers, Mich. 49093.

12. apgabalā, kuŗā ietelp Illinojas, Aijovas, Misūrī, Arkanzas un Luiziānas pavalstīs dzīvojošie fonda dalībnieki, bija jāpārvēl 3 apgabala pilnvarnieki. Atkal ievēlēja Hugo Riekstiņu, 50 Superior St., Oak Park, Ill. 60302 un Robertu Nīkuru, 6041 N. Sacramento Ave., Chicago, Ill. 60659. No jauna ievēlēja Ādolfu Andersonu, 2110 Gunderson, Berwyn, Ill. 60402.

13. apgabalā, kuŗā ietelp Minesotas, Ziemeļdakotas un Dienviddakotas pavalstīs dzīvojošie fonda dalībnieki, bija jāpārvēl 2 apgabala pilnvarnieki. Atkal ievēlēja Teodoru Brīvkalnu.3032 Salem Ave. S., Minneapolis, Minn. 55416 un Aivaru Stumbri, 1200 Regins Lane, Minneapolis, Minn. 55421.

Pilnvarnieki sanāks savā gadskārtējā sapulcē 1. maijā Valley Forge, Pensilvēnijā, kur arī atzīmēs Fonda 25 darbības gadus.

B. A.

KOMERŠS DZIESMU SVĒTKOS LONDONĀ

4. Eiropas latviešu dziesmu svētku laikā Tautu komeršs, abu Anglijas latviešu korporāciju kopu izkārtojumā, paredzēts sestdien, 30. jūlijā, Serbian Community Centre telpās, 91 Lancaster Road, London W. 11, England. Pieteikšanās vēlākais līdz 11. jūlijam, rakstot Jānim Eglītim, 2 Old Hale Way, Hitchin, Herts SG5 1XH, England.

Tautieši,

jauna pensionāre - atraitne sadomājusi vēl dzīves novakarē rast draugu, ar ko kopīgi pavadīt saulainas vecuma dienas.

Rakstiet tādi, kuŗus neatbaida varbūtējais tālums. Rakstiet laikraksta LA birojam „Pensionārei".

Eiropas Latviešu Dziesmu Svētki Anglijā

SPECIĀLS LIDOJUMS
NO TORONTO UZ LONDONU
AR WARDEIR „JUMBO JET"

$399.00

15. jūlijā — 3 nedēļas

16. jūlijā — 2 nedēļas

Vēl ir brīvas vietas. Lūdzam rezervēt nekavējoties!

Zvaniet
INESEI GRODNEI

(416) 363-5061

(Piedāvājam arī istabas viesnīcās un ekskursijas par pazeminātām cenām)

THE GREAT CANADIAN HOLIDAY EMPORIUM

Toronto latviešu kreditsabiedrība

491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5
T. L. Kred. sab.

HAMILTONAS NODAĻA

16 Queen Street North,
Hamilton, Ont. L8R 2T8

T. L. Kred. sab.
LONDONAS NODAĻA
R. Bērziņa mājā

MAKSĀ

A) 8% pensionāriem par ne mazāk kā $2000.00 noguldījumu bez dzīvības apdrošinājuma, aprēķinot procentus katru mēnesi.

B) 8% par 1 gada termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00.

8% par 3 gadu termiņa noguldījumiem ne mazāk par $1000.00.

Procentus aprēķina par ceturkšņiem, dzīvības apdrošinājums līdz $2000.- procentuāli atkarīgs no biedra vecuma iemaksāšanas brīdī. Naudu var izņemt pirms termiņa, maksājot 1% sodu par izņemto naudas daļu.

9% par 3 gadu termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00 (% saņemot termiņa beigās). Dzīvības apdrošinājums ar tiem pašiem noteikumiem kā iepriekšējiem noguldījumiem.

C) 8,5% par 1 gada termiņa noguldījumu ne mazāk kā $2000.00.

8,5% par 3 gadu termiņa noguld. ne mazāk kā $1000.00.

9,25% par 5 g. termiņa noguldījumu ne mazāk par $1000.00. Procentus pieskaita vienreiz gadā bez dzīvības apdrošinājuma. Noguldījumus var izņemt tikai pēc termiņa izbeigšanās.

IZSNIEDZ

apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10.000,00, māju obligācijas līdz $75.000.

Toronto birojs atvērts no pirmdienas — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vak., piektd. no 10 rītā — 8.00 vakarā. Sestdienās no pl. 10 rītā līdz 1 pēcp. Vasaras brīvlaikā, no 15. jūnija līdz 15. sept., birojs sestdienās slēgts.

Tālrunis 922-2551

Hamiltonas birojs atvērts otrd. un ceturtd. no 6.30 vak.—9 vak.

TĀLRUNIS 529-7939

Londonas birojs atvērts trešd. no pl. 7 vak. — 9 vak.

Laikraksta

LATVIJA AMERIKĀ

atsevišķus numurs var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā 491 College St. kā arī spiestuvē 125 Broadview Ave.

LEONIJA OZOLKALNE

UGUNĪ

DZIMTENES LATVIETES DIENAS GRĀMATA

(97. turpinājums)

— Rītu mums gaidāmi mīļi ciemiņi. No izsūtījuma atgriežas mana māsa ar dēlu un Vaŗa krusttēvs Biermis. Mums nu uz labu laiku būs jāsaspiežas un rīt jāiet uz staciju viņus sagaidīt.

oo

— Kur es esmu? — izkāpjot Jelgavas stacijā, sev jautā bijušā Graužu saimniece Alma. Baigajās marta dienās viņas ģimeni, ar suņiem rīdāmu, izdzina no mājām. Toreiz mazais Andriņš bija tikai trīs gadus vecs. Tagad tai blakus soļo sešpadsmitgadnieks. Tur, tai svešajā, bargajā pasaulē, maigā mīlestībā viņa tam bija stāstījusi: — Tev, augušam nežēlīgajā ziemeļu dabā, ir jāzina tēvzemes skaistums, tās piemīlīgās vasaras. Mazo mīlulīt, tur ir maza provinces pilsētiņa, pašā Zemgales sirdī — pilsēta Jelgava.— Tā viņa tam toreiz bija mācījusi. Tagad viņa to vairs nepazina, šaubās pārvaicājot pati sev: Vai es esmu mājās? — stacijā izkāpjot, tik ļoti pārbraucēju mulsina neparastā ainava.

—Kur es esmu? — tā atkārto vairākkārt, acīm meklējot kluso Palejas ielu ar Katoļu ielas aizmuguri, kur paplatajā zālāju sloksnē robežojās lielie Katoļu kapi ar dižajiem kokiem. Iesarkanajai stacijas ēkai abpus lielajām divviru durvīm liels logs līdz zemei. Pretim ēkai laukums ar apaļu puķu dobi, kā to senāk sauca — Bāņu dārzs. Mazliet tālāk stacijas laukumā, pamatīgu akmens bluķi pamatā, dominē tas pats varmāka, kas visu Krievijas zemi un daudzas citas tautas novedis postā. Kādreiz te bija Brīvības cīnītāju piemineklis, ko latviešu tauta cēla saviem varoņiem. Četrdesmitajos gados tam daļu atkapāja vācieši ceļā uz Krieviju. Vāciem aizejot, tas nu ir sakapāts pavisam, uzceļot šo te monstru — savu bronzas dievekli. Aiz visa tā ir svešs dārzs.

Tikai tagad Alma pamana tuvojamies neliešu pulciņu — tur kāds sirmgalvis kā smaidā, kā raudās sašķobījušos vaigu. Tam blakus salīkusi vecenīte, baltu ziemas sniegu matos. Un tur patālāk — jauns cilvēks. Kritiskā doma pārtrūkst, karstam mīļumam salīstot plakstos. Asara arvien nāk pirms vārda.

— Māsiņ!

— Māsiņ — šņuksti, tikai šņuksti.

— Tante Alma, — saka jaunais. — Tante Alma, tu pārbrauci. Tēvoci Bierni, tu mājās!

—Sveša pilsēta, sveša vieta — saka pārbraucēja, ejot pa jauno Lietuvas ielu, kas būtu agrākā Katoļu iela. — Te pāri mazo namiņu jumtiem arvien rotājās saule, ik ielu pielejot ar savu spožumu. Tagad — vienmuļi klucīgi nami sagūluši abpus ielām, metot dziļas ēnas. Tie ir kā aizmiguši, bezveidīgi cementa lāči. Man te nepatīk.

——Tante Alma, mēs te dzīvojam. Es — mēs cēlām šo pilsētu. Mēs esam lepni par padarīto.

— Zinu, Vari, tev sāp mani vārdi. Bet man sāp zudušais.

— Jā, sāp. Ļoti. Tā ir mūsu zeme. Mūsu. Tās ir mūsu pilsētas. Mēs viņas cēlām. Es, mans draugs un mēs visi. Cik tālu atceros, ar savām bērna acīm es te redzēju drupas. Teica: to darījis kaŗš, ļauni cilvēki. Kopš sāku pasauli ap sevi aptvert, visur bija akmeņi un drupas. Tajās mēs, puikas, spēlējām slēpņus. Es nezinu, kā te bija pirms tam. Pamazām pieaugot, sākās drupu līdzināšanas laiks. Vēl vēlāk pacēlās nami; tie bija nepieciešami dzīvošanai. Daudzās vietās izveidojām laukumus un puķu dārzus, lai acij būtu priecīgāk. Mums mūsu pašu celtā pilsēta patika, bijām lepni. Arvien jau kāds neapmierināts, tā daži žēlojās, ka savu seno pilsētu vairs nepazīstot, tā kļuvusi sveša. Zem tagadējiem laukumiem esot apraktas daudzas dzīves. Varbūt. Bet mēs citu nepazīstam un karsti mīlam visu to, ko ceļam. Arī mēs esam citi, ne vakarējie, ne aizejošā paaudze. Mēs ieradāmies šai laikā. Viss pliekanais aizpeld. Šodienai paliek darbs. Mums ir pienākums.

— Vai nav drūmi — tikai pienākums, tikai darbs. Vai sirds nav izslāpusi pēc kā cita? Vēl esi tik jauns. Vai nav tā, ka jaunietis te pa vidu divām audzēm staigā caur dzīvu kapsētu. Vai tas nav aptumsums?

— Es nezinu, tante Alma, kāda Latvija bija toreiz, kad mans tēvs bija jauns. Esmu dzirdējis par labiem un laimīgiem laikiem. Kad es pats sāku apzinīgi redzēt un spriest, te bija drupas un drūms posts. Es atkārtoju — mūsu jaunieši bija tie, kas sāka post un kārtot. Visi tie, kas no pusaudžiem izkūnojās par apzinīgiem individiem. Es varu spriest pēc tā, ko esmu redzējis un darījis. Jūs visi uzsverat: valdība, režīms. Bet kas tad to ir mīlējis? To ir atnesis krievs. Viss, kas nāk no krieva, latviešu cilvēkam ir derdzīgs. Nokratīt mēs to nespējam. Akceptēt ne tik. Tā ir izveidojusies kāda zemdega. Neapmierinātība drupina un grauž. Bet mēs arvien vēl slēpjamies zem plānās čaulas, izlikdamies un nogaidīdami. Kas cits mums atliek? Neslēpšu, ne visi pleci ir tik stipri, ka panes nemitīgus partijas belzienus, ne visi labprātīgi traucas uz jaunapgūstamām zemēm Krievijas nepārredzamajos plašumos. Mums pietiek saules un zemes tepat, tāpēc esam kļuvuši iecietīgāki — ārēji padevīgi, iekšienē ārdēti. Sava āda katram mīļa, savs izsalkums jāapmierina katram pašam, lai kādiem līdzekļiem katrs to spētu. Neprasait pārāk daudz un nepeļiet bargi. Tikai veikla viltība paglābusi dažu dzīvību. Daža nelikumība palīdzējusi izsalkušai mutei. Mēs nedomājam, ka kolchoza laukā izaugušā biete, piederēdama tautai, nepieder arī mums katram atsevišķi. Mēs nedomājam, ka graužam valsts pamatus, ka esam pretlikumīgi noziedznieki, paņemdami sev neatļauto maizes kukuli vai sviesta mārciņu. Tas kolchoza laukā slepus paņemtais kartupeļu maiselis ziemas gaŗumā ir palīdzējis izvilkt ģimenes dzīvību. Mums liekas, ka mēs paņemam tikai putraima tiesu no tā, kas ir mūsu un mums brutāli nolaupīts. Tā nav apzināta noziedzība, bet apstākļu izraisīta nepieciešamība. Ja krievi paņēmuši mūsu sauli, zemi un eksistenci, mēs cenšamies palikt dzīvi kādas zemapziņā diktētas ticības vārdā, kas no sensenām audzēm, iz dziļiem mežiem nākdama, arvien auklējas mūsu asinīs. Šīs jūtas mūsos ieskanējušās ar šūpļa aijām līdz bēŗu atvadu dziesmai. Šī zeme un jūŗa pieder latviešu tautai, lai kādas svešas varas, kādi jūgi nāk pār mums. Zināt vienu: īsts dārgmetalls nepārvērtīsies, lai tas gulētu mēslos vai dubļos. Nekas tam nepieķersies un nepielips, kas nebūtu noslaukāms. Arī latviešu tauta neaplips ar komūnismu, lai gan spiesta gadiem zem tā nīkt. Jūs nezināt, kādu mirdzumu mūsu dvēseles glabā labākiem laikiem.

Krūzēs garo karsta tēja, bet iekarsušie strīdnieki nevar beigt aizstāvēt savas patiesības. Un Varis turpina:

— Te sabūvētie nami esot kā kastes un kazarmas. Praktiskums bija pirmais. Mēs nevarējām atļauties sev lielāku greznību. Bijām priecīgi un lepni, ka varējām no cilvēku pārblīvētas vienistabas pārvākties uz pavisam mazu, bet atsevišķu dzīvoklīti. Kaut arī nams bija kā kaste, kas tie jurģiniekiem bija par svētkiem! Mēs tos cēlām sev, mēs — latviešu cilvēki. Mēs nejutām, ka kalpotu citam. Tās bija latviešu cilvēku ikdienas vajadzības, kuŗām cēlāmies rītos agri un gūlāmies vēlu.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● No Skolu fonda, kas ar 292 akcijām ir lielākais Latviešu nama akciju turētājs, sapulcē 23. martā Latviešu namā piedalījās 18 fonda locekļi. Valdes priekšsēdis U. Maksiņš ziņoja par Latviešu nama vadības darbu aizvadītajā gadā. Skolu fonda valdē ievēlēja līdzšinējos: priekšsēdi U. Maksiņu, viņa vietnieci I. Stagavu, sekretāri Ainu Briedi, kasieri K. Priedīti un locekli V. Briedi. Bez tam fonda valdē piedalās TLB sestdienas skolas pārzinis J. Ozols un TLTA ģimnazijas direktrise V. Slavieša. Sapulce izraudzīja par skolas fonda pārstāvi Latviešu nama akciju turētāju sapulcē U. Maksiņu un V. Briedi, kā arī nominēja savus kandidātus nama valdes amatiem: A. Freimani, E. Nāgeli un A. Reinbergu. Revīzijas komisijā ievēlēja A. Reinbergu, St. Vasarāju un Alfredu Jansonu. Fonds atbalsta Latviešu centru, bet nereālizēšanas gadījumā iesaka paplašināt Latviešu namu, izmantojot blakus esošo auto novietošanas laukumu, ko varētu izdarīt ar Latviešu kreditsabiedrības atbalstu un ziedojumu akciju. Tā ir reāla un iespējama lieta, jo Latviešu nams un tam blakus piederošā zeme ir bez parādiem.

● Komponista Haralda Berīno garīgo dziesmu koncertu 27. martā Sv. Jāņa draudzes izkārtojumā pēc kārtējā dievkalpojuma dievnamā noklausījās nepilns 100 klausītāju. Koncertā piedalījās solisti: soprāns Emma Reinvalde no Kalamazū, tenors Jānis Barušs un ērģelniece Anita Rundāne, atskaņojot 15 dziesmas un vienu duetu, koncertu nobeidzot ar kopēju draudzes dziesmu. Māc. I. Gaide pateicās mākslinieciem, kas saņēma ziedu veltes. Koncerta nolūks bija popularizēt komponista Haralda Berīno mūziku. Komponists dzīvo Jaunskotijā, Kanadā, un 12. martā bija viņa dzimšanas diena. Koncerta atlikumu nosūtīja jubilāram kā dzimšanas dienas sveicienu. Sestdien, 26. martā, baznīcas telpās ieskaņoja jaunu Haralda Berīno dziesmu skaņu plati ar solistiem E. Reinvaldi, J. Barušu un A. Rundāni. Plati ieskaņoja Dainis Ķivlenieks.

● Gaujas (14.) gaidu vienības gadskārtējā Lieldienu sarīkojumā 27. martā Sv. Jāņa baznīcas priekšnesumos bija Austras Martinsones luga divās ainās — Puķu pļava — ar 14 guntiņu piedalīšanos un V. Zobenas iestudējumā. Par skatuves ietērpu bija gādājušas vadītājas I. Prikule un V. Zobena. Notika arī Lieldienu izdarības: olu krāsošana, olu stafete, zaķu pasts, rotaļas, bija gādāti atspirdzinājumi un loterija. Galveno laimestu, šūpoles, izlozēja Sarma Eglīte. Sarīkojumu vadīja Velta Kupere. Gaujas gaidas ar iestudēto ludziņu viesosies šovasar skautu un gaidu 3. Lielajā nometnē Katskiļos.

● TLTA ģimnazijas drāmatiskais pulciņš sniedza V. Richtera komēdijas Pīlēns 3. atkārtojuma izrādi Toronto 20. martā Sv. Jāņa baznīcā par labu Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienībām, un to noskatījās 70 apmeklētāju. 23. aprīlī paredzēta Pīlēna viesizrāde Londonā un 15. maijā Montrealā. Bez tam drāmatiskais pulciņš ar šīs komēdijas izrādi uzaicināts piedalīties 2. Latviešu jaunatnes dziesmu svētkos no 7.—10. oktobrim Ročestrā, ASV.

● Sculpture Society of Canada Dimension 4 izstādi atklās 5. aprīlī pl. 7 vak. Ontario ģenerālleitnante Pauline Makgibone First Canadian Place galerijā (King un Bay). Izstādē starp 34 kanadiešu skulptoru darbiem būs pārstāvēts Zigfrīds Jurševskis ar vienu bronzas skulptūru Gailis. Skulptūru izstāde būs atvērta līdz 1. maijam.

● Toronto latviešu biedrības gada sapulce 17. aprīlī pl. 1.30 Latviešu namā ar ziņojumiem, valdes un revīzijas komisijas vēlēšanām un budžeta pieņemšanu. Ja noteiktā laikā ceturtā daļa no biedriem nebūs ieradušies, tad pl. 2 pēcp. ārkārtas sapulce notiks ar jebkuru ieradušos biedru skaitu statūtos paredzētā kārtībā. Balstiesīgi ir tie biedri, kas nokārtojuši biedru maksas un no tām atbrīvotie.

● Latviešu biedrības referātu pēcpusdienā 27. martā Latviešu namā St. Vasarājs referēja par tematu: Veselā miesā mājo vesels gars. Referātu noklausījās 45 apmeklētāji. Referents pastāstīja, kā izvairīties no slimībām un saglabāt veselību līdz sirmam vecumam. Klausītāji bija ieinteresēti par zāļu tējām, dažādiem vingrinājumiem un masāžām asinsrites veicināšanai, kā garīgā plāksnē kontrolēt savas domas, pieskaroties arī jogu mācībai.. Referāts ilga divas stundas. Tikpat ilgu laiku veltīja arī jautājumiem un atbildēm. Nākošā referātu vakarā St. Vasarājs pastāstīs par cilvēku un bitēm.

● Sv. Andreja draudzes padome nolēma piešķirt Latviešu draudžu dienu atbalstam šovasar Saulainē 400 dol., bet kopā ar draudzes dāmu komitejas atvēlētajiem 200 dol. pavisam 600 dol. Draudžu dienu organizēšanu veic visas trīs Toronto un Hamiltonas luterāņu draudzes.

● Eduarda Dzeņa izstādi, ko mākslinieks nosaucis par „Grafikas un pielietojamās grafikas" izstādi, no 25.—27. martam Sv. Jāņa baznīcas izstāžu telpās apskatīja 450 apmeklētāju. Izstādes grafiskajā daļā bija skatāmi 90 darbi — grāmatu un žurnālu vāku zīmējumi, illustrācijas, svētku katalogi, plakāti, dziesmu svētku vadoņi, nošu krājumu vāku un žetonu zīmējumi, kā arī 35 grafikas darbi. Izsāde rādīja mākslinieka pēdējo 25 gadu darbu šķērsgriezumu. Ed. Dzenis 1933. gadā beidzis prof. R. Zariņa vadīto grafikas darbnīcu Latvijas mākslas akadēmijā un neatkarīgās Latvijas gados darbojies grafikas laukā, starptautiskajā izstādē Parīzē iegūdams zelta medaļu. Trimdā Zviedrijā un Kanadā mākslinieks pievērsies arī pasteļa un eļļas glezniezībai, turpinot darbu arī grafikas laukā.

● Latviešu namā 19. martā ap 70 dalībnieku noklausījās krievu izraidītā trimdinieka Aleksandra Guidoni stāstījumu par cilvēka tiesībām Pad. savienībā. Priekšlasījumu organizēja un vadīja Pasaules miera un brīvības semināra vadītājs Allens R. Vildings. Notika arī diskusijas. Paredzēto filmu pašreiz izrāda Vinipegā.

● Archibīskaps A. Lūsis 22. martā uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja 18. martā Strītvilē, Ont. mirušo 75 g.v. Ēvaldu Tomu. Viņš dzimis 1901. g. 11. maijā Jaungulbenē. Aizgājējam paliek dzīvesbidre, dēls un vedekla.

● Satiksmes nelaimē 19. martā nogalināts 26 g.v. Egils Renē Šēnbergs, dzimis 1951. g. 22. februārī Francijā. Viņš nogalināts savas dzīves vietas tuvumā pie Sanderbejas (Thunder-Bay), braucot par pasažieri smagajā automašīnā. Nelaimē nogalināts vēl otrs pasažieris, bet mašīnas vadītājs smagi ievainots. Traģiskajā nāvē mirušo jaunieti pārveda uz Toronto un 23. martā pārpelnoja Sv. Džēma krematorijā, izvadot māc. A. Briedim. Nelaikim Toronto paliek vecāki Zigrīda un Rūsiņš Šēnbergi, vecākais brālis Valdis un māsa Sandra Rīčarda ar ģimenēm, bet Latvijā vecmāmiņa.

● Latviešu kaŗa invalidu apvienība rīko saviesīgu vakaru — Aprīļa drudzis — 23. aprīlī pl. 8 vakarā DV namā ar dzīves gadu jubilāru godināšanu. Deju mūziku spēlēs Runči.

● Toronto latviešu kreditsabiedrības ārkārtas sapulce 4. aprīlī pl. 7 vak. Latviešu namā. Darba sekā būs īpašs lēmums par Toronto kreditsabiedrības telpu paplašināšanu un turpmākā darbība. Pie reģistrēšanās uzrādāma bankas grāmatiņa. Kreditsabiedrības biroju pirmdien, 4. aprīlī, slēgs pl. 4 pēcp. Sapulcei būs arī jāizlemj, vai piedalīties saimnieciski izmantojamā daļā Latviešu pensionāru nama projektā (1463 Eglinton Ave. W.). Kreditsabiedrībai tādā gadījumā būtu jāgarantē saimnieciskās daļas izbūves financēšana, kas pēc Kadilaka būvfirmas aprēķiniem apturveni būtu 350.000 dol.

● TLB inženieŗu un techniķu kopas gada sapulcē 24. martā bija ieradušies 15 dalībnieku. Pēc valdes un revīzijas komisijas ziņojumiem vēlēšanās neizdevās dabūt kandidātus. Valdes locekļu pienākumus pagaidām uzņēmās B. Upāns, O. Lepše un V. Brumelis. Jauna sapulce notiks 22. septembrī. Izziņoto kopas sarīkojumu ar deju, kas bija paredzēts 23. aprīlī, nolēma atsaukt.

Enerģiski norit Toronto vanadžu koŗa Zīle gatavošanās savam koncertam 16. aprīlī, pl. 7.30 vak. Lietuviešu namā, 1021 College St. Augšējā attēlā koŗa diriģents Arvids Purvs DV namā apmāca koristes drīzajam koncertam. Šī būs jau koŗa 42. dziesmotā uzstāšanās publikas priekšā.
Foto: J. Liģers

Liepājas un Saldus pusē

Liepāju drīz apbūvēs tā, ka tā savienosies ar Grobiņu, bet tomēr dzīvokļu ārkārtīgs trūkums, jo tos dabū krievi — iecelotāji. Grobiņā vecās mājas nemodernizē, un tajās dzīvo tikai latvieši. Tomēr tur esot labāk nekā Liepājā. Grobiņā ļoti daudz ģimenes dārziņu, kur vai visiem esot pašceltas mazas siltumnīcas un lecektis. Audzējot pat vīnogas. No dārza visu labi varot pārdot.

Ārsts, zāles, slimnīca, par brīvu arī kolchozniekiem. Tos vajadzības gadījumā pie ārsta vai uz slimnīcu aizvedot ar kolchoza mašīnām. Zāles gan ļoti vājas kvalitātes un ārstu palīdzība slimnīcās pavirša. Toties, ja kāds dzērumā cietis autokatastrofā, tam pašam jāmaksā itin visi slimošanas izdevumi un viss cits, kas sakarā ar katastrofu. Tādā veidā esot katastrofu skaits samazinājies, jo parādu iznākot tik daudz, ka gadu gadiem jāmaksā un vēl sods tāpat. Mazās ģimenes dārziņu siltumnīcas viņi sauc par blokmājiņām. Grobiņā sākumā vai visiem bijuši ne tikai dārziņi, bet arī lopi. Tagad tie pamazām jālikvidē, jo ganības un tīrumus apbūvējot ar mājām.

Ļoti daudz laulību šķiršanu, bet bērniem liekot atkal „vecos, labos vārdus" — Jāni, Ģirtu, Kasparu, Ilzi, Annu. Pie vecās apģērbu modes, kas nākot atpakaļ, šie vecie vārdi labi piestāvot.

Saldū vēl esot daudziem mājlopi, kas stipri palīdzot materiālā ziņā. Daudzās vietās vecās lauku mājas esot izremontētas par ienākumiem no piemājas zemes, un lopiņiem, kā arī ārzemju pakām, bet īpašnieki vecuma dēļ bieži vien esot spiesti tās pārdot, kas esot ļoti grūti, jo neesot pircēju. Bieži vien tādas lauku mājas esot kā mazas saliņas kolchozu laukos, pie kā varot piekļūt tikai pa kājceliņiem vai gŗāvmalām.

Gandrīz visi, kas vien kaut ko protot no amatniecības u. c. darbiem, brīvlaikos strādājot kaut ko, lai varētu labāk dzīvot. Patlaban pilsētās esot ar pārtiku ļoti grūti. It sevišķi nevar dabūt gaļas produktus; pazūd arī sviests, baltmaize un citi produkti.

LNF

Pat vecākajiem minoritāšu centriem neveicas

Toronto vecākais etniskais kultūras centrs — vācu klubs Harmonie paziņojis, ja klubā līdz jūlijam neiestāsies 1000 jaunu biedru, tas būs jāslēdz. Kluba ģenerāldirektors Georgs Titels izteicies, ka kluba parādi 5 gados pieauguši uz 400.000 dol., bet biedru skaits no 3000 samazinājies uz 800. Toronto vācu biedriem līdz jūlijam jāizšķiras, vai viņi vēlas savu klubu paturēt vai sacīt: „Auf Wiedersehen!" Harmonie klubs dibināts 1923. gadā, un tas savu uzplaukumu sasniedza laikā no 1954.—1968. gadam, sakarā ar lielo vācu tautības immigrantu ieplūdumu Kanadā. Daudz vāciešu tagad pārcēlušies dzīvot ārpilsētas rajonos, un klubam, kas atrodas iekšpilsētā, nav vairs agrākā pievilkšanas spēka. Harmonie klubs ir bezpeļņas organizācija, kuŗa aktīvitātes ir koŗi, sports un karnevāli. Pagājušajā gadā klubs zaudējis 100.000 dolaru.

Prof. Dr. Jānim Labsviram 70

Dzimis 1907. g. 13. martā Valkas apr. Bilskas pagastā. Latvijas universitātē ieguvis tautsaimniecības maģistra gradu. Bijis skolotājs Ventspils valsts arodskolā, Jelgavas valsts pasta un telegrafa technikumā, bet visilgāk Gulbenes valsts komercskolā. 1937. g. viņu ieceļ par Darba kameras izglītības biroja vadītāju un Kr. Barona tautas augstskolas inspektoru Rīgā. 1938.— 1940. g. bija sabiedrisko lietu ministrijas sabiedriski kultūrālā departamenta direktors. No 1941. — 1944. g. bija Tukuma ģimnazijas un komercskolas direktors. Eslingenas nometnē Vācijā pārziņāja izglītības un skolu lietas, bija IRO labklājības nodaļas vadītājs, vairākkārt ievēlēts Latviešu centrālajā padomē. 1950. g. ASV strādāja Indianapolē. Batlera universitātē 1956. g. ieguva maģistra gardu tautsaimniecībā. 1959. g. Indianas universitāte viņam piešķīra doktora gradu (Ph. D.) tautsaimniecībā, pēc tam strādāja par profesoru Indianas valsts universitātē Terre Haute, kuŗa viņam pensionējoties piešķīra emeritus profesora statusu. Par pētījumiem tautsaimniecībā ieguvis Danforth prēmiju, kā arī stipendiju studijām Rietumvācijā. Daudz publicējies angļu valodā iznākošajos profesionālos žurnālos.. Ir LU absolventu apvienības biedrs, studentu vienības Līdums dibinātājs, darbojās Royal Economic Society un American Economic Assn.

Vanagu Kārlis

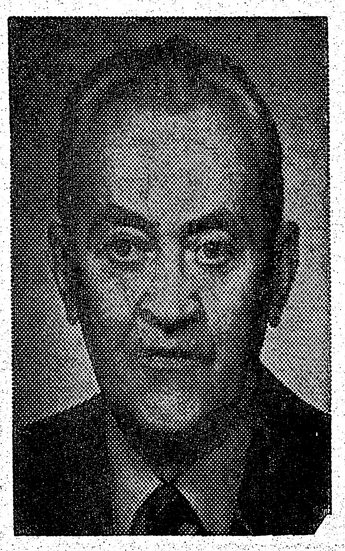

Prof. Dr. Jānis Labsvīrs

Latviešu nams Toronto kalpo visai latviešu sabiedrībai

Latviešu nama akciju turētāju sapulcē 27. martā pašu namā bija pārstāvēta 1681 akcija no 26 vienībām. Balstiesīgo akciju turētāju organizāciju un draudžu skaits ir 42.

Valdes priekšsēdis E. Baumanis gada sapulcē ziņoja, ka, pārbaudot akciju turētāju sarakstus, noskaidrojies, ka mirušo akcionāru novēlētās nama akcijas nav pārrakstītas uz mantinieka vārda, tāpat nav ziņots par akciju turētāju dzīves vietas maiņu. Nama telpu izīrēšana devusi zināmu peļņu, kas palīdzēs uzturēt īpašumu labā kārtībā, lai tas kalpotu organizācijām un jaunatnei.

Valdes priekšsēža vietnieks un saimniecības daļas vadītājs E. Koks atzīmēja, ka gada laikā namā notikuši 107 latviešu sarīkojumi par pazeminātu telpu īres maksu; bez tam par minimālu maksu telpas izīrētas 179 koru un teātru mēģinājumiem, 80 Dižđanču mēģinājumiem un 23 skautu nodarbībām. Pensionāri savās nodarbībās par pazeminātu atlīdzību pulcējušies 40 reizes, bet pilnīgi par brīvu nama telpas nodotas 39 reizes ģimnazijas rīcībā; arī 68 sēdes un sapulces Latviešu namā notikušas par niecīgu vai pat bez atlīdzības. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, latviešu sarīkojumu un nodarbību skaits palielinājies. Nelatviešiem izdotas telpas par pilnu maksu 92 gadījumos (pērngad 90). Regulārais īrnieks Self Realisation grupa par pilnu atlīdzību īrējusi telpas 43 gadījumos. Auto novietošanas laukums izīrēts 12 mašīnām par 15 dol. mēnesī un 20 mašīnām par 12 dol. Nama telpas galvenokārt kalpojušas latviešu sabiedrībai.

Dāmu komitejas priekšnieces Sofijas Zaķes ziņojumu nolasīja komitejas pārstāve nama valdē I. Stagava. Dāmu komiteja piedalījusies nama valdes rīkotajos sarīkojumos — gada svētku un Jaungada sagaidīšanas sarīkojumos, kā arī rīkojusi pankūku balli un ceļojumu izlozi. Dziesmu svētku laikā dāmu komiteja piedalījusies koristu ēdināšanā un gādājusi par ēdienu bufeti svētku apmeklētājiem. Ieņemts 8058 dol., izdots 5444 dol. Atlikums no iepriekšējā gada 3113 dol., bet uz šāgada sākumu atlikums bija 5728 dol., no kura 5000 dol. ieguldīti Toronto latviešu kreditsabiedrībā uz ilgtermiņa noguldījumu, pārējā summa 727 dol, atrodas kasē.

Revīzijas komisijas priekšsēdis Ž. Grundmanis savā ziņojumā minēja, ka izpirktas 1869 akcijas. Nama ienākumi palielinājušies, bet pieauguši arī uzturēšanas izdevumi. Akciju skaits pieaudzis par 24, akciju kapitālam palielinoties par 2400 dol. Revīzijas komisija izteica pateicību nama valdei, dāmu komitejai un pārējiem darbiniekiem par veikto darbu.

Valdes vēlēšanās bija pavisam 13 kandidāti, revīzijas komisijai — 4. Valdē ar aklamāciju ievēlēts Edmunds Baumanis no TLB, E. Nāgelis no Skolu fonda, E. Koks no Sv. Andreja draudzes un J. Ozoliņš no Latviešu nama vienības. Aizklātās vēlēšanās bija ievēlami valdē 8 locekļi — ievēlēti: N. Pētersons (142 balsis), A. Jaunzariņš (108), A. Freimanis (102), J. Skrastiņš (151), J. Grodnis (155), H. Urķis (89), A. Šteinbachs (126) un A. Šterns (143), kandidātos paliekot A. Reinbergai (79). Revīzijas komisijā ievēlēti līdzšinējie: P. Plīsis, Ž. Grundmanis un R. Bērziņš, kandidāts A. Bērziņš. Vienu akciju Latviešu nama sapulces laikā iegādājās H. Urķis, bet dāmu komiteja par pašaizliedzīgo darbu vienu akciju dāvāja A. Šternam.

Sapulces beigās Toronto latviešu centra izveidošanas komitejas priekšsēdis V. Liepiņš ziņoja, ka Latviešu centrs 8. martā inkorporēts kā bezpeļņas organizācija ar nosaukumu: Latvian Canadian Cultural Centre. Centra izveidošanas komiteja izstrādā Latviešu centra statūtus, kuŗus vēl apspriedīs latviešu organizāciju sanāksmē, lai uzklausītu arī ieteikumus. Līdz šim centra komiteja jau iepazinusies ar 15 objektiem, bet tie centra vajadzībām nav bijuši piemēroti.

Latviešu kreditsabiedrības valdes loceklis A. Rāviņš ziņoja, ka kreditsabiedrības nostāja Latviešu centra izveidošanas jautājumā nav mainījusies. Par piedalīšanos iecerētā Latviešu pensionāru nama saimnieciski izmantojamā daļā lems kreditsabiedrības 4. aprīļa speciāli šim nolūkam sasauktā biedru sapulcē. Kreditsabiedrībai tādā gadījumā būtu jāgarantē saimniecības daļas izbūves finansēšana, kas aptuveni būtu 350.000 dol. Ja iecere ar pensionāru namu īstenotos, kreditsabiedrība galveno biroju pārceltu tur, bet paturētu arī pašreizējās telpas nodaļai Latviešu namā.

Vairāki runātāji (M. Matīsa, E. Skujiņš, E. Nāgelis u. c.) atbalstīja domu par pašreizējā Latviešu nama paplašināšanu.

Latviešu nama dāmu komitejas bija rūpējusies par gada sapulces dalībnieku pacienāšanu ar kafiju un maizītēm.

—ls—

Uzņēmumā Rita Baruša pie vienas no savām gleznām, kas būs redzama izstādes laikā Innis kolledžā.
Foto: Aleksandrs Kalniņš

Ritas Barušas izstādē

Rita Baruša, pazīstamā Toronto latviešu diriģenta Jāņa Baruša meita, sestdien, 2. aprīlī, pl. 2 pēcp. atklāj savu pirmo gleznu izstādi Innis kolledžas kafejnīcas telpās (Sussex un St. George) kopā ar kanadiešu mākslinieci Herminu Lathropu. Ritai Barušai, kuŗai nesen piepildījās 23 gadi, LA līdzstrādniekam izteicās, ka pirmajā izstādē būs redzami tikai eļļas darbi, kopskaitā 10 gleznas, kas radītas pēdējo divu gadu laikā Toronto apkārtnē, izmantojot lauku ainavas.

Ritas Barušas mākslas karjēra iesākusies visai neparastā veidā. Strādājot Otavas nacionālās mākslas galerijā par sargu (security guard), viņai katru dienu bijusi izdevība vērot simtiem dažādu gleznu. Tā radusies inspirācija pašai darboties mākslas laukā. „Kāpēc es nevarētu sākt gleznot?" Rita jautājusi sev un saviem darba biedriem. Drīz vien viņa pašmācības ceļā pievērsusies gleznieciībai. Sākumā, protams, daudzi darbi bijuši jānoraksta zaudējumu kontā, bet ar laiku talants pārvarējis techniskās problēmas. Savas karjēras turpināšanai R. Baruša īsu laiku mācījusies zīmēšanas un gleznošanas kursos Banfas mākslas skolā, tur gūstot izcilus panākumus.

Gleznu izstāde būs atvērta publikais visu aprīļa mēnesi; tā no jauna pierādīs faktu, ka ne visi mākslinieki piedzimst akadēmiski orientētās mākslas skolās vai kolledžās. — Visiem Ritas Barušas izstādītajiem darbiem viegli koka ietvari, kuŗus pagatavojis viņas tēvs.

Hermīne Lathropa, kas dzimusi Holandē, dalīsies izstādes telpā ar mūsu topošo mākslinieci, veltījot šai skatei astoņas daudzkrāsainas kolāžas. Viņa studējusi gleznieciību Ontario mākslas kolledžā. **A. K.**

Godalgotās maskas Toronto Latviešu biedrības masku ballē Universa vārtos. No kreisās: A. Blumberga (1. god.), A. Pīlādzis (2. god.) un B. Pīlādze (4. god.). Trešo godalgu ieguva B. Senkēviča.
Foto: F. Linde

Skautu un gaidu vadības konference Toronto

Pag. gadā nodibinātās starptautiskās skautu un gaidu organizācijas pilnsapulce (Associated International Scout and Guide Organization) notika 6. martā Toronto, kuŗā piedalījās 25 skautu un gaidu vadītāji no latviešu, igauņu, ungāru, ukraiņu un poļu skautu un gaidu organizācijām. Latviešus pārstāvēja latviešu skautu priekšnieks E. Dāvidsons, latviešu gaidu priekšniece Z. Gaujeniece un vadītāji M. Vilka, G. Kārkliņš, A. Gaujenieks, V. Vāgners un Edm. Ozols.

Darba sekā bija jaunās organizācijas prezidija vēlēšanas un turpmākā darbība. Par AISGO prezidentu ievēlēja R. Stankovski (polis), viceprezidentu N. Kolcio (ukrainis), sekretāri Z. Gaujenieci, kasieri A. Gaujenieku un prezidija locekli H. Kutmu (igauniete).

Pārrunās par turpmāko darbību vienojās, ka skautu un gaidu vienības tuvākā laikā informēs par jauno koporganizāciju. 1979. g. jūlijā vai augustā notiks kopēja nometne. Šogad tādu rīko Kanadas etnisko skautu apvienība, kurā piedalās arī lietuviešu skautu un gaidu organizācijas Kanadā. Vēlreiz lūgs attiecīgās instances oficiāli atzīt trimdas skautu organizāciju. Šai akcijai izraudzīja speciālu komiteju, kuŗā no latviešiem piedalīsies E. Dāvidsons un M. Vilka. Apvienība arī AISGO krūšu zīmes metu. Nākošo apspriedi nolēma rīkot 29. oktobrī Ņujorkā.

E.O.

Ciemiņi no Austrālijas

Kanadas skautu un gaidu jendu vadītāji pirms apspriedes 13. martā Sv. Jāņa baznīcā piedalījās draudzes dievkalpojumā. Par pusdienām rūpējās Rīgas skautu un Gaujas gaidu vienību vecāku padome, bet pēc tam notika abu jenšu kopēja apspriede, kuŗā piedalījās 8 gaidu un 15 skautu vadītāji. Apspriedi vadīja A. Budrēvics, bet protokolēja abi jendu sekretāri — R. Goba un S. Ozola.

Laikā no 21. — 25. augustam Toronto viesosies prāva grupa ciemiņu no Austrālijas, kuŗi piedalīsies arī 3. Lielā skautu un gaidu nometnē Katskiļos. Grupa būs 40 personu liela, un Toronto skautiem un gaidām tie būs jāuzņem savās mājās, kā arī jāgādā par ekskursijām. Šim nolūkam vāks līdzekļus ar filmu izrādi 17. aprīlī Toronto universitātes Madical Science ēkā, kuŗā rādīs skautu un gaidu filmu — Pasaules tālēs, uzņemtu Rīga dimd nometnes laikā Saulainē. Bez tam vēl

(Turpinājums 12. lp.)

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

3. aprīlī pl. 6 vakarā Sv. Andreja baznīcā draudzes koŗa 25 gadu jubilejas koncerts.

7. aprīlī pl. 2 pēcp. Latviešu namā Toronto latv. pensionāru kārtējā sanāksme un nodarbības.

11. aprīlī Sv. Andreja baznīcas zālē, pl. 2 pēcp. un pl. 7 vakarā, Gaujas (14.) gaidu vienība rīko modes skati — „MODE 77".

16. aprīlī pl. 7.30 vak. Lietuviešu zālē 1021 College ielā, Toronto, vanadžu koŗa Zīle gadskārtējais koncerts.

17. aprīlī pl. 5 pēcp. filmu izrādes: Pasaules tālēs un Tauta tuvumā, tauta tālumā, Toronto universitātes Medical Science ēkā, 2158 istabā. Ieeja iepretī Convocation Hall.

1977. GADA TORONTO KONCERTAPVIENĪBAS KONCERTS

21. aprīlī soprāns Rita Dzilna-Zaprauska, pie klavierēm Edite Timermane-Ozola.

Koncerts notiks Sv. Lorensa Taunhallē.

23. aprīlī pl. 8 vak. DV namā Latviešu kaŗa invalidu apvienība Kanadā rīko saviesīgu vakaru „Aprīļa drudzis". Spēlēs Runči.

No 28. aprīļa līdz 5. maijam Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpiskās mākslas un daiļamatniecības izstrādājumu izstāde.

30. apr. un 1. maijā Bickford Park vidusskolā Ādolfa Alunāna dziesmu spēle „Seši mazi bundzinieki", DV teātŗa sarīkojums.

7. maijā pl. 7.30 vak. DV Toronto nodaļas sarīkojums — Maija karalienes kornēšana DV namā.

7. maijā pl. 6 vak. Sv. Andreja baznīcas zālē, DV teātris izrādīs Maldu Mildas sapņojums. Izrāde par labu Gaujas (14.) gaidu vienībai un Rīgas (72.) skautu vienībai.

22. oktobrī ALT Vašingtonas ansambļa divas viesizrādes, R. Blaumaņa Trīnes grēki, Bickford Park skolā.

HAMILTONA

3. aprīlī pl. 4 pēcp. Tirdziņš pavasarī, vanadžu kopas sarīkojums, — daiļamatniecības stendi, priekšnesumi u. c YWCA telpās 75 MacNab St. S.

16. aprīlī pl. 7.30 vak. Dr. P. Vasariņa 23. gadsk. lit vakars „Jāņa Jaunsudrabiņa dzīve un darbi" Referāts, diapozitīvi. Piedalīsies Indra Ancāne un Aina Zemdega. HLB namā, 16 Queen St. N.

SELBURNA

23. aprīlī pl. 7.30 vak. Selburnas leģiona zālē DV Druvas nod. Jurģu sarīkojums.

NIAGARA

23. un 24. jūlijā Jaunatnes un draudzības dienas.

SADBERIJA

7. maijā pl. 7 vak. Sampo zālē Sadberijas organizāciju kopīgs 25 gadu atceres sarīkojums. Spēlēs Runči.

8. maijā pl. 3 pēcp. Laurentian universitātes Frēzera auditorijā Marisa Vētras audzēkņu koncerts un Daugaviņas tautas deju uzvedums.

SV. KATRĪNAS

23. aprīlī pl. 7. vak. vīru koŗa Viesturs koncerts - balle 185 Bunting Rd.

Dainas koŗa priekšniece Melita Lapiņa (pa labi) pasniedz puķu grozu koŗa diriģentei Almai Skudrai-Kārkliņai.
Foto: J. Liģers

Vairāku paaudžu koris

DAINAS KOŖA KONCERTS 26. MARTĀ LIETUVIEŠU NAMĀ

Pēc rīkotāju vērtējuma, koncertā un saviesīgajā vakarā piedalījās ap 700 apmeklētāju. Plašo programmu, kuŗā bija uzņemtas 19 tautasdziesmas, pārmaiņus diriģēja Alma Skudra - Kārkliņa un Vizma Maksiņa, piedaloties solistei Dacei Kārkliņai no Vankuveras pianistes M. Alksnes (no Hamiltonas) pavadījumā un Vizmai Maksiņai ar Maiju Barušu duetā kopā ar kori. Dzirdējās arī divus Jāņa Norviļa pirmatskaņojumus, no tiem atkārtojot sensuitu kāzu dziesmu Bambali, tāpat sirsnīgus aplausus izpelnījās Tālivalža Ķeniņa Ai, zaļā līdaciņa un Almas Skudras - Kārkliņas Skaisti dziedi, lakstīgala, visus trīs autorus izsaucot un pēdējo dziesmu autorei nodiriģējot otrreiz.

Nobeigumā A. Skudra - Kārkliņa par 10 gadu Dainas koŗa diriģēšanu saņēma veltes un ziedus, kā arī 60 dzīves gadu jubilejas klinģeri, visiem nodziedot Daudz baltu dieniņu. Pavisam dziesmu druvā viņa nostrādājusi 40 gadus. Aplokšni un rozi jubilārei pasniedza LNAK valdes sekretāre Monija Jonāne, bet koŗa krustmāte Biruta Senkēviča apveltīja abas diriģentes un koŗa priekšnieci Melitu Lapiņu. A. Skudra - Kārkliņa bez Dainas koŗa diriģē vēl Hamiltonas Kristus draudzes kori un pēc diriģenta Viktora Rundāna pārcelšanās uz Kingstonu — arī Sv. Katrīnu vanadžu kori Senatne.

Dainas korī dziedātāju skaits sasniedz 70, no tiem 25 jaunieši, kas ir ievērojams skaits kādā latviešu jauktajā korī trimdā. Korī dzied arī vairāki vienas ģimenes locekļi. Tā Maksiņu ģimenē korī pārstāvēta ar četriem locekļiem — vecākiem un divām meitām, tāpat Pērkona ģimene — vecāki ar dēlu un meitu, Paliepu ģimene ar trim locekļiem: vecāki un dēls. Ariana Liepiņa dzied korī ar divām meitām, Melita Lapiņa ar meitu un dēlu, Marta Cielava ar meitu un Elmars Zūlis ar dēlu. Visjaunākie koristi bija dvīņi — 10. g. v. Ūve un Uldis Hodgini; viņu vecmāmiņa Aina Zichmane ir ilggadēja Dainas koŗa koriste.

Koncerta starpbrīdī koŗa priekšniece M. Lapiņa pasniedza koŗa zelta nozīmi Rasmai Pērkonei, Martai Cielavai, Jānim Atmatam, Ernestam Krastiņam, Jēkabam Beķerim, Dzintaram Bodniekam un Aloizam Vjaksem par 15 un vairāk gadu uzcītīgu kalpošanu dziesmai. Sudraba nozīmes par piedalīšanos 26 mēģinājumos saņēma Ilze Kraujiņa un Konstance Antonova.

Pēc koncerta apmeklētāji vēl pakavējās saviesīgajā vakarā, deju mūziku spēlējot A. Jansona kapellai. Koristes bija rūpējušās arī par ēdienu bufeti. Darbojās bārs un notika loterijas izloze.

V.S.

Latviešu bitinieki organizējas

Toronto bitinieki pulcējās īpašā saietā 27. martā Latviešu namā, lai spriestu par savas biedrības dibināšanu. Toronto un apkārtnē vien ir 16 bitinieku, bet kopā ar Hamiltonas un Sv. Katrīnu apkaimes — ap 50. Vislielākais bitinieks ir Staņislavs Vasarājs, kam pieder ap 400 saimju dažādās dravās. Pazīstamākā no tām ir viņa paša īpašumā Ērgļu ligzda. Saietā nodibināja pirmo latviešu bitinieku biedrību kā sekciju pie Toronto Latviešu biedrības. Par pagaidu priekšnieku ievēlēja A. Sudmali, tālr. 769-3421, bet par biedrzini J. Bolmani. S. Vasarājs informēja par pašreizējiem darbiem bišu dravās. Nākamā bitinieku sanāksme paredzēta pavasarī Ērgļu ligzdā, kad notiks stropu pavasaŗa kontrole.

S. Vasarājs ir biedrs kanadiešu Toronto bitinieku apvienībā. Viņš pastāstīja par saviem vērojumiem Pasaules bitinieku sanāksmē Santantonio, Teksasā, kur uz trim dienām bija ieradušās delegācijas no Kanadas, ASV, Dienvidamerikas, Eiropas, Afrikas, Austrālijas un Japānas, nebija tikai pārstāvēta Ķīna. Pasaules bitinieku nākamais kongress notiks no 13. — 20. oktobrim Adelaidē, Austrālijā.

Bitinieki Toronto un apkārtnē, kam interesē biškopība, var pieteikties, rakstot vai zvanot: A. Sudmalim, 436 Durie St., Toronto, M6S 3G4, tālr. 769-3421 vai J. Bolmanim, 49 Eveline Ave., Toronto, tālr. 767-8596.

—ls—

Ar pavasaŗa atnākšanu arī Latvija Amerikā redakcijā radies „priecīgais notikums" — atskrējuši trīs kaķēni. Kad Toronto ielās mutuļoja dziļi sniegi, spiestuvā ielavījās nosalusi kaķenīte ar Latvijas lauku kaķa kažoku mugurā, kas siltajās telpās omulīgi jutās visu ziemu, sagaidot arī „ģimenes pieaugumu". Attēlā trīs mazie izpalīgi palīdz redakcijas loceklei Elfrīdai Ezerai lasīt manuskriptus un laikraksta teksta novilkumus. Foto: Aleksandrs Kalniņš

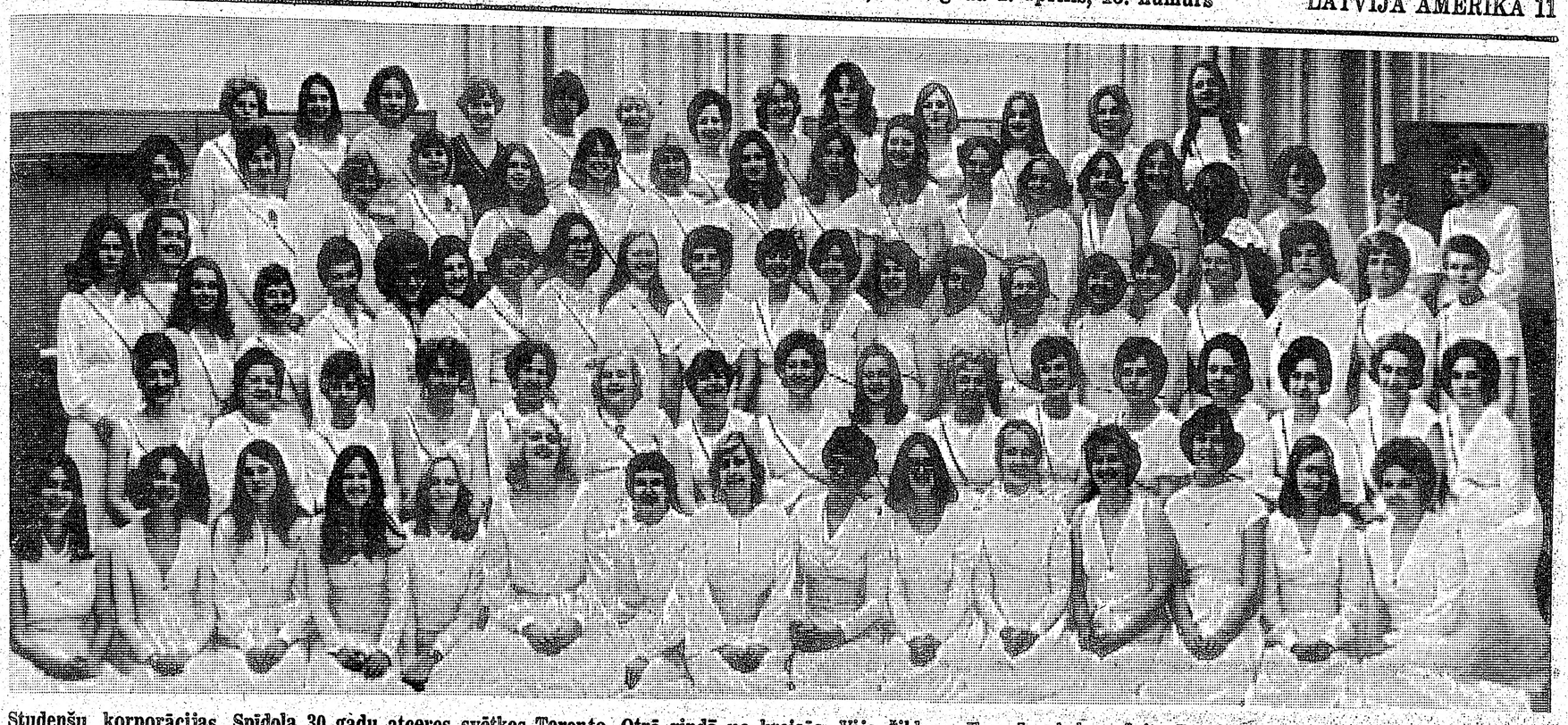

Studenšu korporācijas Spīdola 30 gadu atceres svētkos Toronto. Otrā rindā no kreisās: Vija Šildere, Ilga Jaunkalna, Ērita Bērziņa, Nora Salete-Goba (dibinātāja), Ausma Vilciņa (dib.) prof. Elfrīda Karlsone-Bērziņa (goda filistre); prezidijs — Imanta Spelīte (viceseniors), Guna Plūmane (seniore), Rasma Muižniece (sekretāre), Agnese Gailīte (korp. Dzintra seniore), Malda Skaistkalne (dib.), Aina Janitēna (dib.), Ņina Černavska (Toronto kopas seniore), Nelija Kronīte, Velta Pičukāna (Klīvlandes kopas seniore) un Zigrīda Veirbacha.
Foto: J. Ligers

Spīdolas 30 gadi

Studenšu korporācijas Spīdola 30 gadu dibināšanas atceres svētkus 19. un 20. martā Toronto ievadīja svinīgs dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā, piedaloties archibīskapam A. Lūsim un mācītājam I. Gaidem; ērģeļu mūziku atskaņoja Spīdolas filistre Anita Rundāne. Svētku aktā Spīdolu sveica dibinātāju pārstāve filistre A. Janitena un goda filistre prof. E. Karlsone - Bērziņa. Akadēmisko runu — Garīgās gaismas simboli latviešu folklorā un literātūrā — teica prof. Dr. Vaira Viķe - Freiberga (spīdola). Personiski un rakstveidā jubilāri sveica goda fil. Dr. A. De Svedborga, SPK, korporācija Dzintra, studenšu korporācijas, SKKT, LKA, studentu korporācijas, TKK un spīdolas citos kontinentos. Svētku balle pulcināja 250 spīdolas un viesus. Jubilejas svinības izskanēja svētku komeršā ar spīdolu un krustmāšu dzintru piedalīšanos.

Spīdolas seniore Guna Plūmane plašākā runā atskatījās uz korporācijas aizvadītiem 30 gadiem, kad to nodibināja 30 Baltijas universitātes studentes. Spīdolas pirmais konventa dzīvoklis bija Pinebergā, Vācijā, drēgnā, neapkurinātā pagrabiņa telpā, kuru jaunās korporācijas locekles izdaiļoja ar līdzpaņemtām dzimtenes tautiskām segām un rotām.

Kad 1946. gadā Hamburgā nodibināja Baltijas universitāti, tur saplūda arī latviešu studenti — gan tie, kas kara apstākļu dēļ bija spiesti savas studijas Latvijas universitātē pārtraukt, gan tie, kas vēl studijas dzimtenē nebija paspējuši uzsākt. Baltijas universitātei pārceloties uz Pinebergu, universitātes „aula magnum", 1947. gada 11. martā nodibināja korporāciju Spīdolu. Tās vārds izvēlēts no Raiņa daiļdarba Uguns un nakts, kurā Spīdola simbolizē latviskumu un neatlaidīgu cīnīšanās garu par mūsu tautas gaišāku nākotni. Daudz uzmanības un pūļu Spīdolas izveidošanā veltīja Gaujmalietes filistre Baltijas universitātes lektore Dr. Anna Raimonda — De Svedborga, kuru 1947. gada 26. septembrī konvents aicināja par pirmo goda filistri. Krustmātes pienākumus uzņēmās korporācija Dzintra, lai jaundibināto korporāciju ievadītu vecās tradicijās. 1948. gada 23. maijā Spīdolai piešķīra komāna garanta tiesības Eslingenā, Vācijā.

Kad Baltijas universitāte pēc trim gadiem darbību izbeidza, Spīdolai, aktīvi darbojoties, piecos coetos uzņemtas 52 pilntiesīgas locekles, kopā ar dibinātājām — 82 spīdolas. 1949. gadā korporācijas locekles sāka izceļot. Tā paša gada 31. oktobrī Spīdolu uzņēma SPK, bet balstiesības piešķīra 1954. g. 15. septembrī Nujorkā, kur bija pirmais globālais prezidijs. 1962. g. 26. novembrī konvents uzņēma otru goda filistri — prof. Elfrīdu Karlsoni - Bērziņu. Četros kontinentos Spīdolas saimē pašlaik ir 258 locekles. Aktīvas kopas darbojas Toronto, Klīvlandē, Ņujorkā, Vācijā un Melburnā, Sidnejā un Pertā — Austrālijā. Prezidējošā kopa darbojas Toronto. Spīdolu saimi vieno krāsas: zelts- violets-balts.

Atzīmējot Spīdolas 30 gadu jubileju, korporācija pieteica 3000 dol. lielu ziedojumu. Ievērojot ziedotāju vēlēšanos, korporācijas saimes ziedojumu sadala Tēvijas fondam, PBLA Latvijas Brīvības fondam un Latviešu nacionālam fondam Zviedrijā.

G. P.

Veidojas Marisa Vētras stipendiju fonds

Marisa Vētras stipendijas fonda pārstāvim J. Cīrulam bija iespēja tikties ar Johannu Benjamiņu, kas ierosināja nodibināt piemiņas stipendiju topošiem operdziedātājiem pie Toronto universitātes mūzikas fakultātes operas klases. J. Benjamiņa ir Kanadas Operas sabiedrības dāmu komitejas locekle un financiālā padomdevēja. Juris un Johanna Benjamiņi apsolījuši 5000 dol. lielu ziedojumu Marisa Vētras stipendijas fondam. Sakarā ar šo piedāvājumu, fonda dibinātāji — I. Birne - Veinberga, M. Makvikara un J. Cīruls — nolēma J. Benjamiņas ierosinājumam pievienoties un arī ziedot stipendijai savus koncertu honorārus apm. 2000 dol. vērtībā. Viņi arī apsolījās darīt iespējamo, lai sasniegtu stipendijas lielumu 10.000 dol. vērtībā.

Fondam pieņems ziedojumus, sākot ar šī gada 31. martu līdz 1. novembrim. Čeki rakstāmi: Mariss Vētra Memorial Fund, 116 Edgewood Ave., Toronto, Ont., M4L 3H1.

Visi ziedojumi atskaitāmi no ienākumu nodokliem. Kanadas Operas sabiedrības dāmu komitejai ir tiesības vākt ziedojumus un izsniegs kvītis, ko izsūtīs pēc ziedojumu pārbaudes un nodošanas šī gada novembrī. Izkārtošanu uzņēmusies īpaša komiteja, kurā darbosies Ilmārs Andrejsons C.L.U., mūzikas profesors Alfreds Štrombergs un zvērināts grāmatvedis Kārlis Šūns.

Šīs pārmaiņas dos iespēju ziedot Marisa Vētras Piemiņas fondam ikvienam, kas to vēlas. Bijušie Jaunskotijas operas sabiedrības locekļi, kas atceras Marisu Vētru kā tās dibinātāju, ir ieinteresēti šā fonda pastāvēšanā. Marisa Vētras stipendiju operas klasē pasniegs katru gadu pēc Toronto operas sezonas beigām. To izsludinās Toronto avīzēs, un tā līdz ar Marisu Vētru un viņa darbu tiks popularizēts arī latviešu vārds.

Garīgajā koncertā 20. februārī Sv. Andreja baznīcā, kas tika rīkots stipendijai par labu, māc. Ā. Čops beigās izteica cerību, ka Marisa Vētras vārds nekad nezudīs no trimdas latviešu atmiņas. Ir laiks kaut ko darīt! Ziedojiet Marisa Vētras stipendijas fondam.

J. C.

Ukraiņi satrauc krievus

Guntis Sukse The Toronto Sun 23. martā publicētā lasītāju vēstulē raksta:

„Kad Toronto Maple Leaf Gardens notika triju valstu — Kanadas, ASV un Pad. savienības vieglatlētikas sacensības, Toronto universitātes ukraiņu studentu klubs Zirk Jasno sarīkoja klusu demonstrāciju, ar savu sporta kreklu burtiem sastādot uzrakstu, 'Freedom for Ukraine'. Šādu ukraiņu studentu rīcību bija izsmējis laikr. The Toronto Sun komentātors, teikdams: 'Tās bija vieglatlētikas sacensības, ne politiska sapulce'. Ikviena laikraksta slejās lasāms, ka Pad. savienība prot internacionālās sporta sacīk-

(Turpinājums 20. lp.)

Paziņojums

Mūsu tālruņa numurs ir mainīts.

Sākot ar 1977. g. 21. martu Kanadas imigrācijas informācijas centra Toronto numurs ir

598-4444

Darba stundas: no pirmdienas līdz piektdienai no pl. 8 rītā — 4. pēcpusdienā.

Canada Immigration Centre

Centre d'Immigration du Canada

Studenšu korp. Spīdola 30 gadu atceres svētku aktā Toronto. Globālais prezidijs, no kreisās: viceseniore Imanta Spēlīte, seniore Guna Plūmane un sekretāre Rasma Muižniece.
Foto: J. Ligers

Dieva mierā aizgājis mūsu bijušais
labais rūpīgais ārsts Latvijā un Kanadā

Dr. Pēteris Bārdiņš

Mīļā piemiņā paturēs

Br. Zirnīši

Mūsu mīļais tēvs un vectēvs

Dr. Pēteris Bārdiņš

dzimis 1902. gada 22. augustā Piebalgā,
miris 1977. gada 18. martā Sv. Katrīnās, Kanadā

Viņu mīļā piemiņā paturēs

meitas Mudīte un Astra ar ģimenēm

LKOK

Dr. Jānis Ikše

Pievienojies aizgājušo varoņu pulkiem

Dziļās sērās

LAČPLEŠA KARA ORDEŅA KAVALIERU BIEDRIBA

Miris

Alfreds Veinbergs

Hamiltonā, Ontario.

Saulains bija Tavs mūžs,
bet pēdējie gadi bija tev skumji
un nemiera pilni.

Mūžīgā atmiņā viņu paturēs

mīļotā krustmeita Zaiga ar bērniem Paulīti, Susanu un vīru

Ciemiņi no . . .

(Turpinājums no 12. lp.)

mēģinās gādāt otru filmu no V. Lapenieka.

Pārrunājot par 3. Lielo nometni, nolēma izgatavot speciālu Kanadas jendu zīmi šai nometnei. Nometnes dalībnieki saņems zīmi bez maksas, pārējie varēs to pirkt.

Nometnes loterijas biļešu pārdošana veicas labi; līdz šim pārdotas lozes par apm. 10.000 dol. 3. Lielajā nometnē būs arī izstāde, kurā rādīs latviešu skautu kustību no paša sākuma līdz šim laikam. Eksponāti pieteicami jendas priekšn. amata izp. K. Kārkliņam.

Nolēma rudenī rīkot abu jendu vadītāju nometni, kā arī abu jendu kopējo nometni nākošā gadā.

Pēc kopējās apspriedes tāda bija katrai jendai atsevišķi. Skautu jendas apspriedē piedalījās 18 vadītāji ar darba seku — nozaru vadītāju ziņojumi un turpmākā darbība. Ziņoja mazskautu insp. A. Brumelis, skautu insp. S. Leimanis, roveru virsaitis G. Šubiņš, informācijas nozares un jendas starpt. sakaru vadītājs Edm. Ozols, jendas kasieris J. Treimanis un no revīzijas komisijas S. Leimanis. Vienībās un pulciņos darbs rit regulāri, sevišķu grūtību nav. Informācijas nozare uzsvēra labo sadarbību ar latviešu laikrakstiem. G. Kārkliņš ziņoja par Kanadas etnisko skautu un gaidu nometni šinī vasarā laikā no 2. — 10. jūlijam igauņu skautu īpašumā Kotkajarve pie Hantsvilles. No katras tautības piedalīsies pa vienam skautu un gaidu kopam. Piedalīties var skauti vecumā no 14 — 16 gadiem. Pieteikšanās uz nometni pie vad. Edm. Ozola 18 Shaver Ave. N., Islington, Ont. Latviešu skautus vadīs A. Pērkons un J. Līvītis, gaidas I. Majoriņa.

Gaidu jendas apspriedē piedalījās 10 vadītājas, pārrunājot jendas iekšējās lietas.

E.O.

Pie saviešiem Floridā

Sv. Pētersburgā Floridā pēc daudzu gadu pavadīšanas maizes pelnīšanas darbā tagad apmeties arī liels skaits latviešu. Iedzīvotāju skaits šeit strauji pieaudzis: 1956. g. bija 90.000, bet tagad jau pāri 800.000.

Sevišķi pieaudzis latviešu skaits, kas jau pārsniedz 400, bet vēl vienmēr nāk klāt jauni iedzīvotāji, un latviešu pulciņš aug. Crisp nekustamo īpašumu pārdošanas biroja darbiniece Anna Tīruma katru nedēļu pārdod kādu māju latviešiem un apgādā dzīvokļus iebraucējiem.

Laiku pa laikam notiek sarīkojumi un dievkalpojumi. Tā kā pašiem sava mācītāja nav, tad enerģiskais draudzes priekšnieks Vīksna gādā, lai no iebraukušiem mācītājiem kāds vadītu dievkalpojumu. Tā svētdien, 6. martā, Mūsu Pestītāja baznīcā mācītājs Edgars Lange no Otavas noturēja dievkalpojumu. Tas iekrita plkv. Kalpaka nāves dienā. Dzejniece Biruta Senkēviča dievkalpojumā pieminēja plkv. Kalpaku u. c. Airītēs kritušos.

Kalpaka piemiņai veltītu pēcpusdienu 9. martā bija rīkojusi Latviešu biedrība. Vakaru ievadīja biedrības priekšniece Dr. A. Siliņa. Par pulkvedi O. Kalpaku savas atmiņas stāstīja vienīgais kalpakietis Floridā Kārlis Zeniņš, Biruta Senkēviča dzejiskā stāstījumā runāja par Kalpaka kaujas gaitām Rudbāržos Lēnās, Skrundā un Airītē. Stāstījumu papildināja ar Vernera Ciņa slīdītēm bijušā Skrundas rajona agronoma A. Kalniņa vadībā. Otru daļu ievadīja ar garāku Annas Tīrumas noskandētu A. Birznieka dzejoli — Varoņu atdusas vieta. Trīs patriotiskus dzejoļus lasīja arī Biruta Senkēviča.

Beigās nodziedāja Daugavas malas. Apmeklētājiem pateicās Latviešu biedrības valdes loceklis A. Kalniņš.

Sarīkojums deva pāri par 300 dol. atlikumu. Anna Tīruma ziedoja 100 dol. Atlikums domāts latviešu nama fondam Floridā.

B.S.

R. E. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

Katrīnas KŪLMANES fonds rīko

DZIEDINĀŠANAS DIEVKALPOJUMU

LIELAJĀ PIEKTDIENĀ — 8. APRĪLĪ

KARNEGIE MŪZIKAS ZĀLĒ PITSBURGĀ

Piedalās:

Benny HINN, Jimmy MacDONALD

Autobuss uz Pitsburgu. Braucienam pieteikties pa telef. 675-1374 un 886-3126.

Audzinātāja 65 gadi

Skolu, preses un sabiedriskajam darbiniekam Teodoram Sīlim Kalifornijā 1. aprīlī piepildījās 65 mūža gadi. Dzimis 1912. g. Baltinavas pagastā. Pēc paidagoģiskās izglītības iegūšanas 1934. g. sāka strādāt par skolotāju. Līdztekus skolotāja darbam turpināja studijas Jelgavas lauksaimniecības akadēmijā. Tai pašā laikā sāka rakstīt arī presē. Pie Latvijas karaskolas beidzis virsnieku kursu. Piedalījies Leģiona cīņās, kur apbalvots ar Dzelzs krustu. Pēc kara strādājis vairākās latviešu skolās Vācijā. 1946. g. LCK viņu izraudzīja par latviešu tautskolu inspektoru franču zonā. T. Sīlis arī mācīja vēsturi un ģeografiju Rāvensburgas latviešu skolā. Veica arī Latviešu preses biedrības kopas sekretāra pienākumus franču zonā. Bija žurnāla Latviskais Vārds redaktors un vairāku laikrakstu līdzstrādnieks. DV organizācija darbojas jau 30 gadu. Ieceļojot ASV 1950. gadā, nodibināja DV apvienību Oklahomā, bet pārceļoties uz dzīvi Kalifornijā, 1952. g. nodibināja DV apvienību Ziemeļkalifornijā, ko vadīja 14 gadus. Ir ilggadējs DV centrālās valdes referents jaunatnes audzināšanā. Par darbu DV organizācijā apbalvots ar zelta nozīmi. Latviešu skolu druvā T. Sīlis jau nostrādājis vairāk nekā 40 gadu. Pašreiz veic ALA rietumu apgabala latviešu skolu referenta pienākumus. Apbalvots ar Kr. Barona prēmiju paidagoģijā un ALA kultūras biroja goda rakstu. Saņēmis arī Preses biedrības godalgu žurnālistikā. Ir vairāku latviešu laikrakstu korespondents, raksta arī žurnālos. Pieder pie akadēmiskās organizācijas konkordijas Valdemārijas, ir ilggadējs Kalifornijas kopas seniors. Darbojies draudzes valdē un tagad padomē. Kopā ar dzīvesbiedri Lieni izaudzinājis dēlu Andri un meitu Ilzi.

L. A.

Teodors Sīlis

Cilvēka tiesību jautājums Polijā

Polijā nodibināta jauna Cilvēka tiesību organizācija, kuru izveidojuši 20 poļu intelektuāļi no agrākās Strādnieku aizsardzības komitejas. Tā bija nodibināta, lai atbalstītu poļu strādniekus, kas bija atlaisti no darba par piedalīšanos pagājušā gada jūnija pārtikas nemieros. Poļu vēsturnieks Leszeks Moczulskis raksturoja jauno organizāciju par sociālu kustību, kas meklēs sadarbošanos ar citu valstu cilvēku tiesību organizācijām caur Apvienotajām Nācijām.

Jaunā Cilvēka tiesību organizācija cer, ka pakāpeniski mainīsies politiskā sistēma Polijā, kur varētu eksistēt arī nekomūnistiskās partijas. Jaunajā grupā darbojas 3 katoļu priesteri, atvaļināts ģenerālis Boruta-Spichovičs un Londonā nodibinātās Amnesty International pārstāvis Adams Vojcechovskis. Jaunās kustības locekļu sastāvā ir arī liels skaits juristu. Viens no viņiem, Antons Pajdaks bija aktīvs agrākajā poļu sociāldemokratu partijā.

Uz jautājumu, vai nekomūnistiskām partijām ir kādas izredzes darboties tagadējā Polijā, jaunās kustības referents norādīja, ka Indijas ministru prezidente, kurai bija liela vara, pēc zaudētām vēlāšanām, tomēr bija spiesta atkāpties, Tas pats varot notikt arī Polijā. Cilvēka tiesību organizācija apņēmusies aizsargāt ikvienu cilvēku, pret kuru vērstos valsts vara, neievērojot cilvēka tiesības.

P. Ieviņš aizsaulē

Vecais latviešu strēlnieks un DV Hamiltonas nodaļas biedrs Pēteris Ieviņš aizgājis mūžībā 18. martā pēc pārciestas kājas operācijas Sv. Josefa slimnīcā Hamiltonā. Viņš dzimis 1895. gada 30. augustā Sāvienas pagastā. 1915. g. no skolas sola iesaukts cara armijā un nosūtīts uz Somiju, pēc tam iestājies latviešu strēlnieku pulkos. Pie Ložmetēju kalna kritis vācu gūstā. Atgriezies dzimtenē, iestājies Latvijas armijā. Cīnījies pret bermontiešiem un boļševikiem. Latvijas neatkarības laikā strādājis robežapsardzības dienestā uz Igaunijas robežas, vēlāk policijas dienestā. Kanadā ieceļojis 1953. gadā no Anglijas. Kopā ar dzīvesbiedri Lūciju dzīvoja sava dēla Ojāra ģimenē Hamiltonā. Nelaikus bija arī Hamiltonas Latviešu biedrības un Latviešu pensionāru apvienības biedrs. Aizgājēja meita ar ģimeni dzīvo Anglijā. Aizlūgumu vadīja māc. K. Kuškēvics, izvadot arī pēdējā gaitā uz vietējiem latviešu kapiem. Šķirstu klāja Latvijas karogs, goda sardzē stāvot DV biedriem un vecajiem strēlniekiem. Ērģeļu mūziku spēlēja J. Grīnvalds. DV Hamiltonas nodaļas vārdā kapsētā atvadījās E. Pulciņš, noliekot vainagu. Vēl atvadvārdus teica K. Dobelis no pensionāriem, Fr. Zarāns no vecajiem strēlniekiem un V. Ozols no Latviešu biedrības, tāpat māc. E. Ķerģis.

J. G.

Mūsu drosmīgais Brīvības cīņu dalībnieks
KAPTEINIS L.K.O.K. DR. MED. DENT.

Jānis Indriķis Ikše

Dzimis 1903. gada 24. decembrī Liepājā
Miris 1977. gada 15. martā Zviedrijā

Liec zobenu zem galvas
Un dziļi neiemiedz;
Tavs gods un tēvu zeme
Tev cieši dusēt liedz.
Andrejs Eglītis

Viņu mīļā piemiņā paturēs
bijušie 4. Valmieras kājnieku pulka kaŗavīri

Mūsu mīļais opītis

Pēteris Ieviņš

dzimis 1895. gada 30. augustā Sāvienas pag., Latvijā,
miris 1977. gada 18. martā Hamiltonā, Kanadā

Tik vēl vienreiz gribējās
dzimteni skatīt,
Radiem un draugiem rokas
vēl spiest! . . . .

Mīlestībā piemin:
omīte, dēls un vedekla Kanadā, meita un znots Anglijā, mazbērni Anglijā un Kanadā, mazmazbērni Kanadā un māsas Latvijā

Dieva mierā aizgājusi

Anna Brakmanis
dzim. Kasāks

dzimusi 1908. gada 5. aprīlī Omskā,
mirusi 1977. gada 22. martā Brantfordā, Kanadā

Tava sirds ir apklususi,
bet atmiņas par Tevi
vienmēr paliks.

Par viņu sēro
vīrs, meita, znots un mazdēls Kanadā, māsa ASV, dēls ar ģimeni un radi Latvijā

Dieva mierā aizgājusi mana saimniece

Anna Brakmanis

mirusi 1977. gada 22. martā Brantfordā, Kanadā

Mierīgs vakars. Laiks
Nesteidzīgs klusēdams sapņo.
Gājējs aprimst, klusumā
atradis Dievu . . .

Mīļā piemiņā patur
Baiba Šmita - Kalēja

(23. turpinājums)

„Jā, ar filmu nebija nekādu grūtību!" iesaucās Narda. „Tikko Linards to pieprasīja, tā klāt bija."

„Tagad es vēlētos arī savu brāli šeit tikpat ātri redzēt, neesam redzējušies jau vairāk kā trīsdesmit gadu."

„Ar krievu valodu, ja jums pašam ir grūtību, es varētu jums palīdzēt," Narda likās vēlīga, „bet, cik zinu, viņam nav laba sociālā pagātne."

„Kas brālim vainas, visu laiku dzīvojis savā dzimtenē, izņemot Sibirijas laiku." Pastalnieks brīnījās.

„Par to es domāju," sakarnieces vaigs kļuva vēl nopietnāks.

„Arī Sibirija ir padomju zeme, vai būtu kāds grēks, ja cilvēks tur kādus gadus padzīvojis?" Pastalnieks jautāja.

„Sibirija, protams, ir skaista zeme. Tagad daudzi latvieši tur pārcēlušies uz pastāvīgu dzīvi. Arī tādi, kas tur jau bijuši, atkal atgriezušies atpakaļ," Narda kļuva runīgāka.

„Tātad pret mana brāļa sociālo pagātni, kā jūs sakāt, nebūtu nekādu iebildumu?"

„Labi, mēģināšu jums palīdzēt," Narda jutās iedzīta strupceļā un ātri atvadījās.

Nardas apciemojums Pasalnieka mājā drīz kļuva zināms gandrīz visai latviešu kolonijai. Pasalniekam kaimiņos bija vēl dažas citas latviešu mājas. Kāds no tautiešiem bija redzējis, kur Narda iegriežas. Daudzi bija dusmās sašutuši līdz sirds dziļumiem, bet citi atgādināja, ka šādi Rīgas braucieni sabeidzot cilvēku kā spitālība un beidzot stāvus iegrūžot sarkanās ideoloģijas kapā.

11.

Alvils Kalums pēc jautrā izbraukuma palika Pastalnieka vasarnīcā viens. Viņš par šādu iespēju jau bija runājis ar jauno Pastalnieku, lai sakārtotu savas piezīmes iecerētam romānam. Klusā mītne pašā ezera krastā, kas nesa lepno vasarnīcas vārdu, ražīgam darbam bija īsti piemērota.

No jauniešu uzdzīves vēl bija palicis pāri laba tiesa garšīgo desiņu un žūksnis kolchoza filmu reklāmu lapiņas, kuras sakarniece Narda bija iedevusi jauniešiem izdalīšanai latviešu skolā un dažādās pulcēšanās vietās. Tie bija aizlidojuši kā zvirbuļi un sabiruši savās automašīnās, lai steigtos atpakaļ uz pilsētu, daudz nedomādami par uzticēto svarīgo pienākumu.

Kalums desiņas noglabāja vecajā ledusskapī, ko Pastalnieks bija ieguvis līdz ar vasarnīcas pirkumu, bet ar reklāmu lapiņām iekurināja izdzisušo ugunskuru. Liesmas no tā bija izēdušas tikai pašu vidu, atstājot apkārt apdegušās malkas pagales un zaru galus kā lielu vainagu. Kalums tos sabīdīja kopā un ļāva liesmām apēst.

Pāri ezeram satumsa vakars. Brīžiem krastā izskrēja kāds apmaldījies vilnītis, skaļi nolaizīdams gludos oļus. No ezera kāpa mitrs dzestrums, kas pēc karstās dienas arvien neatlaidīgāk sāka taustīties ap Kaluma augumu. Diezin kā Stefānijai veicies pie vecā Pastalnieka ar zāles izkaulēšanu?

Kalums sameklēja elektrības slēdzi un iededza gaismu. Reizē iedegās arī dažas spuldzes ārpusē. Tās traucēja, tomēr elektrības vadi bija tā savienoti, ka spuldzēm arī ārpusē vajadzēja degt, lai aizdzītu tumsu atpakaļ mežā, kas tagad stāvēja kā melna, noslēpuma siena. Nakts bija paredzēta tumsai, bet nu cilvēks to gribēja aizbaidīt ar pāris niecīgām spuldzēm. Gaisma iederējās tikai istabā, kur to cieši gūstā turēja četras sienas.

Kalums atvēra savu plecu somu un izlika uz dēļu galda aprakstītās papīra lapas. To bija sakrājies labs žūksnis. Šīs piezīmes nu vajadzēja kaut cik jēdzīgi sakārtot, sagrupēt pa nodaļām un sākt risināt romāna fābulu. Visur pats nevarēja būt klāt. Vajadzēja savākt materiālus no citiem un iestrādāt stāstījumā. Tas bija ne vien grūts, bet arī nepatīkams darbs. Jau tagad pilsētā bija paklīdušas valodas, ka Kalums pārāk interesējoties par šejienes latviešu dzīvi, kaut ko slepeni pierakstot un noglabājot savā somā. Diezin kādā uzdevumā visu to darot? Skatuves biedrības valde savam skapim, kur glabājās biedru kartotēka un citi svarīgi trimdas dokumenti, bija pielikusi vēl otru priekšķaramo atslēgu. Vienu slēdzeni tagad turēja kabatā biedrības priekšnieks, bet otru — biedrzinis. Ja vajadzēja skapi atvērt, tas bija jādara abiem amatvīriem reizē, jo katrs ar savu slēdzeni varēja atslēgt tikai vienu atslēgu. Kalums pats pret savu gribu bija iesējis biedrības valdē neuzticības sēklu, ko viņam daži pat atklāti pārmeta.

Kad romāna rakstnieks pārcilāja iegūtos materiālus, viņam uzmācās šaubas, vai iesākto darbu varēs tik viegli veikt? Arī palikšana Pastalnieka vasarnīcā nebija mūžīga. Ik brīdi varēja ierasties pats īpašnieks un padzīt nevēlamo pieklīdeni kā raibu suni. Bija izmantojama katra stunda, tāpēc Kalums steidzās uzmest aizvadītās dienas iespaidus, kamēr atmiņa vēl bija svaiga, lai no rīta jauniem spēkiem ķertos pie galvenā darba. Bet brīnums! Jaunajos apstākļos domas bija kā iesalušas. Pēc pāris rindām viņš sāka uz papīra lapas zīmēt lielu punktu, domām aizklīstot pavisam kaut kur citur. Punkts auga arvien lielāks, lodīšu zīmulim ejot apkārt kā dzērājam ap laternas stabu. Kalums uz sava zīmuļa garlaikodamies lasīja: „Paper Mate". Tur bija ieveidotas arī divas sirdis. — Tā otra būs Stefānijas, viņam ienāca prātā, bet tūliņ nosarka par tik sentimentālām domām.

Kalumam rakstāmo bija uzdāvinājis students Linards Pastalnieks, kuram to krūšu kabatā laipni bija iebāzis Džēms Kollins, braucot ar rožu klēpi pie inženiera Margoda Rājuma. Šis hameleons Kalniņš, kas veikli bija pārvērties par kaut kādu Kollinu, nu iejaucās visur, vietā un nevietā, solīdamies glābt arī Linarda tēvoci Andreju un Intūrista meiteni Māru, kuriem Rīgā draudēja briesmas. Beidzot vēl visa šī filmas lieta, kurā bija iejaukta arī Stefānija!

Šķirstot savas piezīmes un visu atminoties, Kalums sajuta nepatīkamas trīsas. Varbūt tās bija no dzestrās istabas, kas vairākas nedēļas nebija vēdināta un visu laiku zem kuplajiem kokiem glabāja ezera mitrumu. Derēja iekurināt mazo krāsniņu, kas stāvēja istabas vidū un bija izdūrusi savu dūmvadu cauri slīpajam vasarnīcas jumtam stāvus gaisā kā melnu rādītāja pirkstu. Viņš izgāja laukā, sagrāba vēl kvēlojošā ugunskura ogles un iebēra skārda krāsniņā, uzmezdams virsū sausus zaru sprunguļus. Krāsns priecīgi ierūcās. Tās sāni kļuva sarkani un ātri piesildīja istabu. Kalums uzcepa dažas desiņas un raudzīja sameklēt kādu maizes gabalu. Viņš beidzot pasmējās par savu muļķīgo iedomu — atrast šajā meža būdā kaut ko ēdamu. Plauktā atradās tikai dažas tukšas dzērienu pudeles, apavu ziede un paliela kastīte ar dažāda lielumu skrūvēm un naglām. No vecāku cilvēku stāstiem viņš atminējās, ka tupeļu naglas kādreiz izdalītas izsalkušajiem latviešu bēgļiem Vācijas nometnēs, iegūstot tās par Šveices bankā atbrīvoto Latvijas valsts **zeltu.**

(Turpinājums nekad)

Alma Richtere

LIELDIENU ZVANI RUNĀ

Klausoties Lieldienu zvanos,
dzirdi:
Piepildīsies ... piepildīsies ...
Pestītājs mūžīgu dzīvību dos,
Ja tev sirdī ticība būs
Augšāmcelšanās rītam!

Cilvēki nespēj grēkus piedot,
Mūžīgo dzīvību iedot.
Nāvei virs zemes ir vara,
Debesīs — dzīvība valda!
Torņus var sagraut — zvani
klusēt,
Tomēr tie sirdīs var skanēt! ..
Skani, sirds, līdz ar Lieldienu
zvaniem,
Pacelies augstāk uz ticības
spārniem!

Edvarts Tūters

ZĒNS AR PŪPOLIEM

„Busā", kurā es braucu,
Iekāpa izstīdzējs zēns.
Acīs tam jestrs bij mirdzums,
Bet smaida nebij tam vaigos.
Liegi zēns turēja plaukstās
Pūpolus — samtaini maigos.

Neatkāpās man domas
No šī zēna ne sprīdi.
Tādus bieži te neredz —
Kas ar pūpoliem draugos;
Steidzos vaicāt es viņam:
„Kam šos pūpolus dosi?"

„Nesu tos māmītei savai,
Viņa man teica, ka gribot
Mirkli kā dzimtenē justies ...
Teica: Pūpoli maigie
Iedodot dvēselei veldzi,
Žirgtumu dāvājot sirdij."

„Teica: Pūpoli maigie
Gaišu tai pavēršot taku
Sapņiem — uz Vidzemi mīļo."
— Tad es sapratu visu:
Šī zēna stāja un biklums
Bij tam no Vidzemes mantots.

Īpatni ļaudis tie tiešām,
Vidzemē laistas kam saknes;
Tiem pat gaiss citur liekas
Smags kā vistvirtākais akmens.

Alma Richtere

KĀDREIZ TĒVZEMĒ

Maza meitiņa vizbuļu
vainadziņā,
Vilnas zeķītēs vecmātes adītās,
Jaunās dzeltenās pastaliņās.
Koši krāsotu oliņu rociņā,
Smaidot skrien priežu kalniņā.
Tur ļaudis jau čalo un
šūpojas ...
Augstu gaisos pret saulīti
lidinājas ...
Tas gaidītais prieks pēc
ziema darba,
Tā Lieldienu gara gaismas
balva!
Kā pūpoliem smaržīgiem
pumpuri raisās,
Tā jauniešiem sirsnībā
valodas saistās ...

Roka tver roku ...
Sniedz krāsoto olu,
Par augsto mešanu,
Laimīgo reibšanu.

Bet sveķu smaržīgā sila malā,
Dzeguze kūko priedes zarā:
Ku-kū! Ku-kū! Ku-kū!
Tā bij kādreiz tēvzemē
Lieldienās.

RELIGISKĀ DZĪVE

Mūžīgā gaisma

Mateja evaņģelija 26. nodaļas 45. un 46. pantā mēs lasām: Guliet nu un dusiet. Redzi, kas mani nodod, ir klāt.

To sacīja mūsu Pestītājs Ģetzemanes dārzā uz saviem mācekļiem, kuŗi nespēja ar Viņu palikt nomodā. Jēzus Kristus nāca no Svētā klusuma, kur Viņa dvēsele bija svētlaimes pilna, mūžības bruņās ietērpta, spēku saņēmis, lai uzvarētu līdz galam, līdz piesišanai Golgatas krustā. Vēl asins sviedriem bija pārklāta Viņa miesa, bet no Debesu Tēva sūtītais eņģelis pasniedza viņam kausu ar dievišķu stiprumu, kas atspirdzināja Viņa līdz nāvei satriekto garu.

Ģetzemane bija iemīļots dārzs Jēzum un viņa mācekļiem. Viņam bija jaukas atmiņas par dievišķiem saskares brīžiem ar savu Debesu Tēvu. Pestītājs bieži apciemoja Ģetzemanes dārzu, lai tur dzertu no prieka avota, kas plūda no debesīm. Šoreiz Viņš iegāja šinī dārzā pavisam citā nolūkā. Viņam gara acu priekšā rēgojās ciešanu krusts. Ģetzemanē Pestītājs izcīnīja savu vislielāko cīņu un ieguva vislielāko uzvaru.

Bet šis šausmīgais brīdis Ģetzemanē ienesa pasaulē gluži jaunu laikmetu grēkos grimušai cilvēcei. Jēzus Kristus tika nostādīts kā vidutājs starp cilvēci un Dievu. Ģetzemanē un Golgatā Jēzus mūs visus izpirka mūžīgai godībai debesu svētlaimē.

Jāņa 3. nod. un 37. pantā mēs lasām: Jo, kas nāk pie manis, to es neatstumšu, un kas man tic, tam ir mūžīga dzīvība. Ticībā pieņemot Jēzu par Pestītāju, mums ir atvērti debesu vārti. Nekādi velnišķie spēki to nespēj nomākt.

Vai mums arī ir katram tāda „Ģetzemane", kur mēs satiekamies ar Debesu Tēvu lūgšanās, kur mēs ar sagrauztu sirdi lūdzam, un pēkšņi mūsu asaras top žāvētas, un debešķīgs prieks pārņem mūsu sirdis laimē, neizsakāms debešķīgs prieks kā senajā bērnības rītā, kur nezinām vēl dzīves nastas, kas pieaugušos nospiež? Jā, to visu mums dod Dieva lūgšana.

Ģetzemanē, kur Jēzus cīnījās, mēs saskatām dažādus raksturus. Vispirms tur bija Pestītājs, kas cīnījās asins sviedros. Tur bija arī Viņa 3 mācekļi. Bez šiem mēs atrodam vēl citas personas. Tur arī bija eņģelis un Jūdas, kas Viņu nodeva. Un tur bija arī velns. Šie raksturi mūs arī iepazīstina ar ļaužu šķirām, kuŗas atrodamas arī mūsu dienās.

Vispirms domāsim par Pestītāju, kas lūdza. Nekas Viņu nespieda, bet tā bija Viņa paša griba ciest un mirt par pasaules grēkiem. Jēzus Kristus lūdza, jo Viņa paša dvēsele bija noskumusi līdz nāvei, un smagas sviedru lāses kopā ar asinīm slacija Viņa miesu. Viņš cīnījās, jo velnišķie spēki to gribēja vājināt. Viņš uzvarēja šo cīņu līdz galam.

Ģetzemanē arī bija mācekļi, kas nespēja nekādā ziņā palikt nomodā ar Jēzu. Tas bija tādēļ, ka mācekļiem vēl nebija Svētā Gara spēka. Pēc Vasarsvētkiem viņiem bija tik daudz spēka, ka tie visi mira mocekļu nāvē Pestītāja dēļ, izņemot Jāni. Ģetzemanē varam redzēt arī Jūdasa tipu. Tie bija divkosīgi liekuļi. Viņi ar vārdiem apliecināja Kristu, bet viņu sirdis bija tālu nost no šīs liecības. Tas bija cilvēks, kas dzīvoja kopā ar Kristu 3 gadus, un tomēr šī sadraudzība nedarīja nekādu ietekmi.

Ģetzemanē bija arī velns, kas visu kavēja. Neaizmirsīsim, ka sātāns ir tas, kas visur grib iejaukties, kur ir dievišķīgs svētums.

Ģetzemanes dārzā bija arī eņģelis,. Eņģelis stiprināja arī Pestītāju Viņa visgrūtākajā brīdī. Pie šīs šķiras arī mums visiem vajadzētu piederēt, lai arī mēs būtu par stiprinājumu katrai bēdu un slimību nomāktai dvēselei. Tādēļ arī mums pašiem vajaga daudz lūgt. Tikai dievišķas mīlestības apgaroti mēs varēsim būt kā degošas sveces, kuŗu gaismā vēl daudzi varētu ieraudzīt Pestītāju, Viņa mūžīgo mīlestību uz mums.

Iemīlēsim Jēzu Viņa ciešanās, lūgsim, lai Viņš ienāk mūsu sirdīs, tikai tad mēs varēsim saprast Viņa lielo mīlestību.

N. Laksmane

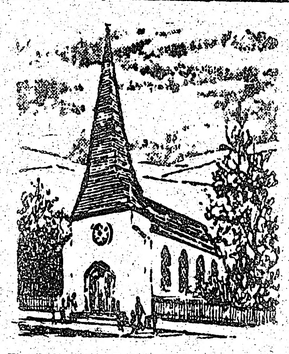

BAZNICU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cress., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaide sastopams baznīcas kancelejā otrdienās no pl. 9.30 līdz 12.30, bet trešdienās un piektdienās no pl. 5.30 pēcp. līdz. 8 vakarā.

3. aprīlī pl. 11 no rīta Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Duetus dziedās Gunta Plostniece un baritons Torilds Barbins. Pēc dievkalpojuma svētdienas skolas un jauniešu sagatavota Lieldienu programma. Piedalās māc. A. Dūmiņš.

7. aprīlī pl. 7.30 vak. Zaļās ceturtdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Archibīskaps A. Lūsis un māc. I. Gaide.

8. aprīlī pl. 11 no rīta Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Archibīskaps A. Lūsis un māc. I. Gaide.

10. aprīlī pl. 6 no rīta Kristus Augšāmcelšanās svētku dievkalpojums. Archibīskaps A. Lūsis un māc. I. Gaide. Dziedās Dainas koris. Pēc dievkalpojuma kopējas brokastis.

10. aprīlī pl. 11 no rīta otrs dievkalpojums. Dziedās tenors I. Gaide.

Māc: J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. Toronto. Mājā 8 Rolland Road, 482-5743.

Māc. J. Cālītis sastopams baznīcas kancelejā trešdienās no pl. 10 — 12 rītā un no 6 — 8 vakarā, bet ceturtdienās no pl. 10 — 12 dienā. Citā laikā — iepriekš sazinoties.

3. aprīlī pl. 1 pēcp. Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Pl. 6 vak. Sv. Andreja draudzes koŗa 25 gadu jubilejas koncerts.

8. aprīlī pl. 11 no rīta Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Draudzes koris.

10. aprīlī pl. 6 no rīta Kristus Augšāmcelšanās svētku dievkalpojums. Draudzes koris. Pēc dievkalpojuma kopējas brokastis.

10. aprīlī pl. 10 no rīta dievkalpojums angļu valodā.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

3. aprīlī — Pūpolu svētdienā, pl. 1 pēcp. dievkalpojums ar dievgaldu un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma iesvētes mācību stunda.

8. aprīlī — Lielajā Piektdienā, pl. 5 pēcp. dievkalpojums ar dievgaldu.

10. aprīlī — Lieldienu dievkalpojums pl. 6 no rīta. Mūzikālā daļā: draudzes vīru ansamblis diriģenta V. Kvieša vadībā. Pēc dievkalpojuma kopējas brokastis baznīcas apakšējā zālē.

24. aprīlī pl. 1 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma iesvētības mācību stunda. Pēc dievkalpojuma arī Tālavas apbūves gabalu nomnieku sapulce baznīcas apakšējā zālē.

Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 pēcp. — Bībeles studijas trešdienās pl. 8 vakarā Walmer Road baptistu dievnamā.

3. un 10. aprīlī dievkalpojums ar māc. A. Stefenbergu.

1. un 8. maijā dievkalpojums ar māc. R. Andermani no Čikagas.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 109 Sunnyside Ave., tālr. 533-9456 Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pl. 1 dienā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kuškēvics, 213 East 15th Street, Hamilton, Ont. L9A 4G1; tālrunis 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 7.30 —9.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

3. aprīlī pl. 10.30 no rīta — bērnu dievkalpojums, Bībeles klase un svētdienas skola. Pl. 11 no rīta — draudzes dievkalpojums ar dievgaldus.

7. aprīlī pl. 7.30 vak. dievkalpojums ar dievgaldu

8 aprīlī pl. 9.30 no rīta Lielās piektdienas dievkalpojums angļu valodā ar dievgaldu, kopā ar igauņu draudzi. Pl. 11 no rīta — draudzes dievkalpojums ar dievgaldu, dziesmu lapiņas.

10. aprīlī pl. 8 no rīta Lieldienu svētku dievkalpojums ar jauniešu piedalīšanos, dziesmu lapiņas, koris. Pl. 9 no rīta — Lieldienu brokastis dāmu kom. izkārtojumā.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

2. aprīlī, sestdien, pl. 6 vakarā garīgs koncerts Trinity Memorial baznīcā.

3. aprīlī, Pūpolu svētdienā, pl. 9.30 dievkalpojums ar dievgaldu (angļu val.), pl. 1.30 pēcpusdienā dievkalpojums ar dievgaldu; dziesmu lapiņas.

8. aprīlī, Lielajā piektdienā, pl. 1.30 dievkalpojums ar dievgaldu, dziesmu lapiņas.

10. aprīlī pl. 6 no rīta Lieldienu saullēkta dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.

17. aprīlī pl. 1.30 dievkalpojums.

23. aprīlī pl. 9. 00 — 14.00 lietātu mantu izpārdošana.

24. aprīlī pl. 1.30 pēcp. dievkalpojums.

8. maijā, Ģimenes dienā, pl. 11 svētbrīdis draudzes dievnamā, pēc tam sadraudzības stunda.

15. maijā pl. 1.30 pēcp. dievkalpojums.

21. maijā pl. 7 vak. iesvētību māc. nobeiguma dievkalpojums.

22. maijā pl. 2 pēcp. iesvētību dievkalpojums ar dievgaldu Rosedale United baznīcā, Rosedale un Terrebonne ielu krustojumā. Dziesmu lapiņas.

19. jūnijā pl. 11 no rīta Kapu svētki draudzes kapu nodalījumā, dziesmu lapiņas.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudzes Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

3. aprīlī pl. 2 pēcp. — Pūpolu svētdienā — garīgs koncerts baznīcā.

8. aprīlī pl. 2 pēcp. — Lielajā piektdienā — dievkalpojums ar dievgaldu.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

Nepārtraukti 21 gadagājumā

Katru svētdienas rītu no pl. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarborogh, Ont. Tālrunis 261-4218

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

107.7 un TV 29. staciju

pl. 11.30 no rīta.

Tuvāka informācija,

700 CLUB, CBN FM radio

tel. 889-3126.

Natalija Laksmane

KRUSTA SVĒTĪBA

Tu brīnišķais mirdzums, no krusta kas plūsti,
Pāri sadzīves tvanam un grēkam tu jūtams.
Tu, Debesu balva no Golgatas kalna,
Tu, stiprums, kas Debesu spēkus mums sūti.

Ak, Brīnišķais krusts, tu svētīgais kalngals,
Tu, Dievišķais spēks, kam līdzīga nava.
Tu, apslēpta manta, kas lūgšanās jūtams,
Kad Debesu spēki savā ēnā mūs slēpj.

Nāc, Pestītāja krusts, nāc, sirdī man nāc,
Nāc mūsos, lai pasaules sastingums kūst.
Lai pārņem mūs Dievišķa ziedoņa vēsma,
Un Svētajam Garam lai mājvieta tiek.

Ak, celiniek, zem Glābēja krusta jel nāc
Un noliec visu, kas sirdi tev spiež.
Tad jutīsi Debesu laimi jau šodien,
Un Golgatas krusta svētība nāks.

„Cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet no katra vārda, kas iziet no Dieva mutes". Mateja ev. 4—4.

Klausaities latv. radio raidījumu katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja. Vilnis 1270.

AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDS

SAVU 25. DARBĪBAS GADU ATZĪMĒJOT

PAZIŅO KA:

IKVIENS/A TAUTIETIS/TE, KAS PIETEIKSIES APDROŠINĀJUMĀ LĪDZ 1977. GADA 30. APRĪLIM AR IZPILDĪTU ATTIECĪGU FONDA VEIDLAPU UN TIKS ŠEIT ZEMĀK ATZĪMĒTOS FONDA APDROŠINĀJUMOS UZŅEMTS, TOS IEGŪS BEZ UZGAIDES LAIKA UN TAM NEBŪS JĀMAKSĀ IESTĀŠANĀS MAKSA NEDZ ARĪ APDROŠINĀJUMU MAKSA PAR PIRMIEM 2 MĒNEŠIEM.

DZĪVĪBAS APDROŠINĀJUMU KASE — uzņem līdz 70 gadu vecumam un apdrošina līdz $3,500.00. Mirstot nelaimes gadījumā, apdrošinājumu izmaksā dubultā apmērā — līdz

$7.000.00

PAPILDUS APDROŠINĀJUMU PLĀNS — uzņem līdz neierobežotam vecumam un izmaksā atsevišķu naudas summu, papildus jebkuriem veselības apdrošinājumiem, par laiku, kas pavadīts ārstējoties slimnīcā. Plānam ir vairākas apdrošinājumu grupas, piemēram III grupa izmaksā, sākot ar pirmo slimnīcā ievietošanas dienu līdz $150.— par katru slimnīcā pavadīto nedēļu, bet ārstējoties nelaimes gadījuma dēļ, maksā arī vēl pēc slimnīcas atstāšanas, līdz 4 nedēļām. Kopā par visiem ārstēšanās gadījumiem ievietojoties slimnīcā III grupa izmaksā līdz maksimālai summai

$15,000.00

Šī plāna SPECIĀLĀ GRUPA izmaksā ārstētam dalībniekam par katru viņa pēc 5. dienas slimnīcā pavadīto diennakti, bet ja ievietošana slimnīcā notikusi nelaimes gadījuma dēļ, tad maksā par katru diennakti, sākot ar pirmo dienu pēc ievietošanas slimnīcā līdz

$250.00 nedēļā

bet kopā par visiem ārstēšanās gadījumiem ievietojoties slimnīcā, Speciālā grupa izmaksā līdz maksimālai summai

$25,000.00

AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDS savu dalībnieku ārstēšanai, nelaimes, nāves un citos gadījumos

IZMAKSĀJIS VAIRĀK NEKĀ

$8,000,000.00

IESTĀJOTIES AMERIKAS LATVIEŠU PALĪDZĪBAS FONDĀ, IKVIENS SAGĀDĀ SEV UN ĢIMENEI NE TIKVIEN LABU NODROŠINĀJUMU NEBALTĀM DIENĀM, BET ARĪ STIPRINA MŪSU LATVISKO KOPĪBU, NACIONĀLĀS DZĪVES TURPINĀŠANOS UN LATVIEŠU SOCIĀLO LABKLĀJĪBU.

Tuvāka informācija par šiem apdrošinājumiem un apdrošinājumu maksājumiem pieprasāma Fondam, ar zemāk iespiesto kuponu.

Šeit nogriezt

Tuvākas informācijas un apdrošinājumu pieteikumu vaidlapu pieprasījuma kupons.

LATVIAN RELIEF FUND OF AMERICA, INC.
P. O. Box 8857, Philadelphia, Pa. 19117

Lūdzu piesūtīt man tuvāku informāciju par izmaksājamām summām un dalībnieku maksājumu likmēm, kā arī pieteikšanās veidlapas zemāk atzīmētiem apdrošinājumiem.

Katrai personai, sākot ar 18 gadu vecumu (Papildus apdrošinājumu plānā ar 16 gadu vecumu) jāizpilda sava veidlapa.

☐ DZĪVĪBAS APDROŠINĀJUMAM (var pieteikties līdz 70 gadu vecumam) ..... apdrošināmo vecums ..... veidlapu skaits

☐ VESELĪBAS APDROŠINĀJUMAM: A, B, C, PLĀNIEM (var pieteikties, neatkarīgi no vecuma, visi, kam nav „Medicare") ..... apdrošināmo vecums ..... veidlapu skaits

☐ MEDICARE — PAPILDINĀJUMU PLĀNĀ (var pieteikties visi, kam ir „Medicare") ..... apdrošināmo vecums ..... veidlapu skaits

☐ PAPILDUS APDROŠINĀJUMU PLĀNĀ (var pieteikties visi, sākot ar 16 gadu vecumu) ..... apdrošināmo vecums ..... veidlapu skaits

Mr., Mrs., Miss .....
(Uzvārds un vārds)

Adrese .....

Prasa atbrīvot

Kanadas senātors Pauls Juziks, kas vada Amnesty International grupu Kanadas parlamentā, atsaucoties uz Helsinku nolīgumu, mudināja Kanadas valdību griezties pie padomju valdības un iestāties par slimā politiski ieslodzītā biologa Dr. Sergeja Kovaļova atbrīvošanu. Padomju zinātnieks, ko 1975. gadā notiesāja uz 7 gadiem cietumā un izsūtījumā par „pretpadomju aģitāciju un propagandu", ir smagi slims. Kovaļovam jau pirms ievietošanas slimnīcā bijusi nepieciešama iekšēja operācija, bet viņam liegta medicīniska palīdzība. Kad Kovaļovs pieprasījis nepieciešamo ārstēšanu, viņš uz 27 dienām ievietots izolācijas kamerā. Kanadas ukrainu izcelsmes senātors Juziks norādījis: „Vislabāk būtu, ja pie Maskavas valdības tieši apsellētu ministru prezidents Trudo, bet pēc manas līdzšinējās pieredzes viņš nevēlētos Pad. savienību nokaitināt, tāpēc būtu jāgriežas vismaz pie ārlietu ministra Džemisona, arī par daudziem citiem sūdzību gadījumiem, kas kļuvuši par ieslodzīto dzīvības un nāves jautājumu". Kovalovs savā laikā protestēja pret ukrainu biologa Leonīda Pluščа sodīšanu padomju garā vājo slimnīcās. Pēc rietumu protestiem Pluščs beidzot atbrīvoja un deva atļauju izceļot.

LASĪTĀJU VĒSTULES

KĀ SAUKSIM?

Latvija Amerikā Dr. J. Karols norūpējies par vārda „žīds" lietošanu sarunu un rakstu valodā. Krievi savā literātūrā daudz lieto „evreij", kas būtu tas pats ebrējs. Ebrēju nosaukumu viņi ieguva, būdami Babilonijas gūstā. Anglis žīdu fonētiski sauc — „džujs", kas ir diezgan līdzīgi slaviskajam „žīdam". Bet varbūt nebūtu par to jāprāto, jo žīdu senais nosaukums ir „jūds", kas lietots bībelē un viņu pašu reliģiskos rakstos: talmudā, torā, mišņā, hemerā un citos.

J. Ezergailis Klīvlandē

Redakcijas piezīme: Latviešu valodas krātuves Latviešu pareizrakstības vārdnīcā, ko 1966. izdevis ALA kultūras birojs, apstrīdētais vārds lasāms: „žīdi" (102. lp.)

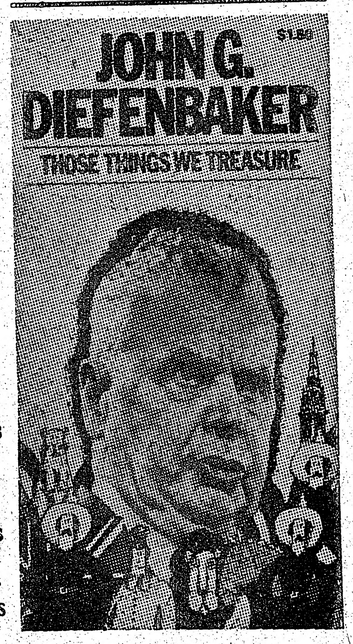

MacMillan of Canada apgādā Toronto iznākusi agrākā Kanadas ministru prezidenta Džona Difenbēkera runu izlase: Those Things We Treasure, ar B. T. Ričardsona ievadvārdiem. Grāmata maksā $1.50 un iegādājama attiecīgos veikalos.

Latviešu centrs inkorporēts

Latviešu centra Toronto izveidošanas komitejas priekšsēdis V. Liepiņš mūs informē:.

Latviešu centrs inkorporēts 8. martā kā bezpeļņas organizācija ar vārdu: „Latvian Canadian Cultural Centre". Centra inkorporātori ir: Edmunds Baumanis, Aleksandrs Budrēvics, Juris Cālītis, Richards Grigors, Viktors Kānbergs, Edgars Koks, Valdis Liepiņš, Alfreds Rāviņš, Jānis Reinbergs un Biruta Rubesa.

Bez sešiem LCT izveidošanas komitejas locekļiem nāk klāt divi no Toronto Latviešu kreditsabiedrības (V. Kānbergs un A. Rāviņš) un divi no Latviešu nama Toronto valdes (E. Baumanis un E. Koks). Pārstāvji no minētām organizācijām pieaicināti, ievērojot šo organizāciju solīto prāvo financiālo līdzdalību Latviešu centrā Toronto.

Angļu valodā nosaukumā ietelp vārdi „Canadian" un „Cultural", jo bez tiem nebūtu iespējama centra inkorporēšana kā bezpeļņas organizācija. Arī šejienes japāņu centram abi šie vārdi parādās nosaukumā.

LCT bezpeļņas organizācijas veids izvēlēts divu iemeslu dēļ: 1. Tikai tāda veida organizācija var iegūt labdarības statusu, kas centra financiāliem atbalstītājiem dotu iespēju savu devumu norakstīt no ienākumiem, nodokļus aplēšot. 2. Tikai šāda veida, t. i., bezpeļņas organizācija tiesīga saņemt Wintario pabalstu. Šāds organizācijas veids vispār liekas vispiemērotākais LCT izveidošanai un uzturēšanai.

Atbilde piedāvājumam pirkt Ontario Credit Union League ēku nav saņemta. OCUL pašai radušās komplikācijas ar sev piemērotas biroja ēkas pirkšanu. LCT izveidošanas komiteja atjauno piemērotas zemes vai objekta meklēšanu.

LCT izveidošanas komiteja patlaban izstrādā LCT statūtus. Pirms tos komiteja formāli pieņems, paredzēts noturēt apspriedi ar Toronto latviešu organizāciju pārstāvjiem, lai uzklausītu viņu ieteikumus un iepazīstinātu viņus ar statūtu projektu.

PEEL CHAPEL
2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave. 533-7954

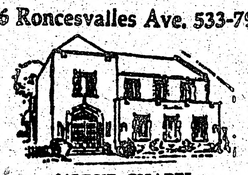

YORKE CHAPEL
2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Māra Gugāns-Lūsis

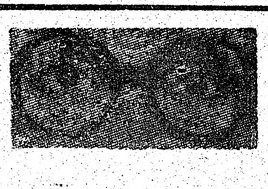

RATAS
— KAUŅU OPTIĶIS
247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo brilles pēc receptēm
Zeiss ● Rodenstock ● Crist Dior rāmji
Speciālitāte — dubultlēcu brilles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Tiosot Bulova.
Latviešiem atlaide.

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikties
Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M6G 1A5

Dāvināsim latvisku dāvanu

LAIKRAKSTU LATVIJA AMERIKĀ

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar š. g. .....

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

.....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu: .....

Nosūtu $25.- par savu dāvanu Latvija Amerikā Publishing Ltd., 125 Broadview Ave., Toronto Ontario, M4M 2E9

***Lūdzu sūtīt man kā latviskās dāvanas devējam „LATVIJU AMERIKĀ par speciāli pazemināto** cenu uz vienu gadu $18.00 gadā.*

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

.....

☐ Jauns pasūtinājums
☐ Abonementa pagarinājums uz 1 gadu.
Kopā nosūtu $.....

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. — Arnolds Bērziņš
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTĀRS
226-6950
5385 Yonge St. Suite 20,
(Northtown Shopping Plaza)
Willowdale, Ont.
445-5325
72 Northdale Rd.
Willowdale, Ont.
Sovereign GENERAL INSURANCE COMPANY
LIFE ASSURANCE COMPANY

A. Eglītis - TV RENTALS
161A Roncesvalles Ave., Toronto M6R 2L3
Tel. 537-1401

PAVASARA LE 1-7353
DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

Ja esat nodomājuši iegādāties
Jaunu 1977. gada automašīnu,
apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS
CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131
Robertson Motors Ltd.
1555 Danforth Av., Toronto 6.

LOTUS FLOWERS
792 Bathurst St.,
(pie Bloor St.) Toronto
Ont. M5R 3G1
TEL. 533-2234
PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI
Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtinājumu izpildīsim nekavējoties. Ināra un Arvīds Tīrums

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM
un P.S.R.S.
Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto
LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ
Biroja laiks — piektd. no pl. 9.00 — 7.00,
sestdienās no pl. 9.00 — 5.00, trešdienās birojs slēgts.
Baltic Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
M6R 2N5 Tālr.: 531-3098.

Nenokavējiet

BRISTON FASHIONS

Pavasara

IZPĀRDOŠANU

dāmu mēteļiem un kostīmiem. — Skaisti stili — krāsas un modes. Pērciet tieši no mūsu darbnīcas un

ietaupiet

BRISTON FASHIONS

312 ADELAIDE ST. W. (2 ielas uz austrumiem no Spadina ielas) 1. STĀVĀ. Tālr. 364-0944 366-4557

Atvērts no pirmdienas līdz sestdienai no pl. 9 rītā līdz 6 vak.

Izīrējams nemēbelēts dzīvoklis —

2 istabas un virtuve — Queen E. un Logan rajonā.

Zvanīt 463-3655, Toronto.

Iznākusi Krišjāņa Ozoliņa atmiņu grāmata

CELIES AUGŠĀ

Grāmata rakstīta raitā, saistošā valodā, kuŗā autors, pēc profesijas skolotājs, veltījis sirsnīgas rindas saviem vecākiem, sevišķi mātei, kas aizgājusi pāragrā nāvē, priekšvārdos aicinot: „Mīlējiet, godājiet savas mātes! Un ja arī viņas būtu kapā — viņu dvēseles vēl mūžīgi nebeidz sūtīt jums savu īsto, dziļo svētību!" Autors notēlojis savu ļoti smago pusbāŗa bērnību, ganu gaitas, vēlāk jaunekļa gadus, grūto izglītības ceļu un beidzot pirmo skolotāja darbu Līvbērzē, ģimenes dzīves nodibināšanu. Latvijai jau pietuvojies Pirmais pasaules kaŗš, pie Daugavas baigi rūc lielgabali. Grāmata sevišķi varēs interesēt mūsu tā laika vecāko paaudzi, bet tikpat labi ar vēlākās audzes. Tai 294 lappušu, un tā iznākusi glītā iesējumā, ar Dainas Skujas illustrācijām, Amber Printers and Publishers Ltd. iespiedumā Toronto. Grāmata maksā tikai $7.50. Dabūjama Daugavas Vanagu grāmatnīcā Toronto.

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE,, Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu	$25.—
☐ 6 mēnešiem	$13.50
☐ 3 mēnešiem	$ 6.50

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čekus lūdzam rakstīt uz

LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda

Jaunekli, Latvijai tagad . . .

(Turpinājums no 5. lp.)

pieņēma Baldonē 1939. gadā 15. maija parādi. Toreiz spēlēju aizsargu nodaļas pūtēju orķestrī. A. Bērziņš parādīja pie žaķetes atloka aizsargu nozīmi, ko vēl redzēju pēc 20 gadiem viņam esot LNAK padomes sesijā Toronto. Prieks bija dzirdēt, ka brīvībā izkļuvis arī agrākais Keguma direktors Alfreds Valdmanis, kas bija arī ministrs Ulmaņa kabinetā. Atminos, ka 1941. gada ziemā, strādājot Rankas un Lizuma rajonā, inspekcijā atbrauca Ķeguma direktors un teica spēcīgus vārdus: „Šis ir latviešu Ķegums, bet ja kāds domātu savādāk, tam šeit nav vietas." Tas bija bargajā komūnistu varas laika ziemā. Mēs bijām 16 vīru un jaunekļu darbinieku grupa, kurā bija nodarbināti arī agrākie policisti un armijas vīri. No viniem brīvajā pasaulē esmu sazinājis baldonieti Arvidu Bukultu (tagad Niagarā), Kārli Jēkabsonu, Kalamazū (tagad miris) un valmierieti Jostu, tagad kaut kur Mičigenā.

Mūsu direktoru ātri vien nomainīja kāds inženieris, Krievijas latvietis.

Sarunā ar Alfredu Bērziņu atminējāmies arī Adolfu Klīvi. Ar viņu tikos, kad 1940. gada pavasarī būvējām uz viņa mājām Vecumnieku pagastā (Umpārtē) elektrisko vadu līniju. Bija pagājušas tikai nedaudz dienas pēc sarkanarmijas 17. jūnija iebrukuma. Klīvu saimnieks bija ieradies no Rīgas. Viņš sēdēja, galvu satvēris zem ābeles savā dārzā, un sagrauzts teica: „Jaunekli, Latvijai tagad beigas . . ." Pār valstsvīra vaigu ritēja asaras. Varim, tagadējam prof. Visvaldim Klīvem, kā tuvākie paziņas viņu toreiz sauca, tad varēja būt tikai kādi astoni vai deviņi gadi. Viņš, brīdi paklausījies, aizskrēja ar tauriņiem ziedošā dārzā.

Pārrunājot toreizējo situāciju, A. Bērziņš lika lielas cerības uz mūsu sūtņiem, īpaši K. Zariņu, Bīlmani un Feldmani.

Uzzinājis par latviešu dievkalpojumu, lielā sajūsmā, ar kaklā pasieto slimo roku, steidzos uz baznīcu. Tas bija mazs vācu luterāņu dievnams. Nekad vairs tādā pārdzīvojumā nedziedāšu: „Teici to Kungu, to godības kēniņu svētu" . . . Dievkalpojumu vadīja mācītājs Viesturs Šēfers (tagad prāvests). Viņa vārdi, mums, dažiem desmit dievlūdzēju, bija neizsakāms stiprinājums.

Ērģelnieks pālenietis Ervīns Ūdris (miris) aicināja ciemos uz Oksencollas nometni, jo tur esot daudz latviešu. Bijām ciemiņi viesmīlīgajā Ūdru ģimenē. Tur iepazinām arī citus latviešus, satikām no vācu kara slimnīcas dažus puišus, kas bija „piesituši pēdu" un meklēja apmešanos pēc slimnīcas atstāšanas.

5. augustā man bija vārda diena. Ciemos atnāca Ūdru meita Astra ar draudzeni Liliju. Ar Ervīnu centāmies meitenes iepriecināt ar visu, kas bija mūsu rīcībā. „Kā tagad būtu derējusi pudele stingrāka padzēriena." saka Ervīns un, vērojot Liliju, sāk dungot savu iemīloto dziesmu: „Lūpas tev kā šokolāde, zens čukst meitenei pie auss, Amoram būs liela skāde, ja tās skūpstīt neatlaus." Tā bija skaista pēcpusdiena.

Nākošajā dievkalpojumā gāju pie dievgalda. Tajā pašā reizē prāv. E. Bergs ar māc. V. Šēferu ieveda mācītāja amatā Hariju Kušilu. Tas palicis atmiņā kā liels notikums, par ko vēlākā laikā tiekoties ar minētiem mācītājiem bija tikami dalīties pārdomās. Dievkalpojumā satiku Birzes kundzi no Skaistkalnes Grašu dzirnavām (tagad Montrealā). Jutāmies it kā sen jau būtu pazīstami, jo kaimiņu pagastā Bārbelē, pirms aiziešanas Leģionā, būvējām elektrības tīklu.

Liels notikums ne tikai latviešu vidē, bet arī Hamburgas mūzikas dzīvē bija latviešu mākslinieku koncerts Hamburgas mūzikas hallē. Stīgu kvintetā piedalījās kamermūziķi doc. A. Norītis (1. vijole), prof. V. Rušēvics (2. vijole) doc. E. Vīnerts (brāča) un čellisti prof. A. Teichmanis un prof. A. Ozolinš. Pianists bija doc. Hugo Štrauss. Viņš arī spēlēja pavadījumus mūsu iecienītajām slavenībām dziedoniem Hertai Lūsei un Ludmilai Sepei. Klausītāju vidū bija arī apmeklētāji no angļu militārās pārvaldes, mūzikas cienītāji vācieši un labs skaits pašu latviešu. Aizkustinoši izskanēja L. Sepes un H. Lūses duets Svešumā klīstot. Kad 1951. gadā DV Montrealas nodaļa rīkoja dziedones koncertu, līdzīgu iespaidu vairs neguvu kā toreiz Hamburgā. Ludmila Sepe vienmēr bijusi tuva mūsu karavīru pasaulei.

Augusta vidū mēroju celu uz Libeku, kur darbojās Nacionālā komiteja ar priekšsēdi J. Miezi, kā arī Sarkanais Krusts. Pasi nelaimējās atrast, tāpat arī brāļu pases. Tās nebija izglābtas. Šeit nejauši satiku mana krusttēva meitu Zigrīdu (tagad Bostonā). Tātad brauciens tomēr nebija velts!

Osvalds Kļavenieks

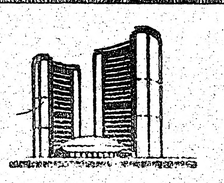

TORONTO PILSĒTAS

ATKRITUMU SAVĀKŠANAS PLĀNS

Tā kā 1977. g. 8. aprīlis, Lielā piektdienas, un 1977. g. 11. aprīlis, pirmdiena pēc Lieldienām, ir noteiktas par svinamdienām, iepriekš minētajās dienās atkritumus neaizvāks.

Ja jūsu kārtējā atkritumu savākšanas diena iekrīt Lielā Piektdienā, atkritumus savāks nākošajā trešdienā, 13. aprīlī.

Ja jūsu kārtējā atkritumu savākšanas diena iekrīt pirmdienā, atkritumus savāks otrdien, 12. aprīlī.

1977. g. 13. aprīlī nesavāks lielos priekšmetus vai laikrakstus. Nākamā kārtējo šo priekšmetu savākšanas diena izraudzīta 1977. g. 20. aprīlis.

Mēs atzinīgi novērtējam jūsu sadarbību, izliekot atkritumus savākšanai noteiktā dienā.

R. M. BREMNER

Commissioner of Public Works
City of Toronto

JAUNA ADRESE

SMILGA AUTO BODY

PILNĪGA AUTOMOBIĻU LABOŠANA, KRĀSOŠANA UN VISI MECHANISKIE DARBI

31 Upton Road R. Smilga
Scarborough M1L 2C1 Tel.: 751-9762

Iznācis

ANNAS E. OZOLIŅAS

dzejoļu krājums

ATMIŅU ZIEDI

autores izdevumā. Grāmata iesieta greznos audekla vākos. Tajā sakopoti turpat 150 dzejoļu, kuŗos silti notēlota dzimtenes daba un tēvu sēta, paužot dziļu mīlestību pret mūsu tēvu zemi. Ļoti piemērota dāvana katram gadījumam.
Maksā 5 dolari.

Dabūjama DV grāmatnīcā Toronto

Daugavas Vanagu nams
125 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENAS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12. dienā — 12 naktī,
piektdienās un sestdienās no pl. 12. dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem - viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas
Atlaide
Benjamiņa filmu laboratorija
247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2
Tel. (416) 863-1166

VALUPE
DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto
Ont. M6H 1L6. Tālr. 533-2837

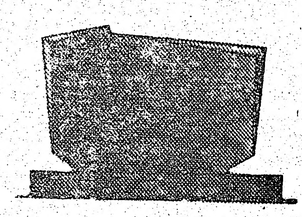

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

Town & Country RE Ltd., Realtor
V. PALMA - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L 1Y9
Tel. 444-2447
Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS
dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen)
Peru pieniņš (Royal Jelly) no
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson St., Toronto 17. Tālr. 534-0563
EAGLESNEST

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

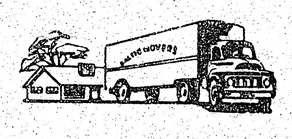

BALTIC MOVERS
TĀLLR. 534-1403, Toronto

Alcan Building Products
Authorized Dealer
ALCAN
Māju īpašnieki!
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem
Ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:
1) ietaupa darbu un laiku 2) Izolāciju un apkures izdevumus
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
534-2864
Īpašnieks Arturs Mīme
1226 Dundas St. W. Toronto, M6R 1X3

Skyline Real Estate Ltd.
87 Roncesvalles Ave., Toronto.
Nekustami īpašumi un apdrošināšana
Tel. 533-8553 Ilmārs Jankovskis

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI
- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM
- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber
PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9
(416) 466-1514

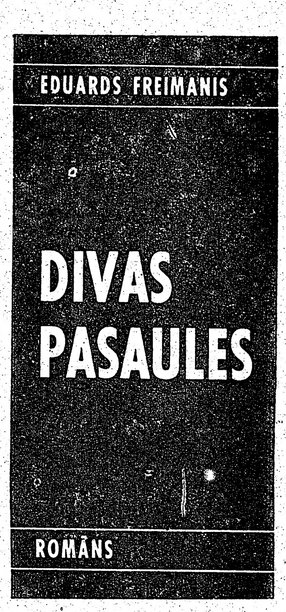

Amber Printers & Publishers Ltd. Toronto nupat iespiedusi Eduarda Freimaņa romānu Divas pasaules, glītā kabatas formāta izdevumā (Paperback), kas latviešu trimdas grāmatniecībā līdz šim nebija praktizēts. Grāmatai 332 lappuses un tā maksā $3.50. Atkalpārdevējiem 20 proc. atlaide, un tā pieprasāma apgādam.

Elza Avots
Broadview Wools, Arts & Crafts
674 Broadview Ave., dienvidrietumos no Danforth Ave.
Tālr. 469-2005
Piedāvā ar dažādas vilnas dzijas (vietējās un ārzemju) un izstrādājumus.
- dāvanas dažādiem gadījumiem
- latviskus rokdarbus, audumus u. c.
- materiālus latvisku rokdarbu un tautas tērpu izstrādāšanai.

Kad Canadian National bankas telpās Toronto centrā bija ielauzies kāds agrākais jūrnieks no Vankuveras, paturot gūstā 12 stundas ķīlniekus un pieprasot armijas lidmašīnu viņu nogādāt uz Ugandu, ķīlnieku atbrīvošanai izsauca arī speciālu policijas vienību. Attēlā ar automatiskiem ieročiem bruņojušies policijas vienības vīri ierodas notikumu vietā.

Foto: Aleksandrs Kalniņš

Kārtera . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

kur pret viņa politiku vēl visi nav atdarījuši ausis."

Bonnas konservatīvais laikraksts Die Welt rezumēja: „Kārtera iestāšanos par cilvēka tiesībām var uzskatīt par taktisku morālu ieroci. Kremlis savas stratēģijas ietvaros droši vien parakstīs līgumu par simts vai tūkstoš atombumbu samazināšanu. Kārters var palaist gaŗām ļoti svarīgu faktu, kas ir Brežņeva drudžainā civilās aizsardzības sistēmas izbūve. Tas praktiski nozīmē, ka militāras konfrontācijas gadījumā Brežņeva civiliedzīvotāju glābšanai izbūvēto patvertņu tīkls eventuālu amerikāņu atmaksas akciju padarīs par nenozīmīgu faktoru."

Un beidzot Maskavas Pravdā Jurijs Jakontovs konstatē: „Valstsvīrus nevērtē pēc viņu vārdiem, bet gan pēc viņu darbiem. Jaunā amerikāņu administrācija bieži vien rīkojusies tā, ka apdraudētas Vašingtonas un Maskavas labās attiecsmes. Kārteram jāiegaumē, ka iejaukšanās citu valstu iekšējās lietās ir netaktisks un neattaisnojams solis."

Droši vien Vēnss Maskavā parakstīs kādu nolīgumu. Vilks būs paēdis, un kaza palikusi dzīva. Zīmīgi, ka trīs dienu ilgajās sarunās Vēnsam bija jārunā vairāk ar Gromiko un viņa palīgiem, bet ne ar izšķirīgā vārda teicēju Brežņevu. Kisingera laikā visās sarunās ar amerikāņiem Brežņevs bija klāt. Par Kārtera ārpolitikas ugunskristību necilo raksturu labu liecību dod pirmās ziņas no Maskavas. Gaidīto svarīgo nolīgumu vietā amerikāņi un krievi jau vienojušies par atsevišķu komisiju radīšanu, kas turpmākos mēnešos un varbūt pat gados turpinās apspriest Vidējo austrumu problēmas, Indijas okeana demilitarizēšanu, kā arī politiskas stabilitātes radīšanu Melnajā kontinentā.

Cilvēka tiesību jautājumā Brežņevs, ne Kārters teiks izšķirīgo vārdu. Kaut vairāki pazīstami cīnītāji par cilvēka tiesībām Pad. savienībā Vēnsa uzturēšanās laikā mēģināja satikt kādu no amerikāņu delegācijas locekļiem, amerikāņi, lai nenokaitinātu Brežņevu, no šādas tikšanās izvairījās.

Cik augstu Pad. savienībā vērtē atsevišķa individa tiesības, to mēs, „rakcionārie" vecākās un vidējās paaudzes locekļi, labi zinām. Vienam otram jaunās paaudzes ideālistam droši vien vēl nebūs zināms, ka jau 1958. gadā pēc Kremļa ierosinājuma, visās Pad. savienības augstākajās mācību iestādēs oficiālā valoda ir krievu. Pazīstamā britu publiciste Vera Riča nesen pasaulei atgādināja, ka šāda akadēmiķu rusifikācijas akcija jo smagi skārusi Baltijas valstu jaunatni.

Laikā, kad Brežņevs ar Gromiko Maskavā brīdina Vēnsu no Kārtera iejaukšanās Pad. savienības iekšējās lietās, citā pasaules malā cits Kremļa emisārs parādījis Pad. savienības patieso seju. Pad. savienības prezidents Podgornijs Afrikas misijas beigās skaidri un gaiši pateica, ka Pad. savienība ar ieročiem un citiem līdzekļiem atbalstīs tā saucamos brīvības cīnītājus un teroristus, kuŗu mērķis ir darīt galu baltās rases valdībām Rodēzijā un Dienvidafrikā. ASV ārpolitika Melnajā kontinentā aizvadītā mēneša laikā ir tā sajaukta, ka par to īstas skaidrības nav ne Vašingtonā, ne arī mazo Afrikas valstiņu valdībās. Te vaina piedēvējama pretrunīgajām Kārtera speciālajam sūtnim Apvienotajās Nācijās Andrjū Jangam.. Kārteram ir tuvākā laikā skaidri un gaiši jāpasaka Maskavai, kādas būs Vašingtonas konsekvences, ja Pad. savienība sāks īstenot Podgornija sludināto revolūciju atbalstīšanu Melnajā kontinentā.

Jaunais politiskais pagrieziens Indijā ir visvairāk vērā ņemams faktors starptautiskās politikas svaru kausos. Indiras Gandijas pēctecis 81 g. vecais Moraji Desai ir radījis savai valdībai politisku bazi, kas garantē Indijai konservatīvi stabilu ievirzi. Viens no jaunās valdības pirmajiem soļiem bija atcelt visus tos terobežojumus, kas runāja pretī cilvēka tiesībām un kuŗus Gandijas valdība bija ieviesusi savu poziciju stiprināšanai.

Kongresa partijas sakāve nav vienīgais notikušo vēlēšanu pārsteigums. Vēl smagāku pērienu šajās vēlēšanās dabūja indiešu komūnistu partija. Kā zināms, pēdējā nostājās Gandijas pusē pēc tam, kad Gandija bija parakstījusi 25 gadu draudzības un sadarbības līgumu ar Pad. savienību. Lai gan tagadējā valdība vēl oficiāli nav deklarējusi Indijas turpmāko ārpolitikas kursu, visas zīmes rāda, ka jaunā valdība nerespektēs Gandijas nolīgumu ar Maskavu. Iedzīvotāju skaitā ziņā lielākā pasaules demokratija (600 milj.) nevarēs palikt politiski neitrāla. Kaut Maskava Indiju vēl nav norakstījusi zaudējumos, ASV tagad durvis ir atvērtas jaunu, tiešām draudzīgu Vašingtonas un Jaundēlija atieksmju nodibināšanā.

Protams, Indijas labvēlību mēģinās iegūt arī Japāna, un savu vārdu teiks arī Pekinga. Indijas un sarkanās Ķīnas ass izveidošanos Kremlis uzskatīs par svarīgu faktoru gaidāmai un nenovēršamai Maskavas un Pekingas sadursmei. Vašingtonā jau tagad runā, ka pēc Londonas saimnieciskās konferences Kārteram būs nopietni jāapsveŗ nākamās svarīgākās misijas iespējas, kuŗas galamērķis nebūs ne Maskava, ne Pekinga, bet gan Jaundēlija. Varbūt ka tieši te Kārtera sludinātā jaunā morālā amerikāņu ārpolitika piedzīvos savas patiesās ugunskristības.

Aleksandrs Ķegumnieks

Ar TV filmu kameru

LA LĪDZSTRĀDNIEKS
STĀSTA PAR ĶĪLNIEKU DRĀMU TORONTO

Kad kādu pirmdienas rītu īsi pirms pulksten vienpadsmitiem biju iesācis savu parasto 15 jūdžu ceļojumu uz Toronto centru no visai miermīlīgās Toronto priekšpilsētas Misisagas, pēkšņi radio vēstīja, ka kāds bruņojies vīrietis iebrucis Bank Canadian National otrā stāvā, aizturējis 18 bankas darbiniekus un pieprasa armijas lidmašīnu ceļojumam uz Ugandu, kur viņš gribot satikties ar Idi Amīnu.

Biju viens no pirmajiem žurnālistiem notikuma vietā. Sāku filmēt visu, kas kustējās. Labākās ainas izdevās uzņemt tieši tad, kad policijas Emergency Task Force ieradās ar savām mašīnām. Mana filmu kamera darbojās gandrīz bez pārtraukuma. Nemanot bija uzņemtas 200 pēdas krāsās.

Starplaikā beidzot radās kontakts ar CFTO televīzijas raidītāju. Man ieteica turpināt filmēšanu un koncentrēties uz notikumiem visā blokā. Bija jau sākušās sarunas ar 38. g. v. iebrucēju Robertu Makleganu, kas sniedza telefoniskas intervijas radio un televīzijas reportieŗiem. CFTO darbinieks manu 200 pēdu gaŗo filmu 20 minūtes vēlāk jau bija nogādājis televīzijas raidītājam.

Pēcpusdienā notikuma vietā jau bija sapulcējušies ap 150 preses darbinieku, lielākais skaits, kāds jebkad Toronto piedzīvots, ievērojot notikuma raksturu. Izcēlās pat mazi strīdi starp preses fotografiem un TV filmreporteŗiem, jo pēdējie mēģināja ieņemt izdevīgākās pozicijas filmēšanai — „dzīvajām" intervijām. Rodžera kābeļa televīzijas raidītājs omulīgi bija iekārtojies pāri ielai, otrā stāvā, tieši iepretim bankas galvenajai ieejai. Ap 300.000 torontiešu noraudzījās notikumā, kas turpinājās vairāk nekā vienpadsmit stundas.

Vēlā pēcpusdienās saņēmu CFTO raidītāja rīkojumu doties uz Sv. Miķeļa slimnīcu, kas bija izraudzīta kā medicīniskās palīdzības centrs, gadījumā, ja rastos asins izliešana sadursmē ar policiju. Sabiju lielajā slimnīcā līdz plkst. desmitiem vakarā. Laimīgā kārtā ievainoto neblja, jo Maklegans no cīņas bija atteicies.

Aleksandrs Kalniņš

Ukraiņi satrauc krievus

(Turpinājums no 11. lp.)

stes pārvērst par politisku izrādi. Tikai pagājušā gadā Pad. savienība bija spiesta atsaukt savu piedalīšanos Internacionālās basketbola feredācijas (FIBA) finālspēles Eiropā, lai nebūtu jāsatiekas ar Izraēlas vienību un pēdējā nebūtu jāielūdz Maskavā, kā arī, lai krieviem savukārt nebūtu jābrauc uz Izraēlu. Ļoti bēdīgi, ka Toronto policija, padzenot uzkaiņu jauniešus, ir sekojusi KGB paraugam."

G. Sukse pēdējā gadā bijis čakls politisko vēstuļu rakstītājs Toronto dienas laikrakstos.

Avīžnieki rakstīja, ka pret ukraiņu studentu demonstrācijām sacīkstēs esot protestējuši padomju pārstāvji un federācijas vadītāji pieprasījuši, lai studenti noģērbj savus burtiem aprakstītos kreklus. Kad viņi neesot paklausījuši policijai, uzdots jauniešus izraidīt. Ukraiņu studenti vēlāk paskaidrojuši, ka viņiem nekas neesot pret padomju sportistiem, bet zem padomju vārda sacensībās esot jāpiedalās arī ukraiņu un citu nekrievu tautību sportistiem.

Lielākā lidmašīnu katastrofa

Pasaules lielākā lidmašīnu katastrofā Santa Kruz De Tenerife lidlaukā Kanariju salās 27. martā gāja bojā 574 cilvēki. Nelaime notika, kad Holandes gaisa satiksmes KLM milzu lidmašīna saskrējās ar Pan American Boeing 747 gigantisko pasažieŗu lidmašīnu uz galvenā skrejceļa sliktos, miglainos laika apstākļos. No Pan American lidmašīnas pasažieriem izglābās 70, bet KLM 325 holandiešu tūristi un 17 apkalpes locekļiem visi dabūja galu. Abi gaisa milži bija novirzīti uz Santa Kruz lidlauku, jo La Palmas lidlaukā bija eksplodējusi terroristu bumba. Spāņu gaisa satiksmes kontrolētāji katastrofā vaino holandiešu KLM lidotāju, kas izdarījis kļūdu, iesākot neatlautu startu uz skrejceļa, kur atradās otra nelaimīgā lidmašīna.

Latvieši tautu mākslas parādē

St. Pētersburgā, Floridā, no 11. līdz 13. martam etnisko grupu sarīkojumā piedalījās 28 tautības, rādīdamas savu nacionālo mākslu rokdarbu izstrādājumos, dejās, dziesmās un speciālos uzvedumos. Katra tauta bija rūpējusies arī par cienasta galdu. Latviešu tautisko ēdienu novietni vadīja Lūcija Vītola ar palīdzēm.

Gaumīgāk iekārtotie bija lietuviešu, igauņu un latviešu stendi. Pēdējo lietpratīgi izkārtojusi Ella Pauzere. Bagāds bija arī rokdarbu nodalījums.

Saistīja R. Ozoliņa gaumīgie svečturi, bet jo sevišķi darinātais Brīvības pieminekļa atveids. Daudzi iegādājās Birutas Salātas (no Milvokiem) prievītes, Gundegas Peniķes keramiku un Augusta Telles rotas lietas. Prieks bija vērot latviešu veikumu.

Koncertdaļa bija Latviešu biedrības izkārtojumā. Uz lielās skatuves, ko rotāja visu tautību nacionālie karogi, katra grupa rādīja savu tautas mākslu dejās, dziesmās un mūzikā. Latviešu koŗa koncertu bija sagatavojis diriģents Visvaldis Grīnbergs, bet E. Elksnītis bija rūpējies par koklu ansambli. Koris nodziedāja vairākas tautasdziesmas kokļu pavadījumā.

B.S.

Vēl pēc nāves turējis zivi rokā

Pagājušā gada novembŗa pirmajās dienās mīklainā kārtā pazuda Grand Rapidos dzīvojošais 55 gadus vecais Jānis Bārdiņš. Par gadījumu klīda dažādas baumas un minējumi. Viņa mašīnu atrada aizslēgtu upes krastā, pilsētas vakara daļā. Tajā bija palikuši daži makšķernieku piederumi. Policija un ugunsdzēsēji pārmeklēja upi, bet nesekmīgi.

Mistērijas atklājās 20. marta pēcpusdienā, kad daži makšķernieki Grand upē pamanījuši virs ūdens cilvēka kreiso roku un plecu. Par atradumu ziņots policijai, kas ieradusies ar laivu, izvelkot noslīkušo no upes. Slīkonim rokā vēl bijusi jau daļēji satrūdējusi zivs. Pēc atrastiem dokumentiem konstatēts, ka noslīkušais ir Jānis Bārdiņš, kam Grand Rapidos bija auto labošanas darbnīca.

Domā, ka J. Bārdiņš, tiecoties pēc nomakšķerētās zivs, zaudējis līdzsvaru un iekritis upē. Straume viņu ierāvusi dzelmē un aiznesusi vairākas jūdzes no notikuma vietas. Nelaiķi no Egebines bēŗu nama 24. martā izvadīja māc. K. Hermanis.

Jānis Bārdiņš bija precējies, bet šķīries. Viņam paliek trīs dēli, brālis un māsa dzimtenē un citi radi svešumā.

V. Z.